

PRIMORSKI DNEVNIK
je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945, njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 26. novem-
bra 1943 v vasi Zakriž
nad Cerknim, razmnožen
na ciklostil. Od 5. do 17.
septembra 1944 se je ti-
skal v tiskarni «Doberdoba»
v Govcu pri Gorenji Trebu-
ši, od 18. septembra
1944 do 1. maja 1945 v
tiskarni «Slovenija» pod
Vojskim pri Idriji, do 8.
maja 1945 pa v osvoboje-
nem Trstu, kjer je izšla za-
dnja številka. Bil je edini
tiskani partizanski DNEV-
NIK v zasluženi Evropi.

primorski

dnevnik

TRST
Ul. Montecchi 6 - PP 559
(linije)

OSREDNJA KNJIŽNICA
S. VILHARJA
TRG REVOLUCIJE 1 P.P. 132
66001 KOPER

1
723

7096 AA

60100200

Poltnina plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 650 lir - Leto XLII. št. 20 (12.345)

Trst, petek, 24. januarja

Z dokončno odobritvijo v senatu vendar postal državni zakon »Paket« ukrepov za Tržaško in Goriško odpira nove možnosti skladnega razvoja

SANDOR TENCE

RIM — »Paket« ukrepov za gospodarski in družbeni razvoj tržaške in goriške pokrajine je od včeraj formalno državni zakon in bo stopil v veljavo takoj po objavi v uradnem listu, to se pravi čez približno dva tedna. Mesec dni po poslanski zbornici je zakonski osnutek po zelo hitrem postopku sinoči odobril še senat in to ob popolnem soglasju vseh političnih sil, kar je dober znak za njegovo hitro in celovito izvajanje. Vlada in parlament sta tako delno izpolnila obveze do Trsta in Gorice, »paket« pa bo pozitivno učinkoval na ekonomsko in družbeno tkivo teh dveh stvarnosti, le če bosta tudi mesti sami znali najti izhod iz sedanje otopelosti in emarginacije, za katero ni kriva vedno in samo država.

Zakon, ki ga je lani spomladi predložila vlada, njegova vsebina pa je sad skupnih naporov vseh demokratičnih sil, namenja tržaškemu in goriškemu gospodarstvu skoraj tisoč milijard lir v triletju 1986-1988. Obe pokrajini priznava pravni status nerazvitih področij, skoraj enak tistemu, ki ga že desetletja uživajo vse dežele južno od Rima. Tržaške

in goriške industrije bodo odslej naprej deležne posebnih olajšav, zlasti davčnega značaja, posebno pozornost pa zakon posveča industrijskim ustanovam v Trstu, Gorici in Trzinu, raziskovalnemu centru na Padričah in tržaškemu geofizikalnemu observatoriju. Glede padriške ustanove velja tudi omeniti, da komaj odobreni zakon določa tudi novo se-

stavo upravnega sveta, v katerem bo odslej naprej zastopana tudi Kraška gorska skupnost. Gorica pa bo dobila svojo prvo univerzitetno fakulteto in sicer inštitut za mednarodne in diplomatske vede, poleg že načrtovane visoke šole za nadzornike proračunov javnih ustanov.

V razpravo so posegli parlamentarci skoraj vseh političnih skupin. Po

krajšem poročilu poročevalca Castiglioneja (PSI) je vsebino normativa primerno poglobila senatorka Gerbčeva (KPI), ki je izrazila upanje, da je to le prvi, čeprav vsekakor zelo važen korak v boju proti emarginaciji obeh pokrajin. Treba je nadaljevati po tej poti, je podčrtala komunistična predstavnica ter Trstu in NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Biasutti z Lamo na kongresu CGIL

GRADEŽ — Predsednik deželne vlade Adriano Biasutti je vsedržavnemu tajniku CGIL Luciano Lami na sestanku med kongresom CGIL v Gradežu, obrazložil nekatere potrebe naše dežele in ga zaprosil, da v vsedržavnem merilu njegov sindikat te potrebe podpre. Gre, tako je poudaril Biasutti novinarjem po tem sestanku, za to, da se v Rimu podprejo zahtevo tržaškega ter goriškega področja, da dosežeta posebni status, saj se morata ti dve obsejni pokrajini gospodarsko razvijati, ne le za njuno gospodarsko ovrednotenje, marveč zato, da bosta lahko dejanski most razvoja in prijateljstva med Italijo in sosednimi državami. Poleg tega pa je Biasutti želel podporo CGIL za to, da se vsej naši deželi prizna status obmejne dežele v sklopu Evropske gospodarske skupnosti, kar bi veliko pripomoglo k vsestran-

skemu gospodarskemu razvoju vse dežele.

Vsedržavni tajnik CGIL Luciano Lama je dejal, da ima naša dežela poseben pomen in da bo njegov sindikat podprl njene zahteve v vsedržavnem merilu. Na tak način bi lahko Furlanija - Julijska krajina prišla na iste pozicije, na katerih so že nekatere obmejne dežele Zvezne republike Nemčije, ki že uživajo status obmejnih dežel v Evropski gospodarski skupnosti, in ki so se prav zaradi tega v zadnjem času gospodarsko zelo razvile.

V Gradežu se je namreč včeraj pričel 6. deželni kongres CGIL, organizacije, ki ima nad 90 tisoč članov in ki je najmočnejši sindikat v naši deželi. Prisostvuje mu nad 250 delegatov, prisotne so tudi delegacije iz sosednjih jugoslovanskih ter avstrijskih dežel. (M. W.)

NA 3. STRANI

za

Cossigi

RIM — Predsednik republike Cossiga je v sredo zvečer na Kviralu sprejel voditelje in sodelavce milanske založbe Mondadori, ki prav v teh dneh praznuje 70-letnico obstoja in uspešnega delovanja. Predsednica založniške hiše Mimma Mondadori je uglednemu gostitelju podarila zgodovinski katalog prestižne založbe s seznamom vseh avtorjev, ki so v teh letih karkoli objavili pri Mondadoriju.

Sprejema se je udeležilo približno 150 pesnikov, pisateljev, časnikarjev in drugih literarnih ustvarjalcev, med temi tudi Fulvio Tomizza, ki je podaril Cossigi svojo najnovejšo knjigo »Zakonca iz Rossettijeve ulice« (Gli sposi di via Rossetti). Roman, ki bo izšel v prihodnjih dneh, govori o tragični ljubezenski zgodbi Stanka Vuka in Danice Tomažičeve, sestre narodnega heroja Pinka, v kateri se zrcalijo tržaška predvojna leta in trpljenje in stiska mladega slovenskega človeka pod fašistično diktaturo. Tomizza je napisal ta roman na podlagi številnih pisem, ki jih je Stanko Vuk napisal ženi Danici Tomažičevi iz zapora v Fossanu pri Turinu, kjer je predsedel štiri leta kazni zaradi protifašistične dejavnosti.

Predsednik republike bo jutri in v nedeljo v Dubrovniku

Cossigov obisk v Jugoslaviji potrditev dobrega sosedstva

BEOGRAD — Vršilec dolžnosti uradnega predstavnika zveznega sekretariata za zunanje zadeve Vojislav Savin je včeraj uradno sporočil, da se bo predsednik italijanske republike Francesco Cossiga mudil v Dubrovniku od 25. do 27. januarja na krajšem prijateljskem obisku na povabilo predsednika predsedstva Jugoslavije Radovana Vlačkovića. Savin je dodal, da bosta Cossiga in Vlačković izmenjala stališča o poglobljanju dvostranskih odnosov in sodelovanja, kot tudi o aktualnih mednarodnih vprašanjih in sicer v luči prijateljskih dobrososedskih odnosov med Jugoslavijo in Italijo.

Skupno z napovedjo Cossigovega obiska so jugoslovanski viri informacije posredovali tudi vrsto podatkov o italijansko - jugoslovanskih odnosih. Iz teh podatkov je razvidno, da je Italija na prvem mestu med kupci jugoslovanskih izdelkov na konvertibilnem tržišču, na drugem po vrednosti blagovne menjave med za-

hodnimi državami in na tretjem med vsemi zunanjetrgovinskimi partnerji Jugoslavije. Bližnji pogovori italijanskega predsednika Cossiga z najvišjimi jugoslovanskimi državnimi voditelji bodo tako priložnost, da poleg preučevanja političnih vprašanj

določijo možnosti tudi za nadaljnjo poglobitev dvostranskega sodelovanja. Skupna vrednost jugoslovanskega blagovnega izvoza v Italijo je lani po predhodnih podatkih znašala približno 900 milijonov dolarjev, oziroma 30 milijard lir. (M. W.)

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Pomoč za raziskovanje Jadrana

RIM — Senat je skoraj soglasno odobril zakonski osnutek, ki namenja 600 milijonov lir za skupno italijansko - jugoslovansko oceanografsko raziskovanje Jadranskega morja. Odluk, ki ga je predložilo zunanje ministrstvo, predstavlja nadaljnji korak pri celovitem izvajanju sporazuma za učinkovitejši boj proti onesnaževanju Jadrana, ki je bil podpisan pred desetimi leti v Beogradu. Za izvajanje tega sporazuma je bila pred osmimi leti ustanovljena tudi posebna italijansko - jugoslovanska mešana komisija.

Komunistična senatorka Gerbčeva, ki je posegla v razpravo, je podprla ta zakonski predlog, hkrati pa pozvala novoustanovljeno ministrstvo za ekologijo, naj v bodočnosti smotrnejše koordinira raziskovalno dejavnost na Jadranu. Predstavnica KPI se je v tem okviru zavzela tudi za okrepitev in za večjo finančno pomoč laboratoriju za morsko biologijo v Brojniču pod Križem. (st)

Poslanci tudi včeraj preglasovali večino

RIM — Vlada je iz dneva v dan krhkejša. Včeraj jo je parlament večkrat preglasoval pri glasovanju o finančnem zakonu. Število prostostrelcev je vedno nihalo med 50 in 60, znak nezadovoljstva v petstrankarski koaliciji, ki bi lahko vodilo k obratnemu. Komunisti so že formalno prišepnili vladi, naj odstopi, predsednik Craxi pa se je včeraj posvetoval z večino in z opozicijo, da bi stanje premaknil z mrtve točke. Natta in Napolitano sta ponovila stališče, ki ga je KPI objavila popoldne: v očitnem nasprotju s korektnostjo in političnim dostojanstvom je dejstvo, da vlada po večkratnem negativnem glasovanju ne odstopi. Komunisti menijo, da bo pot do odobritve finančnega zakona še težja in da je ne bo mogoče skrajšati, če ne pride do sporazuma. Craxi je sicer nameraval doseči sporazum s predstavniki koalicije, vendar je težko reči, kolikšne možnosti ima, da bi to res dosegel. To tudi zato, ker se je, kot je dejal minister Gorja, razprava o finančnem zakonu na seji kabinetnega sveta

spletala z drugimi vprašanji, ki s finančnim zakonom nimajo nič skupnega. Vse to je privedlo do stanja, ki ga je Spadolini označil kot »motno«.

Da bi premostili težave, so se včeraj politični voditelji srečali na vrsti sestankov. Poleg kabinetnega sveta je prišlo do srečanja med Craxijem, Spadolinijem in De Mito, nato pa sta se ločeno sestala tajnika KD in PRI. Kaže pa, da so bili sestanki neuspešni, saj so se neugodni izidi glasovanja vrstili kot po tekočem traku. V parlamentu je tako s strani opozicije prišlo do vrste pikrih pripomb, med katerimi naj omenimo, da je radikalec Crivellini dejal, da »vlada ni več politični, ampak človeški primer«. Vsi sedaj že govorijo o preverjanju, medtem pa se še stopnjuje polemika med socialisti in demokratijani. Socialist Andò obtožuje demokratijane, da vodijo politiko destabilizacije, Pi-litteri pa očita De Mito, da je onemogočil izvolitev novega vodstva RAI. Stanje je torej resno in zaskrbljuje tudi Cossigo, ki se je v zadnjih dneh zasebno sestel s političnimi tajniki.

»Deregulation« v svetu informiranja

VOJMIR TAVČAR

Nad italijanskimi sredstvi množičnega obveščanja se spet zgrinjajo temni oblaki krize. Vihar, ki se približuje, sicer ne zadeva kot pred leti gromotni položaj medijev, pač pa celoten ustroj sistema informiranja v državi. Trije dogodki tega tedna so opozorili, da se za kulisami bije oster boj za nadzorstvo tiska, zasebne in javne radiotelevizijske mreže. Gre za dogodke, ki zadevajo lastništvo o srednjega italijanskega časopisa Corriere della sera in nekaterih naslovov v južni Italiji, za predsedstvo in ustroj RAI, za pristojnosti in ustroj zasebnih televizijskih hiš. O dogajanju smo sicer sproti poročali, vendar pa se ob vsem tem velja še trenutek zamisliti, saj je informira-

nje eden od temeljnih sektorjev vsake demokratične družbe in zadeva vse državljane.

Na področju tiskane besede trenutno najakutnejši spor zadeva lastništvo lista Corriere della sera, ki je skupno z grupo Rizzoli prišel pod nadzorstvo družbe Gemina. Večino v tej družbi pa ima Fiat, ki je istočasno lastnik drugega največjega italijanskega časopisa, turinske La stampe. Oba časopisa združena presegata 20 odstotkov naklade italijanskih časopisov, kar je po zakonu prepovedano. Na to dejstvo je sindikat novinarjev že opozoril takoj, ko je Gemina prevzela nadzorstvo nad grupo Rizzoli, vendar tedaj vlada, še zlasti pa urad, ki jamči za spoštovanje določil zakona o tisku in za-

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

V Južnem Jemenu se stanje le počasi normalizira

ADEN — Kaže, da se je v Južnem Jemenu bojni vihar po zmagi upornikov končno nekoliko umiril. V desetih dneh krvavih spopadov te državljanske vojne je baje umrlo kakih 11 tisoč oseb, vendar pa te številke verjetno še niso dokončne. Predvsem naj bi bilo opustošeno glavno mesto Aden, kjer so se bili najhujši boji. Dosti naj bi bilo skupinskih ustrelitev, vendar pa se ne ena ne druga stran nista lotili tujih državljanov.

Najbolj množične evakuacije tujcev so se začele v sredo in v noči med sredo in četrtkom, po trditvah zunanjih političnih opazovalcev pa naj bi se nadaljevale še nekaj dni. »Radio Adens«, ki ga sedaj upravljajo uporniki, pa miri prebivalstvo ter se obrača na tuje tehnike, naj ostanejo v državi, češ da je najhujše že

mimo. Da se stanje počasi normalizira potrjuje tudi dejstvo, da so včeraj jutraj za nekaj ur tudi odprli letališče v Adenu. To letališče je bilo v prejšnjih dneh večkrat bombardirano.

Italijanski veleposlanik v Adenu Michele Petrocelli je medtem izjavil, da je 17 Italijanov, med katerimi tudi nekaj uslužbencev veleposlaništva samsa, že odpotovalo v Džibuti.

Sovjetski zunanji minister Ševardnadze je medtem še enkrat poudaril, da nima Sovjetska zveza nobenih odgovornosti za državni udar in da se še vnaprej ne bo vmešavala v tisto, kar smatra za notranjo zadevo Južnega Jemena. Spomniti se moramo, da je bilo sovjetsko veleposlaništvo v Adenu večkrat bombardirano in da je med državljansko vojno umrlo tudi nekaj sovjetskih državljanov.

Craxijev poziv stavkajočim zdravnikom

RIM — Stavka italijanskih zdravnikov se nadaljuje, kljub pozivu, ki ga je na sindikalne organizacije zdravnikov naslovil predsednik vlade Craxi. Vladni poglavar v svojem pozivu priznava, da imajo zdravniki prav posebno vlogo v italijanski družbi in da je treba priznati njihovo profesionalnost. Prav tako je realna in občutna potreba, pravi predsednik vlade po samostojnem predstavitvu zdravnikov v sindikalnih organizacijah.

Vlada je izdelala predloge, ki bi utegnili omogočiti pravično rešitev tega sindikalnega spora in zato po Craxijevem mnenju, ni razlogov da bi zdravniki stavkali še naprej. Zato Craxi poziva zdravnike in apelira na njihovo občutljivost ter na njihov čut odgovornosti, da bi prekinili stavko in tako odpravili težave,

● Paket

NADALJEVANJE S 1. STRANI

Gorici priznati mednarodno vlogo na stičišču zahodne in vzhodne Evrope, ki jo vlada in tudi razne politične sile ne znajo še ceniti in primerno ovrednotiti. Vzporedno s temi gospodarskimi ukrepi pa bo treba poskrbeti tudi za družbeno in kulturno rast teh krajev, pri čemer je Gerbčeva navedla potrebo po odobritvi pravičnega globalnega zakona za slovensko manjšino. Na problem sožitja se je v svojem posegu navedel tudi socialist Garibaldi, koordinator ožje skupine komisije za ustavna vprašanja, ki se ukvarja s predlogi za globalno zaščito Slovencev.

O razumevanju in sožitju med različnimi narodnimi komponentami kot pogoju za ekonomski razvoj so z izjemo fašista Rastrellija, za katerega se je zgodovina ustavila pri letu 1945, govorili vsi nastopajoči, predvsem pa Giust (KD), Rossi (PRD), Ferrari Aggradi (KD) in Valitutti (PLI). V glasovni izjavi je gorški senator KPI Battello še enkrat pozval vlado, naj se vendarle izreče ali misli sploh izdelati svoj zakonski predlog za zaščito naše narodnostne skupnosti. Vlado je med razpravo zastopal podtajnik pri ministrstvu za industrijo Zito.

SANDOR TENČE

● Cossigov

NADALJEVANJE S 1. STRANI

lijonov dolarjev več kot predlanskim. Približno za toliko se je povečal tudi uvoz iz Italije in je dosegel 996 milijonov dolarjev. Med vsemi sosednjimi državami ima Jugoslavija najbolj razvit maloobmojni promet z Italijo, ki doseže več kot petino skupne blagovne menjave. V blagovni menjavi pa so vse občutnejši omejevalni dejavniki protekcionistične ovire, ki izhajajo iz članstva Italije v EGS. Tako se je močno zmanjšal izvoz junetine iz Jugoslavije v Italijo. Pričakovati je, da bo Italija podprla jugoslovanske predpogoje za liberalizacijo trgovine med pogovori z EGS februarja v Bruslju.

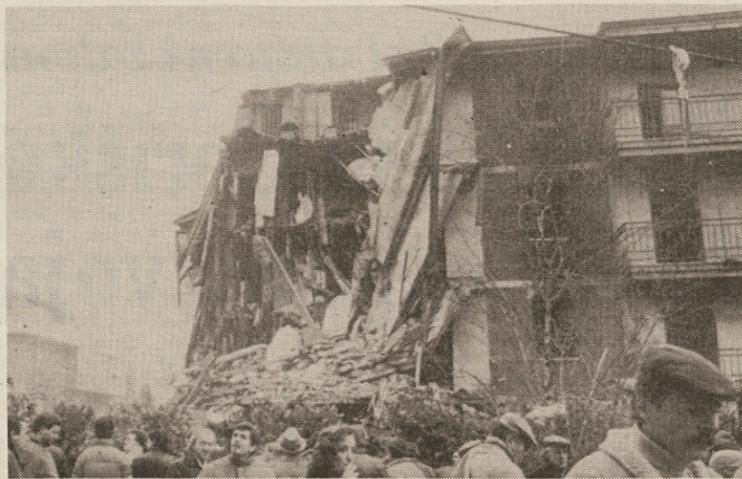
To so torej podatki, ki jih navaja jugoslovanski tisk. Sicer pa daje velik poudarek temu obisku še zlasti znani beograjski tehnik NIN, ki objavlja dolg interju s predsednikom Cossigo. V njem italijanski predsednik poudarja, da predstavljajo italijansko - jugoslovanski odnosi zgled odnosov med državami z različnim družbenim ustrojem. Po vojni so bili prav spori med Italijo in Jugoslavijo zelo ostri, premostiti pa jih je bilo moč z obojestransko dobro voljo in z zavestjo, da državi veže skupna zemljepisna in strateška usoda. »Danes je prav Jugoslavija ena tistih držav, s katerimi imamo odlične odnose,« je dejal Cossigo. Italijanski predsednik je nato izrecno poudaril mednarodno vlogo Jugoslavije ter dejal, da je prepričan, da je gibanje nevrščenih zelo pomembno, tako kot so pomembne nevtralne države. Resnično nevrščene države pa pripomorejo k vzpostavljanju mednarodnega ravnovesja. Cossigo je nato govoril o italijanski politiki in dejal, da v Italiji ni bilo, v povojnem času, politične nestabilnosti. Tako se je zvrstilo mnogo vlad, vendar je bila zunanja politika Italije do Jugoslavije vedno konstantna.

Končno pa se je predsednik republike zaustavil pri vprašanju mednarodnega terorizma. Poudaril je predvsem potrebo po stvarnejših mednarodnih dogovorih in nujnost, da se v vseh državah uveljavi prepričanje, da terorizem nikomur ne koristi. Italija in Jugoslavija sta za to še zlasti zainteresirani, kajti kot sredozemski državi sta izpostavljene terorizmu.

Včeraj ponoči v neki garaži zaradi uhajanja plina iz avtomobila

Silovita eksplozija v predmestju Modene terjala sedem mrtvih in mnogo ranjenih

Župan oklical tri dni žalovanja - Pogreb na občinske stroške

MODENA — V predmestju Modene Sant'Agnese je včeraj ponoči silovita eksplozija terjala sedem smrtnih žrtev in devet ranjenih, od katerih je nekaj v kritičnem stanju. Po trditvah preiskovalcev, je eksplozijo povzročilo uhajanje plina iz rezervoarja avtomobila, ki je bil čez noč parkiran v pritlični garaži stavbe. Okoli polnoči, ko je eksplozija razdejala poslopje, so bili vsi prebivalci trinadstropne stavbe v njem, tako da je imela smrtonosne posledice.

Žrtve eksplozije so 10-letna Elena Martinelli, 9-letna Wania Roversi in njen 17-letni brat William, 74-letna Cesarina Grandi, 47-letna Vanda Mantovani, 55-letna Liliana Baraldi in njena 35-letna hči Cristina Tangerini, medtem ko je bil njen oče, 65-letni Edmeo Tangerini, lastnik avtomobila, ki je povzročil tragedijo, hu-

do ranjen. Po vsej verjetnosti je do eksplozije prišlo, ko je nekdo ali v garaži ali pa v gornjem stanovanju, kjer je bivala družina Tangerini, prižgal luč ali pa si prižgal cigareto. To je bilo dovolj, da je iskra v prostoru, ki je bil že nasičen s plinom, povzročila eksplozijo.

Stanovalci so se takoj zavedli, kaj se je zgodilo. Hitro so organizirali izpraznitev prostorov, kar je bilo nujno, saj se je le slabo uro po tragediji zrušil majavi del stavbe, ki je žal vseeno pokopal nekaj oseb.

Skode je za kaki dve milijardi lir, vsi prebivalci, skupno dvanajst družin, pa so namestili v še prazna stanovanja ljudskih gradenj. Modenski župan je medtem oklical tri dni žalovanja. Pogreb žrtev bo v soboto zjutraj na občinske stroške.

Zaporni nalog za Abu Nidala

RIM — Rimski javni tožilec Sica je včeraj zjutraj podpisal zaporni nalog za palestinskega voditelja Abu Nidala. Vzroki, ki so privedli sodnika, da je sprejel to odločitev so še neznani, vendar kaže, da je Sica upošteval pričevanje terorista, ki so ga aretirali takoj po pokolu na rimskem letališču Fiumicino. Zaporni nalog so že izročili predstavnikom Interpola, ki bodo sedaj morali izslediti Abu Nidala.

Popoldne se je Sica na rimski kvesturi sestel s šefi političnega urada, s katerimi je proučil elemente, ki so izšli iz dosedanje preiskave. Ob koncu je Sica izrazil prepričanje, da so Abu Nidala in pripadniki njegove organizacije odgovorni za atentate proti jordanskemu veleposlanstvu, proti rimskemu Cafe de Paris, proti uradam British Airways ter na rimskem letališču Fiumicino.

V hotelu Sidharta Intercontinental v New Delhiju

POŽAR ZAHTEVAL 38 MRTVIH V DOSLEJ NAJVEČJI TRAGEDIJI

NEW DELHI — V hotelu Sidharta Intercontinental v centru New Delhija je predsinocnjim silovit požar, ki je goste in hotelske uslužbenke presenetil po večerji, terjal 38 mrtvih, medtem ko je ranjenih najmanj 80, nekaj oseb pa še pogrešajo. Med mrtvimi je 25 tujih državljanov in sicer Angležev, Sovjetov, Belgijcev, Američanov in Avstralcev.

Dinamika požara še ni povsem jasna, vendar pa kaže, da je ta izbruhnil v jedilnici okoli 21. ure po krajnjem času. Preiskovalci menijo, da ga je verjetno povzročil kratek stik, vendar pa ne izključujejo možnosti sabotaže s strani sikhov. Policijske oblasti še dodajajo, da bi bil tragičen obračun smrtnih žrtev mnogo manjši, če bi se ne uslužbenec ob izbruhu lotila panika.

V trenutku tragedije je nekaj hotelskih gostov že spalo, mnogi pa so bili v svojih sobah. Požar, ki se je hlikskovito razširil na višja nadstropja desetnadstropne zgradbe, je razsajal kakih šest ur, preden so ga ukrotili gasilci. V hotelu je bilo 180 gostov in nekaj desetih uslužbenecv, večina žrtev pa je umrlo zaradi zadušitve z ogljikovim monoksidom. To je, po trditvah krajevnih oblasti, največja tragedija, ki je dosedaj prizadela mesto.

Živahna dejavnost SFR Jugoslavije pred vrhom nevrščenih v Harareju

BEOGRAD — Na prošnjo novinarjev na tiskovni konferenci, da pove kaj o sedanji dejavnosti nevrščenih in Jugoslavije pred osmimi vrhunskim srečanjem v Harareju, je glasnik zunanjega ministrstva Vojislav Savin dejal: »V tem obdobju se je začela intenzivna dejavnost nevrščenih držav z namenom čim temeljitejših priprav na osmi vrh nevrščenih v Harareju. V tem okviru tudi naša država razvija široko dejavnost in stike z večjim številom nevrščenih držav.

V teh številnih dejavnostih ima izjemen pomen ministrski sestanek koordinacijskega biroja v New Delhiju, ki bo aprila. Kot je znano, je bil nedavno v New Yorku sestanek koordinacijskega biroja na ravni veleposlanikov, na katerem je Indija kot predsedujoča

gibanja nevrščenih držav in gostiteljica aprilskega sestanka koordinacijskega biroja, predlagala dnevni red in udeležence seznanila z drugimi pripravljanimi dejavnostmi v zvezi s tem zborovanjem.

Sestanek v New Delhiju ima poseben pomen prav zaradi izvajanja čim bolj vseobsegajočih priprav na vrh v Harareju in zagotovitev njegovega uspeha.

Izhajajoč iz idejnega pomena, ki ga Jugoslavija pripisuje osmemu vrhu nevrščenih držav, ki bi moral prispevati k reševanju ključnih mednarodnih problemov, smo v naši državi začeli široke priprave za nastop in sodelovanje Jugoslavije na osmi konferenci nevrščenih držav in na vseh akcijah nevrščenih, ki se bodo zvrstile pred konferenco.« (dd)

Eksplozije v Rimu

RIM — Včeraj zjutraj je v rimskem predmestju Ostiense prišlo do vrste eksplozij plina v mestni kanalizaciji. Eksplozije so vrgle v zrak več pokrovov kanalizacije, pri čemer je bilo kakih 10 ljudi ranjenih, od katerih dve osebi dokaj hudo.

Tehniki mestne službe za plin so začeli s popravili, vendar so pred tem v skoraj vsej mestni četrti prekinili tok. Prebivalci se pritožujejo, da so v teku jutra čutili močan vonj po plinu in da je marsikdo obvestil tako mestno podjetje za plin kot policijo, vendar se nihče ni prikazal, da bi ugotovil, kaj se pravzaprav dogaja. Ko je plin eksploziral je bilo seveda prepozno.

»Deregulation«

NADALJEVANJE S 1. STRANI

ložniški dejavnosti, dogovoru ni oporekal. Položaj se je delno spremenil v zadnjih tednih, ker je Fiat prisotna v Gemini s še večjim številom delnic. Najprej je veljavnosti novega lastništva grupe Rizzoli oporekal podtajnik pri predsedstvu vlade Amato, dva dni od tega pa je zavzel podobno stališče tudi urad, ki skrbi za spoštovanje zakona o tisku, in zahteval od milanskega sodišča, naj razveljavi kupoprodajno pogodbo Gemina - Rizzoli. Zanimivo je pri tem, da so se ob razpletanju (ali zapletanju) zadeve, postopno zaostri tudi odnosi med Fiatom in vlado, za zlasti pa med Fiatom in PSI. To je mogoče razbrati tudi iz uradnega komunikeja družbe Gemina, ki seveda zavrača tolmačenje vlade in izraža popolno zaupanje neodvisnosti sodstva ter strokovnosti novinarjev. Polemika s tistimi vladnimi krogi, ki so še pred kratkim ostro napadli obe kategoriji, je naravnost prozorna.

Tudi sklep turinskega pretorja, da zatezni vse tiste zasebne postaje, ki proti določilu zakona o radiu in televiziji, oddajajo na vsem, ali pretežno na vsem državnem območju, je le zadnji člen v dolgi verigi polemik in sporov. V lanskem letu je vlada začasno

rešila vprašanje s tem, da je določila zakona začasno popravila in dopolnila s posebnim odlokom, katedega veljavnost je bila štirikrat podaljšana. Tako ukrepanje pa je vznejevoljilo vrsto političnih in gospodarskih krogov in baje so tudi s Kvirinala dali vedeti, da peti ukrep v korist Berlusconi ne bi naletel na ravno navdušen sprejem. V veljavo so torej prišle spet nekdanje norme, ki so odraz razsodbe Ustavnega sodišča izpred nekaj let in ki prepovedujejo zasebnikom istočasno oddajanje na vsem državnem ozemlju. Kljub opozorilom Palaca Chigi, da o radijskih in televizijskih emisijah lahko odloča le parlament, je turinski sodnik Casalbore, odredil zatemiitev oddajnikov na osnovi dokaznega gradiva, ki so ga zbrali finančni stražniki in funkcionarji Escopost.

In končno RAI. Vladna koalicija še vedno ni rešila vprašanja imenovanja novega upravnega sveta ustanove, potem ko je pred nedavnim kandidat za predsedstvo Pierre Carniti zahteval spoštovanje določil reformnega zakona. Carniti je podpirajo socialisti, medtem ko mu prav tako odločno nasprotujeta PSDI in KD. Parlamentarna komisija za nadzorstvo nad RAI mora sedaj izvoliti novega predsednika in novi upravni svet. Prvo glasovanje v torko ni dalo nobenega izida, v trenutku ko pišem pa ni še jasno, ali je izid drugega glasovanja pozitiven. Ni pa najbrž težko prerokovati, da spor ne bo zlahka re-

šen, saj bistvo problema ni, kdo bo upravljal RAI, pač pa ali bo RAI bolj avtonomna kot doslej in ali bo vsaj delno uresničen duh reformnega zakona izpred desetih let.

Vse to, po mnenju novinarskega sindikata FNSI, dokazuje, da se na področju informiranja skoraj »divje« izvaja politika destabilizacije in da je »deregulation« (izničevanje norm in pravil igre) v tem sektorju pravilo in ne izjema. »Pomanjkanje vsekršne jasne norme — pravi vsedržavni sekretar FNSI Sergio Borsi — je odraz dejstva, da politične sile ne morejo in nečejo sprejeti ustreznih zakonov na področju informiranja. Dogodki zadnjih dni potrjujejo to analizo ob enem pa še zaostrojuje nerešene probleme. Zdi se mi, da ravno stranke prevzemajo nase vse večjo odgovornost, ko odlašajo s treznimi in resnimi rešitvami.«

Ko torej manjka jasen normativni okvir, se lahko »posili« zakon o tisku in norme o preprečevanju trustov, na pretorja, ki uveljavlja sicer zastarel zakon o radijskih in televizijskih oddajah pa »navalita«, in sicer z istim argumentiranjem, tako vlada kot neposredno prizadeti lastniki.

Tipična italijanska zmešnjava, značilen kaos? Takšno »branje« dogodkov je najbrž preveč semplicitično. Dejstvo je namreč, da smo tako v državnem kot v mednarodnem merilu priča novi razporeditvi oblasti in novim ravnovesjem, ki zadevajo tako finančno

sfero kot proizvodni gospodarski svet in tudi sektor informiranja še zlasti na področjih informatike in telematike. Spopad med različnimi skupinami je očitno še v teku in vsem ustreza, da v svetu informiranja prevladuje »deregulation«, saj si tako lažje zagotovijo nadzorstvo nad različnimi množičnimi mediji. Prav nadzorstvo nad mediji pa je v taki bitki odločilnega pomena, saj po eni strani omogoča izsiljevanje nasprotnikov, po drugi pa utrjevanje lastne oblasti in oblikovanja novih ravnovesij.

Politične sile očitno niso dovolj močne, da bi v sedanjem stanju lahko uveljavile jasna pravila igre in zahtevale, da bi jih vsi spoštovali, ker so vsaj delno tudi same soudeležene v spopadu. Od tod odlašanje, spori, križni veti itd. Toda če tako stanje lahko ustreza nekaterim skupinam oblastnikov, očitno ne ustreza in ne more ustrezati celotni družbi, ki je vse bolj porinjena ob stran ter objekt zakulisnih iger.

Vse to pa ni samo v nasprotju z načeli demokracije. Če taktično taka situacija lahko koristi nekaterim, je v daljši perspektivi škodljiva za vse, tudi za tiste, ki se danes s tem okoriščajo. Hudo je, da ravno politične sile tega ne doumejo in se s tem odpuvedujejo eni svojih bistvenih vlog in nalog. To pa ne more biti brez posledic.

VOJMR TAVČAR

Šesti deželni kongres sindikata CGIL v Gradežu

Dežela F-JK se mora rešiti iz sedanje more odročne dežele in se gospodarsko razvijati

GRADEŽ — Z dvojezičnimi uvodnimi in pozdravnimi besedami, ki jih je v italijanskem in slovenskem jeziku izrekel Bruno Mosetti, član vodstva sindikata upokojencev iz Trsta, se je včeraj v kongresni palači v Gradežu pričel 6. deželni kongres CGIL, ki bo trajal tri dni. Na kongres je prišlo nad 250 delegatov iz vseh štirih pokrajin naše dežele. Prišli pa so tudi delegati sindikatov sosednjih dežel, s katerimi tako CGIL kot sindikalna zveza CGIL - CISL - UIL imata tesne in prijateljske stike. Sindikate iz Slovenije sta zastopala Marjan Orožen in Drago Seligar, Hrvaške pa Zvonimir Hrabar. Z njimi je bil tudi jugoslovanski generalni konzul v Trstu Drago Mirošič. Prisotna sta bila tudi Paul Edvard za koroške sindikate Gottfried Grandl za štajerske.

Na kongresu je bila seveda v ospredju uvodnega poročila gospodarske politike sindikatov, rimske vlade ter deželne vlade. Vendar pa so tako deželni tajnik CGIL Giannino Padovan v svojem uvodnem poročilu (trajalo je uro in pol) kot tudi diskusanti govorili tudi o problematiki slovenske narodnostne skupnosti ter o

odnosih in stikih med sindikatih čez mejo.

Za predsedniško mizo je bil raztegnjen velik dvojezični transparent, o dvojezičnem pozdravu smo že pisali. V svojem poročilu je Padovan posvetil precej prostora vprašanju Slovencev pri nas. Nujna je globalna zaščita, vendar ne na osnovi Vizzinijevega osnutka, o katerem je CGIL že izrekla pomisleke in dala tudi svoje predloge. Vse italijanske in slovenske demokratične sile se morajo torej zavzeti za hitro izvedbo zaščitnega zakona, ki bo za Slovence sprejemljiv. Sindikat je na poti enakopravnega vrednotenja slovensčine z italijanščino z dvojezičnimi izkaznicami, letaki, specifičnimi pobudami. Vendar pa imajo slovenski delavci organizirani v sindikatu veliko odgovornost pri vrednotenju te enakopravnosti, je še dejal Padovan.

Tajnik CGIL je govoril tudi o stikih s sindikati v okviru dežel Alpe-Jadran. O tem sta govorila v uvodu tudi pokrajinski tajnik CGIL za Goriško Luciano Pini, ki se je spomnil večjih manifestacij za mir in razorožitev, ki so bile v prejšnjih letih v Redipuglii, Gorici ter Ljubljani, in Bruno Miloc-

co, ki je predsedoval kongresu in je poudaril velik pomen, ki ga za sindikat imajo ti mednarodni stiki. O tem sta govorila v svojih pozdravih tudi Marjan Orožen in Zvonimir Hrabar.

V našem poročanju se seveda moramo omejiti na najpomembnejše. Tajnik CGIL Padovan je uvodoma orisal vse najpomembnejše postavke sindikalne akcije v vsedržavnem merilu, od stanja znotraj CGIL, o stikih z drugimi sindikati, o sindikalni enotnosti, o lanskem referendumu, o zahtevi sindikalne baze, da ima več možnosti odločanja. Kar se tiče naše dežele je Padovan dejal, da nas je kriza zajela bolj kot katerokoli drugo italijansko deželo. Pri nas je sedaj 50 tisoč brezposelnih in nad 16 milijonov ur dopolnilne blagajne. Deželna uprava mora bolj učinkovito, s hitrejšim tempom, pomagati k razvoju tukajšnjega gospodarstva.

Velika industrija na Tržaškem in Goriškem je v krizi, rešuje se le malo in srednja industrija v Furlaniji. Vendar pa je opaziti, je dejal Padovan, da se industriji v zadnjem času zanimajo za posodabljanje industrijskih obratov v trikotniku Milan - Turin - Genova bolj kot v

drugih krajih države. To bi privedlo do obubožanja tistih krajev v Italiji, ki so izven tega trikotnika. Prav zaradi tega je bolj pomembna učinkovita akcija deželne vlade, je dejal deželni tajnik CGIL, ki je za tem podrobno analiziral položaj v različnih področjih v naši deželi.

Na govorniškem odru se je zatem pojavil tudi predsednik deželne vlade Adriano Biasutti. V svojem govoru je zagovarjal izbere večine v deželnem svetu ter dejal, da moramo vse naše gledanje na razvoj gospodarstva posodobiti. Pozabiti moramo na nekdanje gledanje v industrijski razvoj, biti moramo sodobni in se spoprijeti s tem, kar je v svetovnem gospodarstvu najbolj učinkovito.

V popoldanskem delu kongresa se je pričela razprava, v katero so posegli delegati iz raznih krajev naše dežele. V večernih urah je bil mednarodni posvet o vprašanjih razorožitve, miru in o vlogi naše obmejne dežele. V razpravi so sodelovali sindikalisti iz Italije, Jugoslavije in Avstrije, ter nekateri novinarji. O vsem tem pa, zaradi pozne ure, bomo poročali jutri.

MARKO WALTRITSCH

Zaključki deželnega kongresa FILT-CGIL

Tretji deželni kongres italijanske federacije transportnih delavcev FILT-CGIL, ki je bil konec preteklega tedna na tržaški Pomorski postaji, je glede splošne problematike v celoti osvojil predkongresna stališča sindikata, s posebnim poudarkom na skrbi za gospodarski razvoj in zaposlovanje.

Posebej so se na kongresu izrekli tudi o vprašanjih deželnega značaja in sicer v prvi vrsti o tistih, ki zadevajo vprašanja prevozov in prometnih zvez. Z ozirom na neupoštevanje trbiške prometnice in gornjejadranske vodne poti v osnutku generalnega transportnega načrta, so se udeleženci izrekli o njem skrajno negativno in v kongresnih zaključkih izrazili zahtevo po čimprejšnjem popravku, s katerim naj bi ovrednotili geografsko lego in kakovost prometnih infrastruktur v Furlaniji - Julijski krajini. V tej zvezi si bo sindikat FILT-CGIL še naprej prizadeval za dograditev prometnic v izgradnji in za realizacijo načrtovanih ter za resnično učinkovitost bližnje deželne konference o prevozih.

V zaključnem dokumentu so posebej obravnavana tudi sindikalna vprašanja delavcev v prometu in prevozih, kongres pa je zaključila izvolitev deželnega tajnika FILT-CGIL, Ivana Carravette.

Marca v Novi Gorici in Gorici

Bogat program II. srečanja gledališč Alpe-Jadran

NOVA GORICA — 15 gledaliških predstav v Gorici in Novi Gorici, gostovanja po različnih krajih Primorske, repriza v Ljubljani, strokovni simpoziji in še marsikaj — to je okvirni spored II. srečanja gledališč Alpe - Jadran, ki so ga predstavili včeraj v novogoriškem centru Iskre Delta. Manifestacija, ki nasleduje novogoriškemu srečanju Malih odrov, bo od 21. do 28. marca z domicilom, kot že poudarjeno, v obeh obmejnih mestih.

Ta odmevna kulturna prireditvev skupnosti Alpe - Jadran je sad dobrih odnosov med prebivalci in ob-

činama Nove Gorice in Gorice, so poudarili na včerajšnjem srečanju z novinarji predstavnik skupščine Nove Gorice Stojan Fakin, goriški odbornik za kulturo Obizzi, predstavnik upravnega odbora goriškega kulturnega doma Edmund Košuta, direktor festivala Sergij Pelhan in programski vodja Emil Aberšek. Pri tem ne gre prezreti deleža, ki ga mora imeti slovenska narodnostna skupnost v Italiji, za katero je prav ta manifestacija med priložnostmi, da utrjuje svojo dejavno vlogo povezovalke različnih kultur.

Brez dvoma bo tudi letošnji pro-

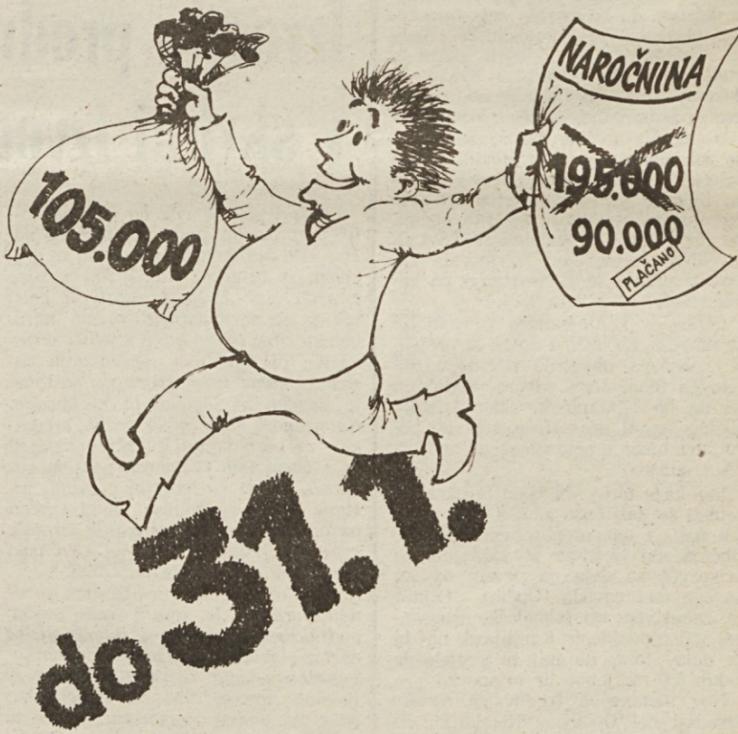
gram zelo bogat in zanimiv, čeprav srečanje gledališč Alpe - Jadran še vedno išče natančnejšo izoblikovanje svoje podobe, ki je predvsem v tem, da bi aktivno vključilo v prostor in čas posamezne, tudi bolj oddaljene sredine in pokrivalo širše območje. Tako so na primer v teku še pogovori, da bi vsaj kako predstavo videli v Trstu, medtem ko bodo v Ljubljani že letos (kot lani) številna gostovanja v Cankarjevem domu in Domu španskih borcev. Organizatorja PDG iz Nove Gorice in Deželna gledališka ustanova iz Gorice si z obema občinama prizadevata, da bi do te čimširše popularizacije vendarle prišlo. V tem okviru je seveda pomembno, da bo kot gost nastopila tudi skupina Koroških Slovencev s Cankarjevim Kurentom.

Po lanskoletnih izkušnjah so organizatorji letos opustili tekmovalni značaj srečanja, svoje napore pa so usmerili v čimvečjo profesionalno reprezentativnost, kar bo seveda pokrov za kakovost manifestacije.

Sicer pa bomo natančnejše podatke dobili na naslednjih tiskovnih konferencah, ko bo organizacijska struktura podrobneje načrtana in tu naj poudarimo dejstvo, da bodo podobno srečanje sklicali tudi v Gorici, s čimer skuša italijanska stvar dejavneje vključiti v potek prireditve tudi svoja sredstva javnega obveščanja.

(mč)

Naroči se na Primorski! Danes je cenejši

PROGRAM FESTIVALA

La Contrada Trst: Eter Turini - Jožef in Marija; Drama SNG Ljubljana: Bertolt Brecht - Malomeščanska svadba; Slovensko mladinsko gledališče iz Ljubljane: Colloidi - Svetina - Ostržek; Studio Bühne iz Gradca R. P. Bruber - Heimatlost (Brez domovine); Studio Bühne iz Beljaka: G. M. Hofmann - Blasius; Primorsko dramsko gledališče iz Nove Gorice, Luigi Pirandello - Šest oseb išče avtorja; Teatar ITD iz Zagreba: J. Murrell - G. Wilson - Sara in vrisk Landuste; Teater Gruppe 80 z Dunaja: Nestroy - Prejšnji odnosi; Teatrul National iz Bukarešte: D. Lebovič; Faruk in P. Bekić - Domul Valentino; Jugoslovensko dramsko pozorišče iz Beograda: L. Simović - Potujoče gledališče Šopalović; Divaldo Bratri Mrštku iz Brna: Vitezlav Nezval - Manon Lescaut; Teatro Adua iz Turina: Bertolt Brecht - Švejk; samostojni nastop Ljube Tadiča iz Beograda z Norim planetom. Predstavi iz dežel Veneto in Bavarske bodo organizatorji izbrali naknadno, saj se v teh deželah niso še odločili katero skupino naj pošljejo v Gorico oziroma Novo Gorico.

Marko Waltritsch

ENO STOLETJE SLOVENSkih OSNOVNIH ŠOL V GORICI

46.

Iz te pisarne, ki je bila v prvem nadstropju stavbe na vogalu Korza z Ul. 24. maja (to je pisarna kjer je danes goriško uredništvo Primorskega dnevnika) so s silo odstranili pokrajinskega predsednika Pettarina. Obtoževali so ga, da se je z večino goriškega pokrajinskega odbora protivil raztegnitvi italijanskega centralističnega zakona o krajevnih upravah v novo priključene dežele, ki so bile vjane na široko upravno avtonomijo znotraj avstro-ogrske države.

Fašisti so zasedli tudi stavbo goriškega županstva. Zahtevali so od župana Bonneja, da se izreče za kako vsedržavno stranko. Bonnè je namreč zmagal na januarskih volitvah v začetku istega leta na čelu krajevnih list, ki je imela odločilno podporo slovenskih volivcev. Ker se Bonnè ni hotel opredeliti so ga nekaj dni poteč fašisti vrgli iz županstva. Na čelo občine je ponovno prišel podestà Bombi. Upanja za slovensko občinsko šolo je tako bilo konec. Ta se je sicer še nadaljevala. A v naslednjem šolskem letu je bilo v njej le še 238 učencev, v šolskem letu 1924-25 pa le še 92 učencev. To je bilo le nekaj od-

stotkov vseh učencev osnovnih šol v mestu, medtem ko jih je bilo leta 1914 v slovenskih osnovnih šolah kar 40,16 odstotkov.

Tudi drugače so se goriški fašisti in nacionalisti maščevali nad takratnim županom Bonnejem. Niso mu namreč odpustili, da je privolil v odprtje slovenskih občinskih osnovnih šol v mestu. V galeriji portretov goriških županov od srede prejšnjega stoletja sem, katerih slike krasijo stene najbolj pomembnih soban goriškega županstva, ni namreč slike župana Bonneja, pa čeprav gre za edinega demokratično izvoljenega župana v časovnem razdobju med dvema vojnama. Niti piscu te razprave o slovenskem osnovnem šolstvu v Gorici, ki se je pred leti, v svojstvu občinskega svetovalca, zavzel, da bi našli njegovo sliko in dali izdelati primerni portret, ni uspelo doseči uspeha.

***

Čeprav je naša razprava namenjena skoro izključno preučevanju zgodovine slovenskih osnovnih šol v mestu Gorici in se nismo dotaknili niti tistih slovenskih osnovnih šol, ki so delovale v najbližjih vaseh okrog Gorice, tistih ki so imele takrat občinsko samostojnost, kot so bile Štandrež, Ločnik, Podgora s Pevmo, Št mavrom in Podsabotinom, Solkan s Kromberkom, Šempeter ter Vrtojba, pa je prav, da se trenutek zaustavimo ob splošnem vprašanju slovenskega osnovnega šolstva v vsem Primorju v trenutku ko so naši kraji pripadli italijanski kraljevini. Gre za kraje, ki jih je v novembru 1918, po zlomu avstro-ogrske države, zasedla italijanska kraljeva vojska. Do konca leta 1920 je v teh krajih bila najprej vojaška, potem civilna zasedbena oblast. Z rapalsko

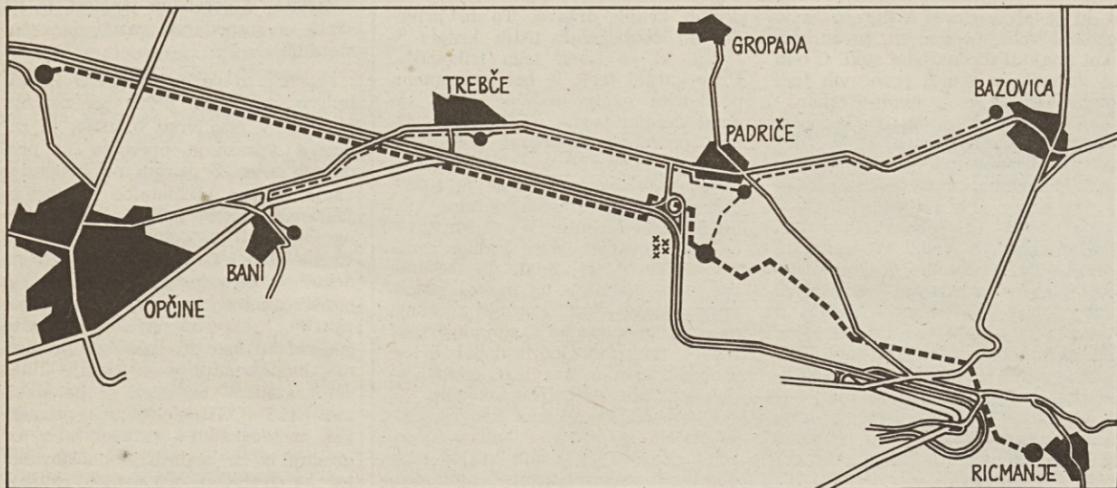
pogodbo so bili ti kraji priključeni italijanski kraljevini in kmalu zatem, v začetku leta 1921, ko so bile v vsej državi parlamentarne volitve so tudi novopečeni italijanski državljani volili svoje zastopnike v rimsko poslansko zbornico.

Iz uradnih italijanskih podatkov, ki jih je v svoji daljši razpravi z naslovom »Pregled razvoja osnovnega šolstva na zahodnem robu slovenskega ozemlja« leta 1970, objavil Drago Pahor, lahko ugotovljamo, da so bile v Trstu in na slovenskem primorskem podeželju kot tudi v hrvaški Istri odprte slovenske oziroma hrvaške šole. Odpirali so jih pač tam, kjer so bile že pred vojno, kjer so bila šolska poslopja uporabna, kjer je bilo moč dobiti učiteljske moči. Teh ni bilo veliko, kajti mnogi učitelji so med vojno morali oblečj uniformo. Mnogi so padli. Nekateri so bili še v ujetništvu, bodisi ruskem kot srbskem ali italijanskem.

Ob koncu šolskega leta 1918 je bilo v okraju Gorica-okolica odprtih 59 slovenskih osnovnih šol s 119 razredi, 84 učitelji in 13.000 učenci. V tolminskem okraju je bilo odprtih 57 šol s 65 razredi, 67 učitelji in 5.321 učenci. V sežanskem okraju je bilo 38 šol s 61 razredi, 62 učitelji in 5.044 učenci. V okraju Gradišče ob Soči, v katerega so sodile nekatere slovenske vasi na skrajnem zahodu Brd ter na južno-zapadnih obronkih našega Krasa, je bilo takrat odprtih pet slovenskih šol z 10 razredi, osmimi učitelji in 813 učenci. V tistih okrajih, ki so pred vojno sodili v Goriško-Gradiščansko deželo, je bilo torej v prvem šolskem letu po vojni odprtih skupno 159 šol s 255 razredi. Na njih je poučevalo 221 učiteljev, učencev pa je bilo skupno 24.178.

Po napovedih občinskega odbornika D'Alessandra

Metanovod v vaseh vzhodnega Krasa: gradnja odvisna od prispevkov dežele

Odobreni načrt za metanovod na vzhodnem Krasu: debelejši črta »osrednja« povezava Opčine-Ricmanje; tanjši črte prikliučki za posamezne vasi. Grobado bodo »prikliučili« s povezavo pri Padričah, Ferluge pa prek Banov.

Odobritev načrta o izpeljavi metanovoda v šest vasi vzhodnega Krasa, o kateri smo obširno poročali včeraj, predstavlja nedvomno velik uspeh za Koordinacijski odbor vzhodnokraških vasi tržaške občine, ki je po prvotnem omejevalnem načrtu zahteval in dosegel vključitev teh vasi v novo plinsko omrežje tržaške občine. Po odobritvi načrta (sprejel ga je deželni tehnični odbor) se zdaj zastavlja vprašanje, kdaj bodo dela stekla in kdaj bodo Bazovica, Padriče, Grobada, Trebče, Bani in Ferluga sploh povezani s plinskim omrežjem.

»Na to vprašanje je sedaj še težko odgovoriti«, nam je včeraj povedal pristojni odbornik tržaške občine D'Alessandro. »Težave izvirajo predvsem iz dejstva, da bo morala dela financirati dežela. Tržaški občinski odbor je septembra lani odobril sklep o metanovodu na vzhodnem Krasu. V dokumentu je še poudarjeno, da ne gre za proizvodno napravo. Novo plinsko omrežje bo zelo drago, služilo pa bo relativno majhnemu številu prebivalstva. Prav zaradi teh posebnosti bo mogoče stroške amortizirati šele čez mnogo desetletij. Tržaška občina ne razpolaga s finančnimi sredstvi za izvedbo načrta, zato bo morala zaprositi deželo za financiranje po zakonu št. 63 iz leta 1981.«

Odbornik D'Alessandro je nadalje še povedal, da občina doslej ni prejela še nobenega obvestila o sklepu deželnega tehničnega odbora, dodal pa je, da bo septembrski sklep tržaške občine postal operativen šele po popolnem mnenju pokrajinskega nadzornega odbora.

Vse kaže torej, da bodo birokratski zapleti še dalj časa zaustavljali začetek del na novem plinskem omrežju. Občina naj bi sicer že zaprosila za prispevek za dela na prvem odseku novega metanovoda (Opčine - Center za znanstveno in tehnološko raziskavo), od predvidenih 6 milijard, naj bi ta dela stala, pa naj bi prejela le nekaj 600 milijonov lir prispevka.

Nov metanovod (predvsem njegov osrednji del Opčine - Ricmanje) bo po načrtu služil — poleg tega, da bo oskrboval s plinom kraške vasi —

tudi mestu. V ceveh z metriskim premerom, ki jih bodo postavili v zemljo na trasi od zbiralnika pri Ricmanjih do zbiralnika na Opčinah, bo pod pritiskom 38 atmosfer zbranih približno 200 tisoč kubičnih metrov plina, ki ga bodo po potrebi (ob »špicah« porabe plina v zimskih dneh) dovajali v mestno plinsko omrežje. Na ta način bo občinsko podjetje ACEGA razbremenilo sedanje zastarele in skorajda že »nevarne« naprave v Ul. Broletto. Te naprave so namreč omo-

gočale le omejeno rezervo plina. Ko je ta rezervni plin zaradi velike porabe pošel, si je moralo podjetje ACEGA »nabaviti« drugega pri družbi SNAM, cena tega »izrednega« plina pa je bila občutno višja od običajne. Z novim, nekaj več kot 10 km dolgim metanovodom z visokim pritiskom od Opčin do Ricmanj, bo podjetje ACEGA dobilo nov »rezervoar« za rezervni plin, s tem mu bo tako prihranjeno plačevanje »oddatnega« plina, kar naj bi v bistvu zmanjšalo stroške za plin.

Nastop mladih plesalcev iz Argentine v Kulturnem domu

Izročilo prednikov in plesi nove domovine v skrbni izvedbi folklorne skupine Triglav

Ljudski ples je ena od izraznih oblik preprostega človeka, istočasno nosi v sebi karakteristike naroda in prostora, v katerem človek kot nosilec izročila živi. Pretoki nekaterih plesnih prvin med izročili raznih narodov se zdijo lahko laiku izredno skrivnostni, pri globljem spoznavanju narodov, navad in običajev pa postanejo podobnosti logične in neobhodne. Navezanost na izročilo svojih prednikov in poznavanje ljudskih običajev je v normalnih razmerah povsem naravno, ko pa človek živi v tujini, postane izraz zavedanosti in treznega iskanja korenin. Spoznavanje izročila kraja, v katerem živi, pa istočasno izraz radovednosti in odprtosti.

Taka in podobna razmišljanja so se nam porajala, ko smo v sredo zvečer v tržaškem kulturnem domu sledili nastopu folklorne skupine slovensko-jugoslovanskega društva Triglav iz Buenos Airesa. Gre za sinove, nečake in vnuke Slovencev, ki so se pred mnogimi leti preselili v Argentino, mnogi izmed nastopajočih imajo

sorodnike tudi v Trstu, predsednik društva pa je po rodu iz Križa. Prav tako kot pred tremi leti je Slovenska izseljenska matica organizirala skupini daljšo turnejo po Jugoslaviji in jo mimogrede popeljala še v Trst. Skupina je že nastopala v Subotici, Kikindi, Novem Sadu, Osijeku, Zagrebu, Samoborju, seveda tudi v Ljubljani, Kočevju, Koprnu, namenjena pa je še v Rogaško in Dobrno in nato v Črno goro v začetku prihodnjega meseca.

Skupina deluje že enajst let in se to pozna pri uigranosti plesalcev, istočasno moramo koreografu Hectorju Ricu priznati odlično poznavanje plesov iz raznih predelov Argentine in trud, ki ga je vložil v pristop k bogati in raznoliki jugoslovanski folklori. Glavna odlika skupine je prav gotovo ta, da pristopa z resnostjo k vsem plesom in prikazuje izročilo svojih prednikov in države, v kateri živi, z isto požrtvovalnostjo.

Pri nastopu v Trstu je tehnični spodrsrlaj onemogočil, da bi med nasto-

pom skupina prikazovala diapozitive o delovanju društva in življenju v Buenos Airesu. Nastalo praznino je spretno zapolnil Bogdan Pogačnik, ki je tudi predstavljal posamezne točke.

Nastopu je sledilo najprej navdušeno pozdravljanje sorodnikov, ki so se zbrali v dvorani, nato pa še srečanje s skupino beneških izseljencev iz Argentine in Avstralije, ki se mudijo na seminarju v Podbonescu, s člani beneške folklorne skupine Živani in Tržaške folklorne skupine Stuleti. Prisrčno srečanje med mladimi folkloristi je tako zabrisalo utrujenost in manjše nevednosti, ki spremljajo vsako potovanje.

(nak)

● Na sedežu družinske posvetovalnice za Kjadin in Rocol v Ul. Mauroner bo v ponedeljek, 27. t. m. okrogla miza na temo »Šola in družinska posvetovalnica«. Sledila bo letna skupščina posvetovalnice.

tako Sosičevega kot Pogačnikovega filma. In ko smo že pri mikavnih podatkih, naj povemo, da je glasbo za »Starati se nežno« napisala in zaigrala Nadja Kriščak.

Filme bodo vrteli v dveh ponovitvah, ob 20. in 22. uri.

Do gledališča peljeta avtobusa št. 40 in 41. Prodaja listkov in abonmajev v gledališču eno uro pred predstavo.

ACLI za pravično stanovanjsko politiko

Pokrajinski svet kršćanskega delavskega združenja — ACLI je eno svojih zadnjih sej posvetil stanovanjski politiki in problemom, ki se ustvarjajo zaradi naraščajočega pomanjkanja stanovanj na Tržaškem. Udeleženci so se osredotočili predvsem na primere špekulacij in izkoriščanja na račun tistega dela prebivalstva, ki ne premore lastnega doma in živi v strahu pred izgonom in neupravičenih pristojbin, ki jih lastniki stanovanj največkrat neupravičeno terjajo. V bistvu so se predstavniki ACLI obvezali, da bodo pripomogli pri reševanju problema stanovanjske stiske vzporedno s sindikalnimi organizacijami in prizadetim prebivalstvom. Predvsem smatrajo nujno poseči pri vladi in teritorialnih ustanovah za sestavo desetletnega načrta, ki naj predvideva finančno podporo manj premožnim slojem in gradbenim zadrugam. Seveda bi morale k taki pobudi pristopiti dežela in občinske uprave. Kar zadeva tržaško občino pa so predstavniki ACLI iznesli predlog, da bi v njenem sklopu ustanovili posebno komisijo, ki bi polnopravno posegla v primerih nepravilnega upravljanja stanovanj, predvsem tistih, ki jih zasebniki nočejo oddati v najem.

V okviru svojih možnosti bo ACLI ustanovila poseben urad, v katerem bodo pozorno sledili razpletom v tržaški stanovanjski politiki.

Družabni večer drevi v Šempolaju

Na pobudo KD »Vigred« bo drevi v šempolajski gostilni Gruden družabni večer s kulturnim sporedom, na katerem bosta nastopila otroški pevski zbor istoimenskega društva (vodi ga Rosanda Kralj) in kitarist Franko Guštin s svojim glasbenim programom. Z drevisnjim večerom, v okviru katerega bo med drugim potekalo tudi včlanjevanje, namerava šempolajsko kulturno društvo pritegniti čimveč prijateljev in seveda vse tiste, ki želijo dati svoj doprinos vaški kulturni dejavnosti, posebno sedaj, ko se društvo pripravlja za občni zbor. (V.)

● Zaradi del na prvem odseku velikih cestnih povezav so uvedli prepoved parkiranja na Drevoredu Campi Elisi na odseku med ulicama Tartini in Morgagni.

Mazači spet na delu

Fašistični mazači so si privoščili še enega izmed svojih klavnih podvigov. V noči od srede na četrtek so še enkrat izlili svoj črni srd na table s Franciška 20. Tudi tokrat niso pozabili izbruhati psovke »sciavi«, ki je pravzaprav njihov podpis. Kaj so lahko drugega ti nočni junaki, če ne sužnji pred sodkov, za katere bi ne smelo biti mesta v sredini, ki se hoče imeti za omikano.

Rednost, s katero se ti mazači pojavljajo, je kar presenetljiva. Ne mine leto, da ne bi morali po nekajkrat zabeležiti njihove izbruhe. Presenetljivo pa je tudi, da jim vedno uspe izmakniti se roki pravice. In vendar bi ne smelo biti tako težko odkriti, kdo so. Tistih nekaj gnezd, v katerih se kotijo, so vsem znana. Mar ni že čas, da bi pristojni organi kaj konkretnega ukrenili?

Odločilni trenutki za usodo tržaške plovne družbe

Obstoj Tržaškega Loyda povezan z zaščito jadranske pomorske poti

Delegacija dežele in sindikatov se je pod vodstvom predsednika deželne uprave Biasutija včeraj nudila v Rimu na novem krogu pogajanj z zastopniki družbe Finmare za rešitev zapletenega vprašanja tržaške plovne družbe Lloyd Triestino. Znano je, da so se odnosi med predstavniki Finmare in deželnimi oziroma tržaškimi gospodarsko-političnimi krogi ob tej čeri hudo razburkali, saj so si vsaksebi na eni strani ekonomska računica finančne družbe IRI in v Rimu favorizirana tirenska plovna pot, na drugi strani pa vztrajno upiranje Trsta, da bi se dokončno odpovedal svoji, nekoč slavni in cvetoči pomorski družbi, ki je njegovo zastavo na ladjah ponesla na vsa morja sveta.

Res je, da počasna smrt Tržaškega Loyda neizbežno pomeni konec čezmorske zagledanosti Trsta, ki je sicer danes bolj melanholični spomin na »stare čase«, ko so Lloydove ladje redno pozdravljali avstralski in ameriški izseljenci, kot pa gospodarska

resničnost. Neusmiljena konkurenca čezoceank, ki opravljajo krožne poti okoli sveta, in brodovja razvijajočih se dežel s ceneno delovno silo, je pomorske povezave pod Lloydovo zastavo hudo skrčila, poslovne obračune te javne družbe pa pobarvala v rdeče. Pri IRI in Finmare so se, očitno naveličani nenehnega polnjenja bilančnih brezen, že zdavnaj odločili za spuščanje tržaške zastave na Lloydovih jamborih.

Toda, Trst se noče odpovedati še enemu od svojih simbolov, še eni priči svoje cvetoče preteklosti. S podporo deželne uprave je za Lloyd pripravljen storiti tudi to, česar sicer v tem mestu nismo vajeni. Mislimo na neuradne, a resnične vesti o pripravljenosti zasebnega kapitala, da skupaj z deželo prevzame dve tretjini Lloydovih delnic, z njimi pa seveda tudi tveganje, ki ga poraja naraščajoči bilančni primanjkljaj. Toda, stvar nima samo golega kampa-nilističnega značaja, kot radi očitajo

pri Finmare, ampak pomeni tudi politično, poleg gospodarske izbire.

Tržaški Lloyd oziroma ohranitev njegovih pomorskih storitev, je še zadnje jamstvo za obstanek jadranske pomorske poti oziroma za njeno ponovno uveljavitev. Merjenje moči med deželo in IRI oziroma vlado, za deva torej mnogo širši in dolgotrajnejši cilj; Rim se mora namreč odločiti, ali bo vztrajal pri postopni prometni izolaciji naše, sicer obrobne dežele, ali pa — kot v en glas zahtevajo tukajšnji sindikati, gospodarstveniki in upravitelji — bo izbral zadnji vlak in jo ovrednotil v generalnem transportnem načrtu ter ji tako omogočil polno uveljavitev njeno geografsko-politično in torej mednarodno usmerjeno lego. V teh okvirih je morda bolj razumljivo vztrajanje pri ohranitvi polne učinkovitosti tržaške plovne družbe in pri prepričitvi prenova odločanje kamorkoli drugam. In v tej luči je boj za Tržaški Lloyd tudi boj za uveljavitev jadranske pomorske poti. (vb)

Ob dokončnem sprejetju paketa za Trst in Gorico v rimskem parlamentu

Dobrodošli inštrument za gospodarsko oživitev

Sedaj je poteza v rokah krajevnih dejavnikov

Kot je bilo načrtovano ob izglasovanju paketa za Trst in Gorico v poslanski zbornici, je senat v predvidenem roku, pred koncem januarja, izrazil tudi svoj pristanek na sveženj členov zakonskega besedila, ki bo v prihodnjem desetletju na Trst in Gorico naslovil stotine milijard lir. To liko pričakovanih in terjanih zlasti iz Trsta, v bojzani, da bi mesto dokončno utonilo v svoji gospodarski brezperspektivnosti.

Avtor zakonskega besedila je minister za industrijo Altissimo, njegov namen pa je spodbuditi gospodarski preporod Trsta in Gorice, s posebnim poudarkom na industrijske dejavnosti, vključno z gradbeništvo, na znanstveno in tehnološko raziskovanje, vključno s šolo in univerzo, ter na storitvene dejavnosti, povezane s pristaniščem in prevozom. Če povzamemo izjava demokrščanskega poslanca Colonija, ki je v začetku decembra v poslanski zbornici poročal o zakonskem besedilu, naj opozorimo, da je tedaj podčrtal politični značaj ukrepa v smislu, da sta vlada in parlament vzela na znanje težak položaj Trsta in Gorice. Na tej osnovi

je bil ustvarjen pravcati specialni zakon, ki ga lahko primerjamo s tistim za italijanski Jug, in ki je ves usmerjen na proizvodnjo, izključujoč kakršnokoli asistencialistično logiko. Coloni je ob tem priznal, da vse to samo po sebi ne bo zadostovalo, vendar je dodal, da Julijska krajina razpolaga z nekaterimi dodatnimi instrumenti in da so poleg paketa predvideni še nekateri drugi posegi s tretjim zakonom o izvajanju osimskih sporazumov.

Večkrat smo že zapisali, da obetavne milijarde same po sebi ne bodo rodile čudežev. Krajevne sile bodo morale temeljito v akcijo, v prvi vrsti za izdelavo načrta osnovanega na prioritetenih točkah paketa, nato pa za njegovo postopno uresničevanje. Minister za industrijo bo namreč moral vsaka tri leta predstaviti parlamentu poročilo o poteku izvajanja zakona in uresničevanja njegovih namenov. Veljavnost olajšav, ki jih paket uzakonja, bo namreč trajala do 31. decembra 1995.

Trst seveda soglasno pozdravlja odobritev paketa s splošnim upanjem v njegovo dejansko učinkovitost, še

zlasti na področju zaposlovanja. V to smer gredo namreč olajšave za novo zaposlene delavce z znižanjem dajatev in z vlaganji v gradnjo ljudskih stanovanj, namenjenih potrebam podjetij za povečanje zaposlenosti. Posebno poglavje so ugodnosti za razvoj pristaniških dejavnosti in prevozov, ki bodo ob ustreznih političnih izbirah pripomogle k dejanski uveljavitvi mednarodne vloge obmejnih območij.

Vlada in parlament sta uresničila

svojo obvezo, paket pa je začel potovanje. Ali se bodo njegovi nameni uresničili tako, kot si je to zamislil zakonodajalec, pa bo bolj kot od Rima, odvisno od Trsta oziroma Gorice. Od krajevnega političnega ozračja, od poguma za premoščanje starih predsodkov in zakoreninjenih kratkovidne miselnosti, ki noče pogledati v obraz resnici, da je prihodnost ozemelj ob mejah edino v sodelovanju in povezovanju preko teh meja.

VLASTA BERNARD

Zanimiva razstava gledališčnika Moissija

Prihodnji torek bodo v Trstu otvorili zanimivo razstavo o življenju in delu gledališkega mojstra Moissija. Razstavo, ki bo v občinskem gledališkem muzeju na Verdijevem trgu so omogočile razne kulturne ustanove iz Italije in Avstrije in bo razdeljena na dva dela. Prvega so uredili z gradivom tržaškega muzeja in bo vseboval kronološko dokumentacijo o Moissijevem igralskem udejstvanju. Drugi del razstave je omogočila avstrijska narodna knjižnica in bo posvečena 50-letnici umetnikove smrti. Na otvoritveni svečanosti bodo prisotni Moissijevi sorodniki in nekdanji sodelavci ter prof. Silvana Monti, docentka gledališke zgodovine in predsednica leposlovne fakultete na tržaškem vseučilišču. Zvečer bo na sporedu predstava »Eroe di scena, fantasma d'amore (Moissi)«, ki jo je napisal in režiral Giorgio Pressburger.

Na drevišnji seji vzhodnokraškega rajonskega sveta

Izvolitev novega predsednika še vedno nerešena uganka

Vzhodnokraški rajonski svet se bo danes spet sestel, da bi izvolil novega predsednika, vendar na predvečer glasovanja še zdaleč ni jasno, kdo bo zamenjal Milana Sosiča, ki je odstopil že pred nekaj meseci iz zdravstvenih razlogov. Sprva je vse kazalo, da bo novega predsednika izrazila tista večina (pet predstavnikov KPI, dva predstavnika SSK in slovenski predstavnik PSI), ki je slonela na načelu, da mora biti predsednik kraškega rajona slovenske narodnosti in ki se je tedaj izrekla za predstavnika SSK, potem ko je bil v vzhodnokraški rajonski svet izvoljen slovenski predstavnik KPI Slavoljub Štoka. Toda očitno se je medtem nekaj zataknilo, kajti SSK in PSI sta nepričakovano predstavila vsaka svojega kandidata s to bistveno razliko, da kandidira PSI svojega italijanskega predstavnika Turrita. Tudi torkovo srečanje načelnikov svetovalskih skupin, ki naj bi razčistilo položaj in privedlo do nekega sporazuma, ni obrodilo sadov. SSK in PSI ostajata vsaka pri svoji kandidaturi.

Krščanska demokracija medtem opazuje razvoj dogodkov in zagovarja načelo štafete med slovenskim in italijanskim predsednikom. Ker je bil doslej predsednik Slovenec, naj bi odslej predsednikoval italijanski predstavnik. V nelahkem položaju se je znašla tudi KPI, ki zagovarja dosedanjo večino in je bila pripravljena glasovati za predstavnika SSK Vinka Ozbiča, a po takšnem razvoju dogodkov smatra, da ne more privilegirati enega dosejanega zaveznika na račun drugega in bo verjetno v tej situaciji kandidirala svojega slovenskega predstavnika.

Današnja seja je torej odprta raznim možnim rešitvam, največja nevarnost pa je, da bi vzhodnokraški rajonski svet zaradi vsega tega izgubil slovenskega predsednika. Verjetno je ta nejasen položaj v prvi vrsti posledica velike malomarnosti pokrajinskih vodstev nekaterih strank, ki se dejansko niso zanimale, kaj se dogaja v vzhodnokraškem rajonskem svetu in prepustile, da se je kriza zaostila.

Senat zavrnil vladni dekret

Občine bodo še vedno pristojne za »svoje« višje srednje šole

Pokrajine bodo vsaj še za nekaj mesecev pristojne le za tista šolska poslopja višjih srednjih šol, ki so jih upravljale že doslej, in tudi občine bodo še v nadalje skrbele za poslopja »svojih« višjih srednjih šol. S prehodom pristojnosti za vsa šolska poslopja višjih srednjih šol na pokrajine torej ne bo nič!

Tako je pred dnevi odločil senat, ki je zavrnil 2., 3. in 4. odstavek 11. člena dekreta, s katerim je vlada nameravala poveriti pokrajina skrb za upravljanje šolskih poslopij vseh višjih srednjih šol.

Vlada je sprejela »sporni« dekret na svoji zadnji seji lanskega leta. Prehod pristojnosti na pokrajine je zagovarjala s tezo o racionalizaciji upravljanja šolskih poslopij; po tem dekretu naj bi namreč občine kot doslej skrbele za državne otroške vrtnice, osnovne šole in nižje srednje šole, vse višje srednje šole pa naj bi »upravljale« pokrajine. Pod okrilje pokrajin naj bi tako poleg znanstvenih licejev in tehničnih zavodov, za katere so skrbele že doslej, prešli tudi

klasični liceji, učiteljska, poklicni in drugi zavodi.

Namera vlade je bila vsaj v zasnovi dobra, njena izvedba pa kar se da pomanjkljiva. Vlada je namreč »pozabila« vključiti v dekret sredstva, s katerimi naj bi pokrajine upravljale »nove« šole, oziroma pozabila je prenesti z občin na pokrajine sklad za upravo teh šol. Brez teh finančnih jamstev bi se znašle pokrajine v velikih težavah, saj z dosedanjimi dotacijami ne bi mogle kriti novih stroškov za šolske gradnje, popravila in vzdrževanje. Senat je uvidel ta neskladja in v bistvu zavrnil vladni dekret. Vlado je pozval naj ponovno prouči celotno vprašanje in naj nato pripravi navaden zakonski osnutek, o katerem bo razpravljal parlament. S takšno proceduro se bo zadeva gotovo zavlekla še vsaj za leto dni.

Ko smo v začetku januarja poročali o vladnem dekretu, smo omenili tudi kakšne posledice bi imel prehod pristojnosti z občin na pokrajine za slovenske višje srednje šole. V tem pogledu bi se lahko rešilo prostorsko vprašanje poklicnega zavoda Stefan, ki sedaj »trpi« prav zaradi navzkrižja med pokrajino (lastnikom šolskega poslopja) in občino (»upraviteljem« poslopja).

»Med delom« so tatovi hoteli imeti mir

Ko je 39-letni Alberto Francescutto hotel predvčerajšnjim popoldne vstopiti v svoje stanovanje v Ul. Maiolica 6, je s presenečenjem ugotovil, da ne more odpreti vrat, ker jih je pač nekdo zaklenil odnotraj. Da so to bili tatovi, je spoznal kmalu zatem, ko je s pomočjo policije vdrl v stanovanje. Zlikovci so spravili v nered vse sobe, odnesli dvesto tisoč lir in več dragocene nakite. Da so »med delom« imeli mir, so vrata zaklenili, nato pa pobegnili skozi okno.

Pokrajinske sindikalne zveze CGIL, CISL in UIL izredno ostro ocenile sedanjo stavko zdravnikov

Tržaške pokrajinske sindikalne zveze CGIL, CISL in UIL so skupno s stanovskimi zvezami CGIL - javne službe, CISL - zdravstvo in UIL - zdravstvo ter s koordinacijami zdravnikov istih sindikalnih zvez zavzele stališče do vala stavk, ki so ga sprožili avtonomni sindikati zdravnikov tako na pokrajinski kot na vsedrjavni ravni. Enotni sindikati ostro obsojajo stavekne pobude bodisi kar zadeva cilje, ki si jih zastavljajo, bodisi kar zadeva način sindikalnega boja.

Sindikati CGIL, CISL in UIL menijo, da je zahteva po pogodbeni avtonomiji zdravnikov v navzkrižju s temeljnimi načeli zdravstvene reforme, s katerimi so se v preteklosti strinjali tudi avtonomni sindikati. Res je, da javno zdravstvo preživlja težak trenutek, ki ga označuje slaba organizacija na vseh ravneh, vendar zgrešeno bi bilo iskati izhod iz sedanjega stanja v

ločevanju po stanovih. Ureditev javne zdravstvene službe zahteva skupen napor vseh, ki so zaposleni v tem sektorju, pri čemer je treba seveda primerno ovrednotiti vlogo zdravnikov, tako z ekonomskega kot z normativnega vidika. Še zlasti morajo zdravniki dobiti večjo besedo pri odločitvah tehničnega značaja, ki jo zdaj duši birokratizacija krajevnih zdravstvenih enot.

Sindikalne zveze CGIL, CISL in UIL izražajo pripravljenost, da se o celotni problematiki odkrito soočijo z avtonomnimi sindikati zdravnikov. Za resen dialog je seveda potrebno ostreje se apriorističnih stališč, ki bi v sedanjem trenutku le še povečala zmedo v državni zdravstveni službi. Takšen dialog bi omogočil izdelavo skupne platforme, s katero bi se sindikati zdravnikov lahko enotno in učinkovito predstavili na pogajanjih za obnovo delovnih pogojev.

Prvega februarja na pobudo VZPI-ANPI iz Boljunca

V Lipici bo spet tradicionalno srečanje borcev in aktivistov

Zveza borcev VZPI - ANPI iz Boljunca organizira tudi letos za svoje člane in prijatelje družbeno srečanje v hotelu Maestoso v Lipici. Vpisovanja za ta večer potekajo tako v Boljuncu, kot tudi v drugih krajih tržaške pokrajine, saj je želja organizatorjev, da se na tej prireditvi sreča čim več bivših borcev, aktivistov, torej vseh tistih, ki so v narodnoosvobodilnem boju sodelovali, njihovih družinskih članov in vseh, ki nadaljujejo s prenašanjem tradicije osvobodilnega gibanja, ki ga pogojuje boj za mir, mirno sožitje, dobre odnose med obema sosednjima državama in utrjevanje tovarštva med bivšimi soborci.

Letošnje družabno srečanje bo v soboto, 1. februarja z začetkom ob 19. uri v vseh prostorih hotela Maestoso v Lipici. Goste bo zabaval

glasbeni ansambel, ki igra v omenjenem hotelu, iz Boljunca pa bodo prišli tudi Veseli godci, ki bodo s svojim igranjem domačih napevov poskrbeli, da bo vzdušje prijetno in zabavno.

Letos je že petič, ko organizira Zveza borcev VZPI - ANPI iz Boljunca tovariško srečanje v Lipici v spomin na tisti daljni februar leta 1944, ko so še tisti vaščani, ki so bili v vasi že tesno povezani z narodnoosvobodilnim gibanjem, množično odšli v partizane. Borili so se v raznih edinih jugoslovanskih partizanskih vojske, bili so hrabri borci in mnogi so v teh bojih dali tudi svoje življenje.

Tistih časov se udeleženci na srečanju v Lipici spominjajo, radi se med seboj pogovorijo o vsem, kar jih je povezovalo pred toliko leti in kar jih združuje še danes.

Izraelsko priznanje družini Pesante Med vojno je skrivala židovsko dekle

V sinji dvorani občinske palače je izraelski generalni konzul v Italiji David Sultan poddelil večeraj članom družine Pesante iz Trsta posebno priznanje Instituta za komemoracijo mučnikov in herojev iz Jeruzalema, točneje medaljo pravičnih med narodi.

Družina pokojnih Giovannija in Angelice Pesante je v času druge svetovne vojne skrivala v stanovanju židovsko dekle Hemdo Deluca - Dlugacz pred nemškim okupatorjem in s tem izkazala veliko človekoljubnost. Hemda Sassover, tako se danes imenuje, je v Izraelu, kjer živi, zbrala vso potrebno dokumentacijo, da bi lahko družini Pesante izrazila svojo hvaležnost. Priznanje je iz rok izraelskega konzula prejela prof. Anita Pesante Burian, slovesnosti pa so prisostvovali vladni komisar De Felice, škof Bellomi in druge osebnosti. Predvčerajšnjim je izraelskega veleposlanika, ki se te dni mudi v Trstu, uradno sprejel tržaški župan Richetti.

Odposlanstvo iz LR Mongolije spet v Trstu

Od 26. do 31. januarja se bo mudilo na obisku v naši deželi odposlanstvo iz LR Mongolije. Gast bo pri Druženju Italija - Mongolija. Gre že za drugi tovrstni obisk, saj je lanskega septembra prišla v Trst mongolska delegacija, ki je prisostvovala slovesnemu odprtju razstave, namenjene tej srednjeazijski državi. Med sedanjim obiskom bodo odposlanstvo sprejele krajevne oblasti, predvsem pa se bodo dogovorili za program izmenjav in sodelovanja v sezoni 1986-87. Ti stiki so se pričeli leta 1985, ko je neka tržaška družba priredila v mongolskem glavnem mestu Ulan Batoru razstavo o italijanski kulturi ob mongolskem narodnem prazniku.

Strokovna srečanja za gostince

Združenje upraviteljev javnih lokalov tržaške pokrajine (FIPE) je v sodelovanju in pod pokroviteljstvom tržaške občine in Trgovinske zbornice priredilo niz šestih srečanj - pogovorov na temo: »Gastronomska kultura in prehrabna vzgoja v tradiciji tržaške kuhinje«. Namenila jih je lastnikom javnih lokalov gostinskega sektorja, a bodo odprti tudi svobodni udeležbi javnosti. Namen pobude je v dvojni, saj po eni strani želi ponuditi učinkovit način za tehnično ažurniranje upraviteljev, zaposlenih in sodelavcev v gostinstvu, po drugi strani pa naj bi služila za informiranje javnosti o najsoodobnejših prehrabnih kriterijih in o njihovi združljivosti s specialitetami tradicionalne tržaške kuhinje, z namenom spodbujanja njene ohranitve in povečanja porabe.

Srečanja, ki jih bodo slovesno začeli v ponedeljek, 27. januarja, ob 16. uri, se bodo zvrstila naslednjih šest ponedeljkov v konferenčni dvorani Trgovinske zbornice. Prvo bo posvečeno predjedem, drugo prvim jedem, tretje drugim jedem na mesni osnovi, četrto drugim jedem z ribami, peto srečanje bo o prilogah in zadnje o desertih.

Denarna jamstva za izvozne posle

V podporo trgovinskih operacij s tujino je Sklad za finančna jamstva za izvoz samo na zadnji lanskiji seji odobril jamstva v skupnem znesku, ki presega milijardo lir. Gre za najnovejšo pobudo konzorcija Friuli-glia, ki omogoča pridobitev izredno ugodnih jamstev od konvencioniranih bank, ki jih sicer posamezniki ne bi mogli doseči. Jamstva je moč prejeti za naslednje operacije: izdajo garancij v jamstvo vnaprejšnjih plačil, predujmi v lirah ali tuji valuti za nabavne pogodbe blaga in storitev, predujmi na kreditna pisma in odprte nepreklicnih kreditov, predujmi na obrazce A/Export ali na že opravljen izvoz ter vse ostale operacije, ki zadevajo deželni izvoz blaga in storitev.

● Minister za ekologijo posl. Valerio Zanone bo v ponedeljek ob 18.30 v Hotelu Excelsior govoril o nalogah svojega ministrstva. Srečanje prireja tržaška sekcija združenja »Italia nostra«.

● Predsednik republike Cossiga je sprejel včeraj na Kvirinalu predsednika Jadranskega zavoda združenega sveta v Devinu Corrada Belcija in ravnateljca Davida Sutcliffea. Sprejema sta se udeležila tudi visoka predstavnik državnice kovanice, ki sta Cossigi predstavila spominski kovanec, ki ga je za Zavod izdelala kovnica.

† Dne 22. januarja nas je za vedno zapustil naš dragi oče in nono

Nazario Bertocchi (LAZAR)

Pogreb bo danes, 24. t.m., ob 10. uri iz mrtvašnice glavne bolnice na pokopališče pri Sv. Ani.

Žalostno vest sporočajo sinovi Stelio z ženo Lauro, Dionisio, Guido ter hčeri Melania in Ottilia z družinami, vnukinja Mara s Frankotom in drugo sorodstvo.

Žalovanju se pridruži družina Debernardi.

Kolonkovec, 24. januarja 1986

Ob izgubi dragega očeta izreka iskreno sožalje svojemu članu Steliju Bertocchiu in družini

KD Kolonkovec

Ob smrti novinarja

Vladimira De Marca

se pridružujejo žalovanju

Deželna zbornica novinarjev Furlanije - Julijske krajine, Deželno sindikalno združenje novinarjev Furlanije - Julijske krajine, Združenje deželnih kronistov, novinarski skrbstveni zavod INPGI ter Novinarski krožek.

Sekcija KPI J. Verginella iz Križa izraža svojcem Hadrijana Cotiča iskreno sožalje.

Žalovanju Nidije se pridružujejo družine Blažević, Maver in Blasi ter izražajo svojcem občuteno sožalje.

Dokaj kritična analiza stanja na občnem zboru MPZ V. Vodnik

Prejšnjo soboto je bil v društvenih prostorih v Dolini redni občni zbor MPZ Valentin Vodnik, ki so se ga udeležili predvsem pevci, čeprav je bila javnost o tem obveščena. Začel se je s poročilom predsednika Marina Kermaca, ki je orisal pretekle in bodoče dejavnosti zbora, obenem pa odkril nanizal vrsto kritičnih točk, ki so se v zadnjem letu pojavile v delovanju zbora. Poleg tega je obširno poročal o pestri dejavnosti dolinskih pevcev, med katerimi je brez dvoma najpomembnejše gostovanje v Peziori blizu Carcassonneja v Franciji. Tu je MPZ Valentin Vodnik izvedel celovečerni koncert, ki spada v okvir bogatih kulturnih izmenjav. Prvi del pevske sezone se je zaključil s snemanjem predstave Minuta tišine na Radiu Trst A. Po poletnem premoru so se začele redne pevske vaje ter priprave na drugo kulturno izmenjavo s prijatelji iz Rogaške Slatine. Decembra so se vsi pevci udeležili dvodnevne seminarja v Strunjanu, kjer so se lahko seznanili z novimi oprijemi glasbe in njene kakovostnemu zborovskemu izvajanju. Marino Kermac se je lotil tudi konkretne analize stanja znotraj zbora samega. V preteklem letu so se zvrstili številni uspehi, a tudi nekateri neuspehi, ko se je zborovskega sestava občasno lotevala neresnosti, pa tudi upadanje čuta odgovornosti. Glede na to, da je članstvo v glavnem

moralna dolžnost, ki si jo je vsak svobodno prevzel, lahko trdimo, da je to le trenutek krize. Predsednikovu poročilo je sledilo poročilo blagajnika Egidija Smotlaka. Letos bodo dolinski pevci proslavili 30-letnico umetniškega vodstva pevovodje Ignacija Ote. V ta namen že pripravljajo slavnostni koncert. Pečovodja Ignacij Ota se je v svojem posegu tudi dotaknil notranjih problemov zbora, katerim je vsak dal svoj delež krivde, od pevovodje sa-

mega do najmlajšega pevcu. V diskusiji, ki je sledila pozdravom predsednika KD »Valentin Vodnik« Vojteha Lovrihe, je prišlo na dan precej vprašanj in odgovorov, pa tudi veliko novih predlogov. Po volitvah za nov odbor se je zaključil letni delovni obračun MPZ Valentin Vodnik, ki je — odkrito povedano — trezno pogledal za seboj in odkril tudi nelepe resnice, obenem pa se navdušeno zavzel za resno in plodno nadaljnje delo. (dam)

Privedite in sporočila kulturnih društev in organizacij

SKD Barkovlje, Ulica Cerreto 12, vabi vse zainteresirane predvsem mladino, da se udeležijo današnje seje na kateri se bo razpravljalo o delovanju novih športnih objektov. Pričetek seje ob 20.30.

PD Slovenec iz Boršta in Zabrežca vabi v soboto, 25. januarja, ob 20.30 v Srenjsko hišo na ponovitev veseligre v narečju »Ambet je bjeu« in nastop mešanega pevskega zbora Slovenec.

KD Kraški dom vabi jutri, 25. t. m., ob 20. uri na ogled filma o zadnji KRASKI OHCETI, ki bo v občinski telovadnici v Repnu. Prisotna bosta Morana in Franko. Vabljeni!

KD Rdeča zvezda in SK Kras prireja v okviru praznovanja dneva slovenske kulture v športno-kulturnem centru v Zgoniku: 26. t. m. ob 17. uri »Agencija za ločitev« - Jelacin; 2. februarja ob 17. uri baletna skupina ŠD Mladina in 23. februarja ob 17. uri koncert godbe na pihala iz Nabržine. Sodeluje domači pevski zbor. Vabljeni!

SKD Slavec priredi v nedeljo, 2. februarja, ob 18. uri v Kulturnem domu v Ricmanjih 3. srečanje oktetov Primorske.

SKD Vigred vabi danes, 24. t. m., ob 20. uri vse člane in prijatelje v gostilno Gruden v Šempolaju na družabnost z včlanjevanjem. Nastopil bo otroški pevski zbor Vigred in kitarist Franko Guštin.

KD Lipa vabi jutri, 25. januarja, ob 20.30 v Bazoviški dom. Nastopi dramska skupina SKD Tabor z Opčin z »Besedo 85«.

SKD Tabor Opčine - Prosvetni dom. V nedeljo, 26. t. m., ob 17. uri Kulturni praznik. Razstava R. Hlavaty »Štirje letni časi«. Predstavitelj Milko Renner. Koncert altistke MARTE VALETTI ob spremljavi Alme Luci Sanvitala. Priložnostni govor Vojmir Tavčar.

razstave

V TK Galeriji, Ul. sv. Frančiška 20, razstavlja svoja dela Lucijan Bratuš.

V Ilirski Bistrici v novi mali galeriji razstavlja svoja dela Klavdija Raza-Floreancig.

V umetnostni galeriji Nadie Bassanese (Trg Giotti 8, 1. nad.) je odprta razstava 15 italijanskih in ameriških študentov.

Od 25. t. m. do 3. februarja bo v galeriji CISEAT — Trst, Ul. 20. septembra — razstavljal slikar Paolo Rovatti.

izleti

SPDT prireja ob 6. pokalu Skdanc v organizaciji ŠD Mladina, avtobusni izlet v Ravascletto, kjer bo 16. februarja tekmovanje v veleslalomu. Vpisovanje je na sedežu ZSSDI v uradnih urah, cena izleta pa je 12.000 lir. Člani SPDT, ki se želijo udeležiti tekmovanja, naj se zglasijo pri odgovornemu smučarskega oddeska Pavlu Fachinu (tel. na št. 742-488).

mali oglasi

PRODAM vespo PX 200, letnik '82, v dobrem stanju. Cena po dogovoru. Tel. 040/212-417.

PRODAM drva za kurjavo. Telefonirati v popoldanskih urah na št. 200-613.

PRODAM seno v balah. Telefonirati popoldne na št. 226-113.

PRODAM vhodna vrata (notranja stran mecesen, zunanja stran hrast), visoka 2,20 m - široka 87 cm. Telefonirati popoldne na št. 226-113.

KUPIM drva za kurjavo. Tel. na št. 040/227-431 po 21. uri.

OSMICO je odprl Anton Bole pri Piščanih.

SPOSOBNEGA uradnika ali uradnico zaposli trgovsko podjetje. Prošnja z vsemi osebnimi podatki (šola in delovna izkušnost) poslati na upravo Primorskega dnevnika v Gorico pod šifro »Expedite«.

ČISTILNICA TATJANA, Ulica Melara 15/A, ima odslej odprt nov sedež v Ul. Ginnastica 19, tel. 040/772-669. Nudi čiščenje vsakovrstnega blaga. Otvoritev 25. t. m. ob 17. uri.

NEMSKI OVČAR s pedigrjem išče družico. Tel. 040/416-132.

OSMICO je v Nabrežini odprl Ivan Ušaj.

PO UGODNI CENI prodam 6 let staro fiesto 1100. Tel. 825-656 ob večernih urah.

MIRKO IN DANILA iz Zabrežca št. 4 sta odprla osmico. Točita belo in črno vino.

IŠČEM »Malo splošno enciklopedijoe 1.-2. del, ki jo je izdala Državna založba Slovenije. Tel. ob večernih urah na št. 911-119.

PRODAM 120-basno harmoniko victoria, mod. super. Tel. ob urah kosila na št. 212-613.

PRODAM alfa romeo 2000 berlina v dobrem stanju, tehnično pregledan, za 1.600.000 lir. Tel. na 040/231-834 po 14. uri.

PRODAM peč za centralno kurjavo, 25.000 kalorij, vgrajen boiler za toplo vodo inox ter gorilnik na plin. Tel. 040/422-128.

GOSTILNA TUL v Mačkoljah obvešča svoje cenjene obiskovalce, da bo zopet pričela obratovati v nedeljo, 26. januarja.

IMAS narodno nošo in bi se rad nam pridružil? Če te to zanima tel. na št. 200-150 od 16. do 20. ure.

prispevki

V spomin na brata Lučkota Furlana daruje sestra Dora (in ne Zora) 20.000 lir za spomenik padlim v NOB v Gabrovcu.

V spomin na Zoro Bogatec roj. Košuta darujeta Pepka in Cvetko Verginella 15.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB v Križu.

V spomin na Ita Koleriča darujeta Milena in Pepi Lipovec 10.000 lir za Združenje aktivistov osvobodilnega gibanja za Tržaško ozemlje.

V spomin na Melito Pregarc in Vero Godino daruje Rosanda Gasperčić - Godina 10.000 lir za Društvo slovenskih upokojencev v Trstu.

V počastitev spomina Ita Koleriča daruje Rosanda Gasperčić 10.000 lir za Društvo slovenskih upokojencev v Trstu.

V spomin na Ita Koleriča darujeta Anica in Milan Udovčić 20.000 lir za Združenje aktivistov osvobodilnega gibanja za Tržaško ozemlje.

V spomin na Elizabetinega očeta Alberta Uršiča darujeta Nada, Gabrijela, Clelia, Sara, Adelia, Melita, Roza, Bianka, Devana, Laura, Jole, Marta in Mava 100.000 lir za KD I. Grbec.

V spomin na mamo Marijo Černe vd. Košuta darujeta delovni kolegi hčere Marice Sirk 30.000 lir za VZPI-ANPI iz Križa in 30.000 lir za godbo na pihala iz Križa.

V spomin na dragega Alfreda Rupla darujeta brat Marijo z družino in stric Andrej Starc 10.000 lir za Skupnost družin Opčine, 10.000 lir za spomenik padlim v NOB na Opčinah, 10.000 lir za spomenik padlim v NOB na Kontovelu, 10.000 lir za SD Kontovel, 10.000 lir za amaterski oder J. Stoka in 10.000 lir za pevski zbor Vesela pomlad.

V počastitev spomina na drago Marijo Kodrič daruje Vida Gerlanc - Menuccini 10.000 lir za Glasbeno matico.

V počastitev spomina dragega prijatelja Ita Koleriča daruje Pavel Vouk 10.000 lir za KD S. Skamperle in 10.000 lir za Dijaško matico.

V spomin na Livija Kermaca daruje družine Čok, Delpiero in Zittin 70.000 lir za cerkev Sv. Trojice na Katinari.

Prenovljeni bar Lukša na Proseku

Na Proseku so včeraj odprli domačim in tujim gostom prenovljeni bar Lukša. Nova upravitelja lokala sta domačina Petra Husu in njen soprog Sergij, ki sta ob prevzemu bara okusno prenovila prostore, da bi tako čimbolj zadovoljila svoje kliente. Ob odprtju bara sta Petra in Sergij v sredo zvečer pripravila sprejem za domače obiskovalce, ki so jim ob kapljici dobrega želeli čimveč poslovnega uspeha.

Aurand Harris

PAVLIHA IN MICA

Dom »A. Sirk« v KRIŽU v nedeljo, 26. januarja, ob 16.30

priredi

JUTRI, 25. T. M., OB 20. URI predavanje z diapozitivi Lucijana Cergola in Lucijana Miliča z naslovom

ZAMEJSKI SLOVENCIV HIMALAJI

Vabljeni!

včeraj-danes

Danes, PETEK, 24. januarja FRANCISEK SALESKI Sonce vzide ob 7.35 in zaton ob 16.59 — Dolžina dneva 9.24 — Luna vzide ob 15.04 in zaton ob 6.59.

Jutri, SOBOTA, 25. januarja SAVEL

Vreme včeraj: temperatura zraka 7 stopinj, zračni tlak 1010,1 mb pada, veter jug 8 km na uro, vlaga 86-odstotna, nebo oblačno s slabo vidljivostjo, morje skoraj mirno, temperatura morja 9,1 stopinje.

Plimovanje danes: ob 2.24 najnižja —2 cm, ob 7.59 najvišja 42 cm, ob 15.07 najnižja —62 cm, ob 21.58 najvišja 31 cm.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Daniela Pusateri, Giuliano Guttaduro, Andrea Palermo, Gloria Zulian, Sara Sponza, Milli Eleonora Lenzone, Andrea Ferin.

UMRLI SO: 91-letni Antonio Riosa, 86-letni Nazario Bertocchi, 80-letna Maria Marovt, 93-letna Albina Ribic, 63-letna Elvira Pittino, 91-letna Giovanna Lampe, 77-letni Pietro Favento, 76-letni Adriano Cotic, 61-letni Luigi Simonetti, 64-letna Irene Sturnega, 82-letna Paola Vrbanc, 70-letni Vladimiro De Marco.

DNEVNA IN NOČNA SLUŽBA LEKARN Od ponedeljka, 20., do sobote, 25. januarja (od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 20.30) (Naslednje so odprte tudi od 13.00 do 16.00).

Ul. Oriani 2, Trg Venezia 2, Ul. F. Severo 112, Ul. Baiamonti 50, Milje (Mazzinijev drevored 1).

Opčine (tel. 213-718) samo telefonsko za najnujnejše primere. (od 19.30 do 20.30)

Ul. Oriani 2, Trg Venezia 2, Ul. F. Severo 112, Ul. Baiamonti 50, Ul. Roma 15, Ul. Ginnastica 44, Milje (Mazzinijev drevored 1).

Opčine (tel. 213-718) samo telefonsko za najnujnejše primere. (od 20.30 do 8.30 - nočna služba) Ul. Roma 15, Ul. Ginnastica 44, Milje (Mazzinijev drevored 1).

Opčine (tel. 213-718) samo telefonsko za najnujnejše primere.

gledališča

VERDI V gledališču Verdi so v teku priprave na Rossinijevo opero »La donna del lago«.

ROSSETTI Danes, 24. januarja, ob 20.30 — red 2. petek — bo gledališka skupina Teatro Eliseo predstavila Rossello Falk in Umberta Orsinija v »Miele selvatico« Michaela Frayna. Režija Gabriele Lavia. V abonmaju odrezek št. 6. Predprodaja vstopnic pri osrednji blagajni v Pasaži Protti. Predstava traja 3 ure.

Od 28. t. m. do 9. februarja bo Teatro Stabile Furlanije-Juljske krajine predstavil »Eroe di scena, fantasma d'amore« G. Pressburgerja. V abonmaju odrezek št. 7. Predprodaja vstopnic pri osrednji blagajni v Pasaži Protti.

TEATRO CRISTALLO Danes, 24., ob 9. in 11. uri: Predstave za šole. Teatro Stabile Furlanije-Juljske krajine in gledališka skupina »I Nuovi di Podrecca« predstavljajo »L'Arcadia in Brenta« C. Goldonija. Glasba B. Galuppi, režija F. Macedonio, scene S. D'Osimo. Informacije in rezervacije pri Teatro Stabile (tel. na št. 567-201).

CANKARJEV DOM Velika č/orana Danes, 24. t. m., ob 20. uri: Koncert simfonikov RTV Ljubljana.

Mala dvorana Jutri, 25. t. m., ob 10. uri: B. Atanasković »Plasni volk«, gostovanje Mallega pozorišta D. Radović iz Beograda. Danes, 24. t. m., ob 20. uri: »Spomini iz ječe«, Nelson Pereira dos Santos.

Okrogla dvorana Danes, 24. t. m., ob 22. uri: Martin Sherman »Mesijša«. Nočni program.

PRIMORSKO DRAMSKO GLEDALIŠČE Danes, 24. t. m., ob 20. uri: B. A. Novak »V ozvezdju postelje«, premiera. Predstava bo v mali dvorani Kulturnega doma v Novi Gorici.

kino

Gledališča F. Prešeren - Boljunec. Danes ob 20.00 in 22.00 prvi večer »3. PREGLEDA SLOVENSKEGA FILMA« - Predfilm Marka Sosiča »Starati se nežno« in »Naš človek« režiserja Jožeta Pogačnika (prod. Viba film, 1. 1985). V glavnih vlogah Aleš Valič in Miranda Caharija.

Ariston 15.30 — 22.00 »Ginger e Fred«. Režija F. Fellini.

Eden 15.20 — 22.00 »Mascara« in »I bisogni della signora«. Prepovedana mladini pod 18. letom.

Excelsior 16.00 — 22.15 »Scemo di guerra«. Beppe Grillo.

Excelsior II. 17.30 — 21.45 »Tutta colpa del paradiso«. Ornella Muti, Francesco Nuti.

Fenice 17.00 — 22.15 »Commando«. Arnold Schwarzenegger.

Nazionale Dvorana št. 1 16.30 — 22.00 »Rambo 2 - La vendetta«.

Dvorana št. 2 16.15 — 22.00 »I soliti ignoti vent'anni dopo«.

Dvorana št. 3 16.00 — 22.00 »La signora è tabù«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Mignon 16.00 — 22.00 »La carica dei 101«. Risanka Walta Disneya.

Grattacielo 17.30 — 22.00 »Silverado«.

Capitol 16.30 — 22.00 »L'anno del dragone«.

Vittorio Veneto 16.30 — 22.00 »Miranda«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Alcione 17.00 — 22.00 »Silkwood«. Lumiere 16.00 — 22.00 »Cinque giorni un'estate«. Sean Connery.

Radio 15.30 — 21.30 »Rosa bagnata«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA Nočna služba od 20. do 8. ure tel. 7761; predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

Prispevajte za

Dijaško matico

Svet pod zemljo

O jamarški tehniki

Ko se govori ali bere o jamarstvu, se pogosto naleti na trditev, da je jamarstvo alpinizem navzdol. Ta definicija je popolnoma neutemeljena. Kvečjemu bi lahko veljala za čase, ko so alpinisti skušali prvič osvojiti kak vrh in to po najlažji poti. Toda ti časi so že davno minili. Zato je alpinizem začel iskati nove poti, kar bi lahko strnilj v poenostavljeno trditev, da sodobni alpinisti plezajo na vrhove po najtežji poti. Poleg tega velja v alpinizmu več ali manj strogo napisano pravilo, da je treba uporabljati čim manj tehničnih pripomočkov.

Nasprotno od alpinista, ki ve kam pleza se jamar spušča navzdol v nezano po edini znani ali možni poti. Njegov glavni cilj je priti jami do dna oziroma do konca. Pri tem se jamar poslužuje vseh možnih tehničnih sredstev. Pri plezanju uporablja kakovostne vrvi, ki zdržijo skoraj 2600 kg. Na te vrvi je stalno pripet z dvema prižemoma, kar daje jamarški tehniki zelo veliko varnost, saj jamar ne more pasti, ker ves čas visi na napeti vrvi. Vrv pa je s pomočjo posebnih klinov; kronskih svodrovcev, pritrjena tako, da se nikjer ne dotika skale. Drgnjenje vrvi ob skalo, ki vrv lahko prežaga, je za sodobnega jamarja glavna skrb. S pravilnim zabijanjem svodrovcev se drgnjenje zlahko prepreči. Zato vsak jamar, ki da kaj na svojo kožo, vestno zabija svodrovce povsod, kjer je treba. Rajši enega preveč kot enega premalo. Če kdo na svojo kožo ne da dosti, da pa nekaj na svoj žep tudi pridno zabija svodrovce, kajti pravilno napeljana vrv se zelo počasi obrabi. Slabo napeljana vrv se izredno hitro kviri in treba je pač pogosto kupiti novo. Kakovostne vrvi pa so sorazmerno drage. Drugače pa plezanje in spuščanje po pravilno speljani vrvi ni v bistvu nevarnejše od uporabe dvigala ali žičnice, kjer kabina visi na enojnem nosilnem kablju. Večina jamarjev se počuti varnejše, ko se pripne na svojo jamarško vrv, kot kadar kje v Alpah stopi na žičnico, kjer lahko le zaupa, da je bil zadnji pregled nosilnega kabla res vreden.

Spuščanje po vrvi je hitro in neoporno. Dno stometrskega brezna se lahko doseže v dveh - treh minutah. Ker pa se pri hitrem spuščanju vrv zelo segreje in zato tudi zelo hitro kviri se jamarji ponavadi spuščajo nekoliko počasneje. Hitro spuščanje po vrvi je bolj znak nezrelosti kot pa poguma.

Plezanje po vrvi navzgor je nekoliko naporneje. Mladi in trenirani jamarji zmorejo stometrsko višino tudi v petih minutah. Starejši jamar, ki dober del svojega časa presedi v uradu pa brez večjega napora zmore isto višino v dvajsetih minutah.

Jame niso sestavljene iz čistih navpičnic. Navpičnice pogosto prekinjajo police in rovi. Zato je v praksi spuščanje v brezna in plezanje iz njih nekoliko počasneje. Poleg tega po vrvi lahko pleza le po en jamar naenkrat. Šele ko ta izpleza, se lahko na vrv pripne naslednji. Pri številni ekipi postane to čakanje zelo dolgo. Zato je postala že praksa, da so ekipe sestavljene iz dveh - treh jamarjev. Če je skupina večja, se razdeli na manjše dvo - tri članske ekipe. Delo v jami pa se organizira tako, da si ekipe niso v napoto.

V športu je vrednotenje v glavnem enostavno in nedvoumno. Nogometaš, ki igra v prvi ligi je gotovo »boljši« od tistega, ki enkrat na leto igra tekmo med suhimi in debelimi. V atletiki se uspešnost meri celo z metrom ali uro. Pri jamarjih vsa ta merila odpadejo. Jamar novinec, ki pride v solidno društvo, lahko že po nekaj mesecih doseže dno tudi zelo globoke jame. Če ima poleg mišic tudi bistro glavo, bo kmalu sam v stanju organizirati in voditi odprave tudi v zahtevne jame. Vrvna tehnika zagotavlja veliko varnost, toda le pod pogojem, da se dosledno upošteva nekaj osnovnih pravil. Operacija je so enostavne in naučimo se jih v kratkem času. Kdor pa vseh operacij ne obvlada brezhibno, ni za v jamo, saj je nevaren sebi in drugim. Tega pa se mnogi na žalost ne zavedajo. Posebno nevarni pa so krepki neodgovorneži, ki tehniko sicer brezhibno obvladajo, a svoje znanja ne uporabljajo. Zanje je zabijanje svodrovcev izguba časa in zato privežejo vrv na prvo stvar, ki jim pride pod roko. Poleg tega se ne zmenijo, če vrv drgne ob steno. Tovrstni jamarji zelo hitro obvladajo jamo; dosti hitreje kot tisti, ki se držijo vseh pravil. Tudi bolj korajžni so. Toda nobeno društvo ni posebno ponosno nanje in tudi v njihovem spremstvu si marsikdo ne želi v jamo. Tovrstni jamarji so žal številni. Zato dejstvo, da pri uporabi vrve tehnike ni bilo še večjih nesreč kaže, kako je ta tehnika varna in kako so jamarške vrvi kakovostne in trpežne.

S sedanjo tehniko lahko majhna ekipa obvlada zahtevno jamo v zelo kratkem času. Zato vedno večji del jamarške dejavnosti odpade na iskanje novih jam in na iskanje nadaljevanj v že znanih jamah. Iskanje pa pomeni dolgotrajno, sistematično in dolgočasno preiskavanje določenega področja, kjer jamarji pregledajo vsako luknjo, vsako razpoko. Luknje nato zaznamujejo in opišejo, da ne bodo kdaj kasneje ponovno zgubljali časa z njimi. Poleg tega širijo razpoke, pod katerimi bi lahko bila jama in kopljejo na mestih, kjer bi lahko bil zasuti vhod v jamo. To delo požre veliko časa in ne navdušuje nikogar. Novoodkritje jame so v veliki večini zelo majhne in jamarjem ne prinesejo slave. Kljub temu je ta dejavnost potrebna, celo neobhodna, če hočemo kaj novega odkriti. Poleg iskanja novih jam, posvetijo jamarji veliko časa iskanju nadaljevanj v že znanih jamah. Tu se delo začne s tem, da jamar pregledajo do zadnjega kotička in zlezejo v vsako luknjo in razpoko. Nato kopljejo na mestih, kjer so rovi zasuti ali pa širijo razpoke in ožine. Delo je naporno in zamudno a enostavno.

V jamah se v stenah in v stropu odpirajo odprtine, ki pogosto vodijo v nove prostore. Treba jih je le doseči. V teh primerih se jamarji poslužujejo tehničnega plezanja, ki je enako alpinističnemu tehničnemu plezanju z razliko, da jamarji zabijajo kline in vpenjajo vrv kjer se le da.

Ker je delo pri iskanju novih jam zamudno in pogosto naporno je to delo marsikateremu jamarju neprijetno. Rajši kot iskati nove, obiskuje glavne rove in brezna že znanih, lahko dostopnih jam. Pri tem pa se postavlja vprašanje, če je to aktivnost sploh še jamarstvo in če ni le neka vrsta turizma.

radiotelevizija

italijanska televizija

- Prvi kanal**
- 9.30 Tevideo - poskusni program
  - 10.30 La ragazza dell'addio - TV nad.
  - 11.30 Taxi - TV film
  - 12.00 Dnevnik 1 - Kratke vesti
  - 12.05 Halo... kdo igra? - opoldanski program z Enrico Bonaccorti
  - 13.30 Dnevnik 1
  - 14.00 Halo... kdo igra? - zadnji poziv
  - 14.15 Quark - znanstvena oddaja
  - 15.00 Primmissima - aktualnosti Dnevnika 1
  - 15.30 Življenje živali - dokumentarec
  - 16.00 Smučanje: svetovni pokal
  - 16.30 Viareggio: plavanje
  - 16.55 Danes v parlamentu
  - 17.00 Dnevnik 1 - Kratke vesti
  - 18.30 Italia sera - vodi Piero Badaloni
  - 19.40 Almanah in Vremenske razmere
  - 20.00 Dnevnik 1
  - 20.30 2001: Odissea nello spazio - film
  - 21.45 Dnevnik 1
  - 21.55 2001: Odissea nello spazio - 2. del filma
  - 00.20 Dnevnik 1 - Zadnje vesti
- Drugi kanal**
- 9.30 Tevideo - poskusni program
  - 11.55 Cordialmente - vodi Enza Sampò
  - 13.00 Dnevnik 2 - Ob 13. uri
  - 13.30 Capitol - TV nadaljevanka
  - 14.30 Dnevnik 2 - Kratke vesti
  - 14.35 Tandem - nagradna tekmovanja in aktualnosti

- 16.30 Pane e marmellata - otroška oddaja
- 17.30 Dnevnik 2 - Kratke vesti
- 17.35 Iz parlamenta
- 17.40 Sereno variabile - tedenska oddaja o turizmu in prostem času
- 18.30 Športne vesti
- 18.40 Ceste v San Franciscu - TV film
- 19.45 Dnevnik 1 - Vesti
- 20.20 Športne vesti
- 20.30 Quèsti fantasma - po delu Eduarda De Filippa
- 22.35 Dnevnik 2 - Nocoj
- 22.45 Dokumentarec
- 23.45 Dnevnik 2 - Zadnje vesti
- 23.55 Nočni kino: Il gorilla vi saluta cordialmente

Tretji kanal

- 10.50 Smučanje: svetovni pokal
- 12.30 Tevideo - poskusni program
- 13.00 Dokumentarec
- 14.00 in 14.30 Šola in vzgoja
- 15.00 Koncert
- 16.00 in 16.30 Šola in vzgoja
- 17.00 Dadaumpa - variete
- 18.10 Glasbena oddaja
- 19.00 Dnevnik 3
- 19.35 Po sledih prednikov - tednik o arheologiji
- 20.05 Šola in vzgoja
- 20.50 Pirandello v gledališču in drugje: Il berretto a sonagli
- 22.10 Dnevnik 3
- 22.45 Šola in vzgoja
- 23.15 Dokumentarec

jugoslovanska televizija

- Ljubljana**
- 8.30 Periskop: vojska
  - 9.00 Sportnik Bili - 10. del
  - 9.25 Kje, kam, kako med počitnicami
  - 9.30 Dunja - TV drama
  - 10.30 Risanka
  - 10.40 Nered v nebeški palači - film
  - 17.35 Poročila
  - 17.40 Oživele strani - TV nanizanke
  - 17.55 Sokoli - TV nadaljevanka
  - 18.25 Obzornik ljubljanskega območja
  - 18.40 Računalniški informacijski sistem: Evropski pogled na informacijske sisteme in procese - izobraževalna serija
  - 19.10 Risanka
  - 19.25 TV in radio nocoj
  - 19.26 Zrno do zrna
  - 19.30 TV dnevnik 1
  - 19.55 Vreme
  - 20.00 Vojna: Poklic vojskovanje - dokumentarna serija
  - 21.00 Ne prezrite
  - 21.15 Pod krinko - TV nanizanka
  - 22.00 TV dnevnik II
  - 22.10 Sibila - 2. del filma

- Koper**
- 14.15 TV Novice
  - 14.20 Uboga Klara
  - 15.00 Prvi dan svobode
  - 16.40 Risanke
  - 17.30 Kanadska narava - dokumentarec
  - 18.00 Cow boy v Afriki - TV film
  - 18.30 Pacific international airport
  - 18.55 TV Novice
  - 19.00 Odprta meja - informativna oddaja v slovenskem jeziku

Danes bodo v oddaji ODPRTA MEJA tudi naslednji prispevki: GRADEŽ — Deželni kongres CGIL TRST — Metan tudi v kraške vasi NOVA GORICA — Predstavitev gledališke revije Alpe - Jadran GORICA — Goriški geto TRST - Ljudska magija

- 19.30 TV D Stičiče
- 19.50 Odprti prostor
- 20.30 Ljubezenske drame
- 21.35 Znanost med obema vojnama - dokumentarec
- 22.40 TV D Vse danes
- 22.50 Zločin Dupre - film

zasebne postaje

- CANALE 5**
- 9.00 Una famiglia americana - TV film
  - 9.50 General Hospital - TV nadaljevanka
  - 10.45 Facciamo un affare - nagradno tekmovanje
  - 11.15 Tuttinfamiglia - nagradno tekmovanje
  - 12.00 Bis - nagradno tekmovanje
  - 12.40 Il pranzo è servito - nagradno tekmovanje
  - 13.30 Sentieri - TV nadaljevanka
  - 14.30 La valle dei pini - TV nadalj.
  - 15.30 Una vita da vivere - TV nadalj.
  - 16.30 Hazzard - TV film
  - 17.30 Doppio slalom - nagradno tekmovanje
  - 18.00 Zero in condotta - TV film
  - 18.30 C'est la vie - nagradno tekmovanje
  - 19.00 I Jefferson - TV film
  - 19.30 Zig Zag - nagradno tekmovanje
  - 20.30 Dynasty - TV nadaljevanka
  - 21.30 Hotel - TV film
  - 22.30 Maurizio Costanzo Show - vodi Maurizio Costanzo
  - 23.00 Premiere - filmske novice
  - 00.30 Il caso Drabble - film
- RETEQUATTRO**
- 10.00 I bambini ci guardano - film
  - 11.45 Magazine - rubrike
  - 12.15 Mammy fa per tutti - TV film
  - 12.45 Ciao ciao - otroška oddaja
  - 14.15 Destinì - TV novela
  - 15.00 Agua Viva - TV novela
  - 15.50 La luna e sei soldi - film
  - 17.50 Lucy Show - TV film
  - 18.20 Ai confini della notte - TV film
  - 18.50 I Ryan - TV film
  - 19.30 Febbre d'amore - TV nadalj.
  - 20.30 Il buon paese - nagradno tekmovanje
  - 24.00 Mod Squad i ragazzi di Greer - TV film
  - 01.00 Agenzia Uncle - TV film
- ITALIA 1**
- 8.50 La casa nella prateria - TV film
  - 9.40 Fantasilandia - TV film
  - 10.30 Wender woman - TV film
  - 11.30 Quincy - TV film
  - 12.30 L'uomo da sei milioni di dollari - TV film

- 13.20 Help - nagradno tekmovanje
- 14.15 DeeJay Television - glasbena oddaja
- 15.00 Chips - TV film
- 16.00 Bim Bum Bam - otroška oddaja
- 17.50 La casa nella prateria - TV film
- 19.30 La famiglia Addams - TV film
- 20.00 Risanke
- 20.30 Attila flagello di Dio - film
- 22.30 Športna rubrika
- 23.30 Ameriški football
- 00.45 Cannon - TV film
- 01.45 Strike force - TV film

TELEPADOVA

- 11.00 Doppio gioco a San Francisco - film
- 12.00 Chips - TV film
- 13.00 Risanke
- 14.00 Innamorarsi - TV novela
- 15.00 Andrea Celeste - novela
- 16.00 Chips - TV film
- 17.00 Risanke
- 19.00 Carmin - TV novela
- 20.00 Risanke
- 20.30 Una su 13 - film
- 22.30 Športna rubrika
- 23.30 Šport
- 01.00 I nuovi Rookies - TV film

TRIVENETA

- 14.00 Bellamy - TV film
- 15.00 Monitor
- 15.30 Il gioco della vita - film
- 17.00 Risanke
- 17.30 Sampei - risanka
- 18.30 Una signora in gamba - TV film
- 19.00 Govorimo o ribolovu
- 20.45 Mirror - film
- 22.00 Combat - TV film
- 23.00 Ecologia del delitto - film
- 01.00 Film

TELEFRIULI

- 15.30 Super Mouser - risanka
- 15.30 Glasbena oddaja
- 17.30 Kanadska narava - dokumentarec
- 18.30 Dokumentarec
- 19.00 TV dnevnik
- 19.30 Senorita Andrea - TV novela
- 20.30 Variete
- 22.15 TV dnevnik
- 22.45 Doppio gioco a San Francisco - TV film
- 01.00 Zaključek programov

radio

RADIO TRST A

7.00, 13.00, 19.00 Radijski dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše: Koledarček; 7.40 Pravljičica; Narodnozabavna glasba; 8.10 Almanah: Na goriškem valju; 8.40 Glasbeni mozaik; 10.10 S koncertnega in opernega repertoarja; 11.30 Pisani listi: Poljudno čtivo; Sestanek ob 12.00, Lahka glasba; 13.20 Naša pesem 1984: Mešani zbor »Soča« iz Kanala, Glasbena priloga; 14.10 Čas in prostor: Povejmo v živo!; 15.00 Mladinski pas: Iz filmskega sveta; 16.00 Zbornik: Iz zakladnice pripovedništva, Glasbene skice; 17.10 Mi in glasba; 18.00 Kulturni dogodki; 18.30 Glasbena priloga.

RADIO KOPER (Slovenski program)

6.30, 7.00, 13.30, 14.30, 17.30 Poročila; 6.00 Glasba za dobro jutro; 6.05 Danes se spominjamo; 6.10 Vreme, prometni servis, ep; 6.45 Cestne informacije, objave; 7.20 Tržnice; 7.30 Jutranji servis; 15.00 Mladinska oddaja; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 16.30 Primorski dnevnik; 17.00 Pogovor o...; 17.40 Glasbene aktualnosti; 18.00 Zaključek.

RADIO KOPER (Italijanski program)

6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 16.30, 17.30, 18.30 Poročila; 7.15, 13.30, 15.30 19.30 Radijski dnevnik; 6.00 Glasba za dobro jutro; 6.30 Koledarček; 7.00 Dober dan; 8.00 Priručno vaši; 9.15 Glasba; 9.32 Dragi Luciano; 10.00 Pesem tedna; 10.35 V-stop prost; 11.00 Plošče; 11.30 Na prvi strani - pregled tiska; 12.00 Glasba po željah; 15.00 Kultura in umetnost; 15.45 Glasbeno popoldne; 16.00 Radijski oder; 16.15 Glasba; 17.45 Glasbeni program; 18.10 Evergreen; 20.00 Nočni program Radia Koper.

RADIO 1

6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 17.00, 19.00 Poročila; 6.00 Glasbena matineja; 9.00 Glasbenogovorni program; 10.30 Pesmi skozi čas; 11.10 Kviz; 11.30 Radijska nadaljevanka; 12.03 Ul. Asiago Tenda; 13.30 Poštna kočija; 13.36 Master - glasba dan za dnem; 15.03 Radio 2 za vsakogar; 16.00 Popoldanski program; 17.30 Jazz glasba; 18.00 Variete; 18.30 Večerna glasba; 19.15 Svet motorjev; 19.35 Audiobox Lucus; 20.00 Glasba; 20.30 Tajna vojna v Sredozemlju; 21.03 Simfonična sezona; 22.49 Danes v parlamentu; 23.05 Telefonski poziv; 23.28 Zaključek programov.

RADIO 2

6.30, 7.30, 8.30, 9.30, 10.00, 11.30, 12.30, 15.30, 16.30, 17.30, 18.30, 19.30 Poročila; 6.00 Dnevi; 8.00 Šola in vzgoja; 8.05 Radio 2 predstavlja; 8.48 Radijska nadaljevanka; 9.10 Pregled tiska; 9.32 Radijska prirredba; 10.13 Mlini na veter; 10.30 Radio 2 - 3131; 12.45 Kviz; 15.00 Popoldanski program; 16.00 Slavni romani; 16.35 Mladina danes; 17.32 17.32 Radijski oder; 18.00 Branje Vergovega romana »Mastro Don Gesualdo«; 18.32 Glasbene ure; 19.50 Kulturne aktualnosti; 19.57 Glasbene ure; 21.00 Jazz glasba; 21.30 2 - 3131 - Nočni program; 22.20 Parlamenta panorama; 23.28 Zaključek programov.

LJUBLJANA

6.00, 6.30, 7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 12.00, 14.00, 19.00, 21.00 Poročila; 6.45 Prometne informacije; 6.50 Dobro jutro, otroci; 7.20 Sprehod po tržnici; 7.50 Iz naših sporedov; 8.05 Radijska šola za nižjo stopnjo; 8.35 Glasbena pravljica; 9.45 Naši umetniki mladim poslušalcem; 9.05 Glasbena matineja; 10.05 Rezervirano za...; 11.05 Ali poznate...; 11.35 S pesmijo po Jugoslaviji; 12.10 Na današnji dan; 12.10 Vedri zvoki; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Iz glasbene tradicije; 13.30 Od melodije do melodije; 14.05 Amaterski zbori tekmujejo; 14.30 Človek in zdravje; 14.40 - 15.25 Popoldanski mozaik; 15.00 Radio danes, radio jutri; 15.30 Dogodki in odmevi; 15.55 Zabavna glasba; 16.00 Vrtljak želja; 17.00 Studio ob 17.00; 18.00 Vsa zemlja bo z nami zapela; 18.15 Gremo v kino; 19.35 Lahko noč, otroci; 19.45 Pojemo in godemo; 20.00 To imamo radi; 21.00 Oddaja o morju in pomorsčakih - glasba; 22.10 Našim po svetu; 22.15 Informativna oddaja v nemščini in angleščini; 22.25 Iz naših sporedov; 22.30 Iz glasbene skrinje; 22.50 Literarni nočno.

Gioia Maria Scola bo nastopila v filmu »Anemia«, ki ga bodo predvajali po 3. kanalu RAI

Zanimanje za plinsko omrežje v Sovodnjah Gradnja visokotlačnega plinovoda možnost za dobavo plina v občini

V prihodnjem letu naj bi dogradili visokotlačni plinovod za dobavo alžirskega plina Jugoslaviji. Cevovod, ki ga bodo, kot kaže, zgradili na novo od Palmanovo do meje, bo speljal tudi preko območja sovodenjske občine, mejo pa bo predvidoma prešel v bližini Mirna. Tu je predvidena tudi gradnja merilne postaje. O tem je tekla beseda pred kakšnim mesecem med predstavniki Petrola in sovodenjske občinske uprave, še pred tem pa so bili na občini tudi funkcionarji družbe SNAM.

Predvideno gradnjo visokotlačnega plinovoda pa nameravajo sovodenjski upravitelji izkoristiti tudi zato, da bi pospešili izvajanje načrta mehanizacije na območju konzorcija CAFO. Po prvotnem načrtu naj bi plinsko omrežje na območju sovodenjske občine pričeli urejati šele čez 4 do 5 let, ceprav tudi ti roki ne držijo več in so se na deželi že odločili za revizijo načrta. Po dosedanjem okvirnem načrtu naj bi plin za potrebe sovodenjske občine dovajali preko posebne razdelilne postaje, ki bi jo zgradili na Majnicah, blizu glavnega cevovoda, ki o-

skrbuje Gorico. Cevi bi bile nato speljane pod mostom avtoceste do spodnjega dela Sovodenj, od koder bi se pričela tudi gradnja plinskega omrežja.

O možnostih za pospešitev načrta metanizacije so razpravljali te dni na sestanku med predstavniki občinske uprave in konzorcija CAFO. Predvidena gradnja visokotlačnega plinovoda namreč odpira možnosti, da bi istočasno zgradili tudi osnovne strukture za napeljava zemeljskega plina za potrebe gospodinjstev in tudi drobnega gospodarstva na območju Sovodenj. Predsednik konzorcija CAFO Colombi se je obvezal, da bo vprašanje predložil deželnemu odborniku za javna dela, istočasno pa storil potrebne korake tudi pri družbi SNAM. Upoštevati je namreč treba, da je konzorcij CAFO pristojen, poleg dobave pitne vode v občinah članicah, tudi za dobavo zemeljskega plina. Dogovarjanje mora zato potekati v sodelovanju s to ustanovo.

»Občani stalno opozarjajo na potrebo in koristnost napeljave zemelj-

skega plina. Ta energetska vir bodo s pridom uporabljali tudi v manjših gospodarstvih ter na območju nove obrtniške cone, kjer bodo predvidoma že letos pričeli graditi prve objekte. Gradnjo visokotlačnega plinovoda do jugoslovanske meje kaže zato primerno izkoristiti tudi v korist krajevnega prebivalstva,« je posebej naglasil podžupan občine Sovodnje, ki je dal pobudo za omenjeni sestanek s predstavniki konzorcija za Vzhodnofurlanski vodovod.

Obvestilo IACP

Z ozirom na razpis šestih natečajev za dodelitev ljudskih stanovanj v občinah Doberdob, Sovodnje, Števerjan, Moš, Zagraj in Šlovrenc sporoča Zavod za gradnjo ljudskih hiš IACP, da zapade rok za predstavitvi prošenj v ponedeljek, 27. januarja. Prošnje je treba predložiti na tajništvo IACP v Gorici (Korzo Italia 116), ki je na razpolago tudi za morebitne dodatne informacije v zvezi z natečajmi vsak dan od 10. do 12.30.

Danes zvečer v Kulturnem domu satirična komedija »Butnskala«

V Kulturnem domu je nocoj na sporedu drugi dan 1. FILM VIDEO MONITORJA, pregleda slovenske filmske in video produkcije v lanskem letu. Po sinočnji uspešni otvoritvi s Pogačnikovim »Našim človekom«, je nocoj na sporedu satirična komedija Francija Slaka »Butnskala«, popolnansko in del večernega programa pa bosta namenjena ogledu izbora slovenske video produkcije v letih 1984-1985.

Video je za slovenski kulturni prostor razmeroma nov pojav, ki pa je dosegel v zadnjih letih pomembno uveljavitev. V Cankarjevem domu v Ljubljani sta bila leta 1983 in 1985 mednarodna pregleda video izražanja, z video produkcijo se ukvarja alternativno kulturo središče SKUC Forum in dokaj številni neodvisni video-asti, ki uspešno utirajo pot novemu izraznemu mediju.

Tudi film Butnskala predstavlja lepo presenečenje in novost na slovenskem prizorišču. Gre za nekako »noro komedijo«, ki z izrazito satiričnim pristopom obravnava sodobne družbene probleme v Jugoslaviji.

Mladi Ervin Kralj sreča v deževni noči Profesorja, ki ga uvede v družbo pristašev čudnega obredovanja: po primernem zaletu butajo ti ljudje z glavo v skalo (od tod butnskala), to pa jim omogoča vizije o napadu steklih lisic, ki jih nam desto pošilja zlobni Ferenčak. Oboroženi krenejo nad sovražnika, ga premagajo, to pa jim omogoči prevzem oblasti in vzpostavitev novega političnega sistema. Ervin Kralj opazuje razvoj dogodkov, toda nova butnškalska oblast mu ne daje zaupanja, tako da ostane nekaj večni outsider.

Film je režiral Franci Slak (Križno obdobje, Eva), v glavnih vlogah pa nastopajo Emil Filipič, Marko Derganc, Janez Hočvar - Rifle, Majolka Šuklje. Predvajanje filma Butnskala bo ob 21. uri.

Trčenje pred Kulturnim domom

Pred goriškim Kulturnim domom se je sinoči pripetila slikovita prometna nesreča, ki je na srečo povzročila le večje materialno škodo na vozilih. Mladi Franco Gandolfi je izgubil nadzorstvo nad svojim mercedesom 190, zavozil na levo stran cestišča in se z vso silo zaletel v avtomobila, ki sta bila ustavljena pred vhomom Doma. Trčenje je močno poškodovalo A 112 Marka Lutmana in renault 4 trenerja Domove namiznoteniške ekipe Andreja Lukeša. V trčenju je bilo tudi izrito drevesce pred vhomom v Dom.

razna obvestila

Občni zbor goriškega esperantskega združenja bo jutri, 25. t.m. na sedežu združenja v palači Zamenhof 3/1. Prvo sklicanje je napovedano ob 15. uri, drugo pa ob 16. uri. Glavno poročilo bo imel predsednik Združenja Leone Furlan.

Slovensko planinsko društvo obvešča udeležence tečaja smučanja, da bosta avtobusa v nedeljo, 26. t.m., vozila po običajnem redu. Društvo nadalje obvešča, da bo 20. t.m. v predavalnici v Ul. Croce 3 društveni večer s predvajanjem diapozitivov o dejavnosti v lanski sezoni. Pričetek ob 20.30.

kino

Gorica
KULTURNI DOM 21.00 »Butnskala«.
VERDI 18.00—22.00 »Rambo II«.
CORSO 18.00 — 22.00 »Rambo II«.
VITTORIA 17.30 — 22.00 »Sensual e ruction«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Tržič
EXCELSIOR 17.30 — 22.00 »E' arriva-to mio fratello«.
COMUNALE 18.00 — 22.00 »Steaming«

Nova Gorica in okolica
SOČA 18.00 — 20.00 »Škratni dež«; ob 20.15 (filmske gledališče) »Broadway Danny«.
SVOBODA 19.30 »2019 - New York«; ob 21.30 »Medeni meseci na švedski način«
DESKLE 19.30 »Lov v vesolju«

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
Baldini - Korzo Verdi 57, telefon: 84879.

PREDSTAVNIK SZDL JEGLIČ VČERAJ OBISKAL GORIŠKO

Novoimenovani predsednik Komisije za manjšinska in izseljeniška vprašanja pri RK SZDL Slovenije Željko Jeglič je včeraj, v okviru dvodnevnega spoznavnega obiska pri Slovenski kulturno gospodarski zvezi, obiskal Goriško. Najprej se je sestel s predstavnikami teritorialnega odbora SKGZ, v imenu katerega je predsednik Mirko Primožič seznanil uglednega gosta s specifičnimi značilnostmi življenja in delovanja slovenske narodnostne skupnosti v naši pokrajini. Poudarek je seveda padel na sedanji politični trenutek v luči prizadevanja za uveljavitev naših pravic in pa na sodelovanje z matično domovino.

Jeglič je s svoje strani poudaril, da je namen njegovega obiska predvsem ta, da na mestu samem spozna ljudi in probleme, katerih poznanje bo potreboval za uspešno izvrševanje komaj prevzete funkcije.

Gost si je nato ogledal goriški Kulturni dom, kjer je dobil koristne informacije o kulturnem in telesno-kulturnem utripu naše skupnosti, nato pa je v spremstvu gostiteljev obiskal števerjansko občino. Župan Ivan Humar je gostu prikazal značilnost te slovenske občine, nakar je sledil še ogled prostorov vinske zadruga Brda in priključenega Kulturnega doma.

Danes na pokrajini

Interdisciplinarni posvet o prostorskem načrtovanju

V organizaciji goriškega inštituta ISIG ter v sodelovanju tržaške in videmske univerze in s finančnim prispevkom goriške pokrajinske uprave ter goriške občine se danes pričinja interdisciplinarni študijski posvet o prostorskem načrtovanju. Posvet je namenjen predvsem strokovnjakom, ki že delajo na tem področju, bodisi kot funkcionarji tehničnih uradov raznih krajevnih ustanov, kot zasebni načrtovalci, ali pa kot diplomanti ali študenti fakultet za inženirstvo, oziroma arhitekturo.

Strokovni posvet bo trajal pravzaprav mesec dni, s tem, da bodo ob petkih predavanja, ob sobotah pa bodo okrogle mize. Delo bo potekalo po skupinah, ob upoštevanju specifične tematike. Tako bodo danes s pričetkom ob 19. uri govorili o obnovi in ponovni izrabi v stanovanjske in druge namene, starih mestnih jeder. Govorili bodo prof. Maria Cristina Costa, prof. Pierluigi Giordani, arhitekt Luigi Pavan, Antonio Tosi, inž. Dionisio Vianello. Jutri dopolndne bo o isti problematiki okrogla miza. Predavanja in okrogle mize bodo v dvorani trgovinske zbornice.

Proračun ustanove za pristanišče

Upravni odbor goriške trgovinske zbornice je na zadnji seji, poleg dru-

gih vprašanj, razpravljal tudi o posebni ustanovi za tržiško pristanišče. Odobril je proračun ustanove za tekoče leto, ki izkazuje 1,9 milijarde lir dohodkov in prav toliko razhodkov. Upravni odbor trgovinske zbornice je predsednika ustanove za pristanišče, Delia Lupierija, pooblastil, da s tržiško občino podpisuje sporazum za izdelavo zazidalnega načrta na območju ob pristanišču. Zemljišče je, kot znano, last ustanove za pristanišče.

Občinski svet v Doberdobu

Na prvi seji v novem letu se bo v ponedeljek 27. t.m. sestel občinski svet v Doberdobu. Dnevni red seje je tokrat precej obsežen in zajema 23 točk. Večina jih je tako ali drugače vezana na rok za vlaganje prošenj za deželne prispevke, pred koncem meseca pa je treba sprejeti tudi nekaj sklepov v zvezi z zakonom o finančnem poslovanju za leto, pa čeprav zakon še ni bil potrjen s strani parlamenta. Ti ukrepi zadevajo uvedbo dodatnega davka za porabo električne energije, davka na reklame itd. Seja občinskega sveta se bo pričela ob 18. uri.

Urad za delo brez načelnika in z močno okrnjenim organikom

Delovanje in polna učinkovitost Pokrajinskega urada za delo in zaposlovanje sta že vsa zadnja leta močno okrnjena zaradi pomanjkanja osebja. Že skoraj sedem let je goriški urad brez odgovornega načelnika, saj od 1. julija 1979 se na tem mestu vrstijo namestniki, ne da bi ministrstvo za delo imenovalo novega rednega načelnika. Poleg direktorja bi v uradu potrebovali tudi vsaj deset novih delovnih moči, a tudi to vprašanje je že leta brez odgovora.

Zaradi nevzdržnega stanja je bil na prefekturi sestanek, za katerega so zaprosile sindikalne organizacije in ki so se ga poleg sindikatov javnih uslužbencev udeležili prefekt dr. Pierangeli, namestnica direktorja urada za delo in predstavnik INPS.

Prefekt je na kratko obnovil številne posege, ki jih je doslej zmanj opravljal pri ministrstvu za delo, da bi prišlo do končne namestitve manjkajočega osebja. Sindikati so nato označili kot nesmiselno početje pristojnega ministrstva, ki je goriškemu uradu dodelila funkcionarja za en sam mesec. Sedanjim poverjenik, dr. Arena, ki bi bil moral prevzeti dolžnosti odgovornega za urad 20. januarja (istočasno s krhji za urada v Vidmu in Pordenonu), je vrhu vsega tik pred upokojitvijo. Sindikati zato zahtevajo trajno rešitev vprašanja, v pričakovanju katere mora biti morebitna začasna rešitev taka, da zagotovi stalno prisotnost odgovornega funkcionarja v goriškem uradu.

Na srečanju so se domenili, da bodo preko prefektore zaprosili za srečanje med sindikati in predstavnikom ministra, da bi končno dosegli zadovoljivo rešitev zadeve. Glede na to je prefekt zagotovil, da si bo prizadeval, da bi sedež urada opremili s stanovanjem za načelnika, kar bi verjetno poenostavilo vprašanje imenovanja novega odgovornega.

16. MARCA LETOS

Goriško smučarsko prvenstvo

Na Nevejskem sedlu se bo v nedeljo zaključil tečaj smučanja za začetnike in nadaljevalni tečaj. Zimskošportne dejavnosti pa še ne bo tako kmalu konec. Planinsko društvo že načrtuje smučarski izlet v Sappado, zatem bo verjetno na vrsti Podkloster, pa morda še katero znano smučarsko središče. Pred iztekem zimse sezone pa bo SPD Gorica pripravilo še tekmovanje »Goriško smučarsko prvenstvo« za predstavnike društev in šol z Goriškega. Uvrstitev na omenjenem tekmovanju, ki bo 16. marca, bo veljala tudi za sestavo društvene lestvice.

● Ravnateljstvo vodovodnega konzorcija CAFO opozarja uporabnike, naj s primernimi ukrepi zaščitijo pred mrazom vodovodne števe in druge naprave na omrežju.

Pokrajinski kongres KPI bo od 21. do 23. februarja

V teku so priprave na pokrajinski kongres KPI, ki bo od 21. do 23. februarja; od 9. do 13. aprila pa bo v Firencah, kakor znano, vsedržavni kongres KPI. V tem in naslednjih tednih se torej obeta dokaj živahna predkongresna dejavnost po sekcijah. Poleg organizacijskih zadev so seveda v ospredju tudi številna gospodarska vprašanja, kako čimbolj smotrno izkoristiti ugodnosti in finančne razpoložljivosti dežele in države za izhod iz gospodarske krize.

Predkongresna dejavnost se je v nekaterih sekcijah pravzaprav že začela. Tako se bodo do konca prihodnjega tedna recimo zbrali na skupščinah člani petih sekcij KPI, ki delujejo na območju občine Gorica. Danes in jutri je napovedan kongres članov sekcije Marvin, v petek, 31. januarja, kongres sekcij »Chiopris« in »Ločnik«, v soboto, 1. februarja, sekcije »Spazzapan«, v nedeljo, 2. februarja, pa sekcije »Jenkov« v Podgori.

PREDNAROČNINA

za

primorski dnevnik

ZA LETO 1986

Plačilo do 31. januarja

CELOLETNA . . . . . 90.000 lir (+ 500 lir kolkla)
MESEČNA . . . . . 12.000 lir

Po 31. januarju bo celoletna naročnina znašala 140.000 lir + 500 lir kolkla.

PLAČILA SPREJEMAJO:

Uprava v Trstu in Gorici
Raznašalci Primorskega dnevnika
Pošta: tekoči račun ZTT 13512348
Vsi slovenski denarni zavodi na Tržaškem in Goriškem

V gledališču »F. Prešeren« v Boljuncu 3. pregled slovenskega filma

Razgovor s scenaristom J. Povšetom

Film Naš človek je spopad s problemi našega časa

»3. pregled slovenskega filma«, ki se bo danes začel v gledališču »F. Prešeren« v Boljuncu, je seveda enkratna priložnost, da tudi v našem kulturnem prostoru gledamo in spoznamo ta del slovenskega umetniškega delovanja. Ko gledamo najnovejšo filmsko produkcijo, ki je sicer pri nas ne bi mogli spoznati, pa se vse preveč posvečamo produktu, dobremu ali slabemu filmu, in ne vrednotimo dela, ki je za vsakim filmskim kadrom.

Pogovori z režiserji in igralci sicer lahko pomagajo, da bolje spoznamo in tudi bolje razumemo bistvo filma. To pa tudi ni vse, kar bi lahko ali bi morali vedeti o svetu, ki se nam pojavlja samo kot premična slika na platnu. Zato smo se odločili, da čeprav v skromni obliki, predstavimo tudi tiste filmske delavce, brez katerih »filmov« ne bi bilo, a za katere le redkokdaj slišimo.

V našem izboru krajših intervjujev smo se osredotočili na pisce scenarijev, na avtorje — večkrat tudi izvajalce — filmske glasbe, na scenografe, na kostumografe, na maskerje in na tonske snemalce.

Pred vsakim filmom »3. pregleda slovenskega filma« bomo na Primorskem dnevniku objavili razgovor z nekaterimi predstavniki teh kategorij filmskih delavcev. Vrtni red posameznikov pa bo v veliki meri odvisen od filma, ki bo takrat na sporedu.

Tokrat, ko prvič gremo v to, smo se odločili za avtorja, ki se običajno prvi pojavi na špiči filma. To je avtor scenarija.

Prvi film »3. pregleda« je Pogačnikov »Naš človek«, zato pa je naš prvi intervjuvanec Janez Povše, scenarist.

Zakaj sploh »Naš človek«, zakaj pogovora v neposredno sodobnost?

— Zato, ker sem prepričan, da mora vsak letni prerez, tudi v okviru filmske proizvodnje, na vsak način vsebovati tudi temo iz sodobnosti, sedanjosti. Aktualno osvetlitev trenutnih razmere, ki poskuša analizirati problematiko — kot je logično, problematika vedno obstaja — kot tudi posredno ali neposredno poiskati ali nakazati izhod iz dane situacije. Navadno so »spopadi« s sedanjostjo — že od najstarejših časov dalje — precej nevhvaležna zadeva, ni še namreč splošne distance, pojavljajo se pripombe, da so nekatere stvari drugačne, kot v resnici, »da ni tako« in da je dru-

gače itd. Kljub temu pa je treba vztrajati in iskati umetniške pristope tudi na ta način.

In o čem pripoveduje »Naš človek«? — Pripoveduje o idealnem direktorju tovarne, ki hoče čim boljše proizvodnjo, ne oziraje se na odpore ljudi, ki bi raje več govorili in manj delali. Njegova vztrajnost ga nenadoma povsem osami, vsi so proti njemu, kar Milan — tako mu je namreč ime — doživlja že kot neke vrste nasilja. Vendar ne odneha, kar ga prične lomiti na zunanji in na znotraj, v dobesednem smislu izgublja položaj v javnosti, pa tudi družina razpada zaradi njegove načetosti. In more in ne more verjeti, da za družbo ni več koristen, hodi od

vrat do vrat, da bi mu kdo pojasnil zadevo in vse dogodke, ki se stiskajo okoli njega. Odgovor izve povsem na koncu, oditi mora iz tovarne, ki je predstavljala njegovo življenje. Njegova zgodba je videti povsem absurдна, njegov boj ga pravzaprav že spreminja v nasprotnika večine, ki je proti njemu.

Torej poskus družbeno-kritičnega pristopa?

— Okvirno že, čeprav se film v glavnem zamejuje v ljudi, notranjost in doživljanje dogodkov. Kritičnost je gotovo posreden rezultat, bazira pa v stokrat citirani nevarnosti vsakršne sodobne družbe, ki se ji pravi birokracija, birokratizacija. Birokracija je mentaliteta, s katero se je nujno ves čas soočati: v primeru »Našega človeka« je to prepričanje, da je vse, kar delamo, najboljše in prav, da smo pač že dosegli popolnost, ki ne poraja nikakršnih nepravilnosti. To je prepričanje, da je večinsko mnenje v vsakem primeru in že kar vnaprej merodajno in brez možne pomote — to večinsko mnenje npr. agresivno spravi s poti idealistično Milanovo vizijo — to je nenazadnje žal vse preveč pogosta praksa manjših sredin, ki na ta način — zgolj s pozicij lastnih kratkoročnih interesov — pogosto le ohranja status quo in onemogoča nosilce hitrejšega razvoja, z eno besedo: to je mentaliteta, ki skrbi za svoje (birokratske) pozicije. Istočasno je to situacija, ki poraja konfliktno in mestoma tudi boleče družbene epizode.

In rezultat filma?

— Mislim, da bodo gledalci zadovoljni: skrbna režija Jožeta Pogačnika in zelo prodorna igra osrednjih protagonistov: Borisa Juha, Aleša Valiča in pa Mirande Caharije.

Prizora iz družbeno-analitičnega filma Jožeta Pogačnika »Naš človek«. Igralka Vesna Jevnikar igra vlogo hčerke »našega človeka«

Slikar Matej Metlikovič v DSI

Razstava ljubljanskega slikarja in pedagoga Mateja Metlikoviča, ki poteka v dvorani Društva slovenskih izobražencev, je po svoji barvni učinkovitosti izjemno čista predstava nečesa, kar bi lahko imenovali bistvo slikarstva. V slikah prihaja do popolne veljave soigra barvnih nasprotij in skladnosti, kajti figurativnost, ki jo vidimo v delih, je le osnova na katerih slikar »izvija« eruptivno občutje barvnega sveta v vzgibe, ki ga silijo v to svojevrstno slikanje. Gre za religiozno koncepcijo stvaritve vsega obstoječega. Svet, ki ga obdaja in vsemirje doje ma kot neko mogočnost in za človeka nerazrešljivo tajnost, ki najde svoj odgovor le v mistiki vere. Odgovor na skrivnost vesolja daje prav ena izmed najbolj uspešnih slik, to je Molčeci Kristus pred Pilatom, ki se postavlja izven okvira podobe in s tem potrjuje, da je več kot zemeljski kralj Judov.

Večina razstavljenih del je neobičajno velikih. V njih prekipujejo radostno žive barve, ki jih je slikar nanizal s krepko gotovostjo skorajda otipljivo. Te plastične barve se vrtiljo v vrenju prvobitne magme ob nastajanju Zemlje in življenja na njej. Iz tega navideznega kaosa pronicajo komaj zaznavne oblike risb in živali: od ovce do goloba, ki je zlezel iz barvnega vrtnca, kjer je Adamov obraz le rdeča zarača gmota iz katere izvira človek.

Danes, ko si slikarji želijo ustvarjati s čimbolj osebnim izrazom postaja seveda tudi početje kritike problematično, saj je vedno težje vkalupiti nekega v ta ali oni izem, čeprav bi lahko nova dela uvrstili pod pojem transavantgarde. Pa je morda tudi ta pojem preveč meglen, da bi lahko vse zaobjel.

MILKO BAMBIČ

Berite
Novi
Matajur

Pogovor z ravnateljem mariborske Opere Neubauerjem

»Obstajamo zaradi volje do dela in predstav«

Kar zadeva kulturno področje, se nam v Mariboru upravičeno dozdeva, da bi lahko bilo razvitejše, bolj ustvarjalno in inventivno, da bi mu morali posvečati več vsestranske pozornosti. Po vodi je splavala gradnja Univerzitetne knjižnice, Mariborska dela v nemogočih razmerah, galeristi so morali svoje razvojne načrte pospraviti v predale v upanju na boljše finančne čase. Drama šele poskuša okrevati... na večje ali manjše krize naletimo tako rekoč na vsakem koraku. Tudi zato s tolikšnim veseljem beležimo ustanovo, ki je s svojim delom dokazala, da vrhunska kvaliteta v Mariboru ni noben čudež, ampak povsem realna možnost, treba je le vedeti, kako. Ta izjema je Opera in balet — prva je lani slavila 65 let obstoja — saj se je v kratkem času dvignila na visoko umetniško raven, se kadrovsko okrepila ter krenila po novih, iskateljskih poteh. Največ zaslug za to ima dr. HENRIK NEUBAUER, vođa Opere in baleta od jeseni leta 1984, njeni dosežki pa so se izrazili tudi zunaj naših meja, saj je bila kot edina tovrstna ustanova sprejeta v Mednarodno združenje opernih gledališč. O tem, kaj pomeni članstvo v tem združenju za ma-

riborsko Opero, je dr. Neubauer povedal naslednje:

»Predvsem gre za izmenjavo informacij, izkušenj, repertoarjev in problematike, ki zadeva našo dejavnost. Ni nepomembno, da drugi zvedo o nas, da smo mi seznanjeni z njihovim delom, pretakajo se informacije o mladih pevcih, ne nazadnje pa ne gre prezreti pomembnosti članstva v takem združenju nasploh.«

— V zadnjem času ste sprejeli v svoje vrste številne mlade, kvalitetne ustvarjalce. Kako vam je to uspelo, ko pa pravijo, da se sicer težko odločajo za delo v Mariboru. Z igralci, na primer, so velike težave.

»Nič ne pride samo od sebe. Razpis v kateremkoli časopisu še ne prinese odziva. Še nikoli ni bilo in tudi ne bo, da bi umetniški kadri rastle kot gobe po dežju; treba jih je poiskati, uporabiti vse mogoče stike. Lani smo angažirali pet solistov, letos še enega tenorista. Na avdicijah je petnajst do dvajset kandidatov za soliste, kar priča o tem, da smo med pevci v Jugoslaviji ustvarili prepričanje, da v Mariboru velja poskusiti. Mo se pa že takoj na začetku odločili za ostre kriterije za sprejemanje solistov.«

— V mariborsko Opero ste prišli konec leta 1984. Kako ste takrat začrtali njeno pot?

»Načrtoval sem kadrovsko okrepitve Opere, se posebno zaradi gradnje; pri načrtovanju je bilo treba upoštevati tudi trenutno stanje in potrebe ter planirati razvoj do leta 1990. Druga pomembna točka je kvaliteta predstav, vseh, ne samo premiere. Obstajamo zaradi predstav in to je najpomembnejša stvar, ki jo je treba imeti pred očmi. Kar zadeva repertoar, se mi je zdelo pomembno, da ga sestavimo glede na trenutno zaposlene umetniške delavce. Trenutno so na repertoarju tri opere, izvajane z našimi solisti in ansambli, pripravljamo pa dve, za kateri bomo nujno potrebovali po enega gosta.«

— Kaj se nam v bližnji prihodnosti obeta na odru mariborske Opere?

»Čez štirinajst dni bo premiera Mozartove Ugrabitve iz seraja, teden kasneje baletni večer iz treh del, med katerimi bo prazgodba dela skladatelja Pavla Sivica, baritonist Baronik pripravlja Veliki dan Jožeta Dobernika, v študiju pa je tudi Seviljski brivec. Do konca sezone bomo uprizorili še Orkester Vinka Globokarja in prazgodbo Kra-

lja Leara D. Božiča za jugoslovanski operni bienale, orkester pa pripravlja še simfonični koncert in serijo mladinskih koncertov. V jeseni bo najprej na sporedu vokalnoinstrumentalni koncert za baročni festival, prva predstava bo Kralj Lear, sledila bosta Foersterjev Gorenjski slavček in sodobni baletni večer s koreografom iz Berlina. Predvidevamo, da bo na sporedu tudi Bernsteinova opera, zatem balet Martin Krpan, noviteta Marijana Lipovška, Jevgenij Onjegin Čajkovskega in komorna opera Svetilnik Petra Maxwella Davisa, ki je že vključena v program zagrebškega glasbenega bienala.«

— Po vojni se je Opera v Mariboru nekako odrekla opereti, pred vojno pa jih je na veliko uprizarjala. Omenili ste Gorenjskega slavčka; name-ravate ljubiteljem opere v bodoče ponuditi tudi več tovrstnih del?

»Zaenkrat o tem še težko govorim, ker še ni stekla razprava na umetniškem svetu, osebno pa menim, da moramo premagati zakoreninjen odpor naših glasbenih krogov do lažjih del glasbenega gledališča. Tudi velike svetovne operne hiše imajo na programu operete in musicale.«

HELENA GRANDOVEC

Aleksander A. Blok: Dvanajst

Pesnitev Aleksandra Aleksandroviča Bloka »Dvanajst«, napisana v treh tednih v letu 1918, neposredno po Oktobrski revoluciji, uvrščena v širok prerez radijskega ciklusa »Večni popotnik« — kot je znano, je izbor in izvedbo prispeval Vladimir Jurc, režijo pa Sergej Verč — je prav gotovo zanimivejša stvaritev, kot bi se zdelo na prvi pogled. Treba je namreč priznati, da je med ostalimi radijskimi prikazi, ki smo jih že imeli priložnost spoznati, zazvenela na videz parcialno, natrgano in pravzaprav nenavadno: Blok je po vsej verjetnosti primer pesnika, v katerem se križata in mešata dva stila, stil na odhodu in njegov naslednik v prihajanju. Gre namreč za odmik simbolizma na prelomu stoletij in za prihod mnogo ostrejših smeri, ki so si nadele najrazličnejše naslove in poimenovanja, znotraj porevolucijske umetnosti pa je nemara najbolj znan futurizem, nekakšen izbruh oblike in napete vsebine, notranjega pa tudi zunanega dinamizma, premikov, spreminjanja in skorajda kataklizmičnega valovanja časa, prostora, barv in pesniških metafor. Blok namreč uvaja kot osnovno temo dvanajst vojakov, vojakov z bajoneti, ki premočrtno — kot revolucija — korakajo skozj snežni metež

naprej in samo naprej, prispodoba, ki je intenzivirana do kraja, kakor je po drugi strani obeležena s povsem konkretnimi opisi in profili.

V asociativno apokaliptični krajini se pomika ta četa — beri vesoljna množica — skozi vse ovire naprej, medtem ko na desni in levi ostajajo za njo bodisi žrtve prelomnega obdobja in vojne vihere, bodisi prikazni starih, likvidiranih časov, ki se v podobi ženice, buržuja, papa in npr. gospe v krznu, umikajo vrtincu, ki jih istočasno odplavlja. Odlika pesnitve je neznanška groza, ki je tipična za zgodovinske prekucije, na drugi strani pa zanos novih časov, ki se poganjajo v prihodnost kot ostru puščica — slednja pa je komaj švignila iz loka, ne ve se, kje se bo ustavila in kje bo pristala, čutiti je mogoče negotovost in optimizem hkrati, zemlja se trese in vse bo iz tira do neznanega dne nekje daleč na obzorju. Izvedba je sledila Blokovi sunkoviti dinamiki pravzaprav umirjeno in obvladano, prej je skušala prebliske prizorov in njihovih preobražanj umirjati in povezovati, kot pa jih pognati do maksimalne skrajnosti vsakega. J. P.

Lutkovna predstava v Cristallu

V gledališču Cristallo bodo igrali od 29. t.m. Goldonijeva opero »Arkadija v Brenti«, ki jo je uglasbil Baldassare Galuppi.

Gre za lutkovno izvedbo, ki jo je pripravilo tržaško gledališče Teatro stabile. Delo izvaja skupina »I Nuovi di Podrecca«, ki s tem nadaljuje znamenito tradicijo Podreccovih lutk. Skupina se je prvič predstavila pred letom dni z igro »Svet in luna«.

V Goldonijevi Arkadiji nastopajo vsakovrstna fantastična bitja, ob njih pa še vitezi, dame itd. Skratka, gre za hvaležno temo, ki omogoča lutkarjem dokaj fantazično postavitve.

Delo je režiral Francesco Macedonio, scene pa pripravil Sergio D'Osmo. Lutke je izdelal kipar Renzo Possenelli, glasbo je priredil Silvio Donati.

Košarka: v 5. kolu finalne skupine pokala prvakov Spodrseljaj Simaca v Tel Avivu

POKAL POKALNIH PRVAKOV

Scavolini že v polfinalu

Kolo pred koncem četrtfinalnega dela je Scavolini iz Pesara že v polfinalu.

SKUPINA A. IZIDA 5. KOLA: Scavolini Pesaro (It.) - Landis Dunaj (Av.) 115:91; Barcelona (Šp.) - Jugoplastika Split (Jug.) 103:98. LESTVICA: Scavolini in Barcelona 8; Jugoplastika 4; Landis 0. PRIHODNJE KOLO (28.1.): Jugoplastika - Scavolini; Barcelona - Landis.

SKUPINA B. IZIDA 5. KOLA: Vevey (Švi.) - CSKA Moskva (SZ) 75:85; Stade Francaise (Fr.) - Badalona (Šp.) 90:113. LESTVICA: Badalona 8; CSKA 6; Stade Francaise 4; Vevey 2. PRIHODNJE KOLO (28.1.): Vevey - Badalona; CSKA - Stade Francaise.

KORACEV POKAL

Mobilgirgi v ospredju

Vse je kazalo, da bomo letos priča italijanskemu polfinalu. Turinski Berloni pa je v Antibesu visoko izgubil in tako je njegova uvrstitev v polfinale zelo vprašljiva. Za lep podvig pa je poskrbel Tanjevičev Mobilgirgi.

SKUPINA A. IZIDA 5. KOLA: C. zvezda Beograd (Jug.) - Divarese (It.) 90:83; Villeurbanne (Fr.) - Breogan (Šp.) 104:77. LESTVICA: Villeurbanne 8; Divarese in C. zvezda 6; Breogan 0. PRIHODNJE KOLO (29.1.): Divarese - Villeurbanne; Breogan - C. zvezda.

SKUPINA B. IZIDA 5. KOLA: Antibes (Fr.) - Berloni Turin (It.) 92:71; Zadar (Jug.) - Paok Solun (Gr.) 98:79. LESTVICA: Berloni in Antibes 6; Paok in Zadar 4. PRIHODNJE KOLO (29.1.): Berloni - Zadar; Paok - Antibes.

SKUPINA C. IZIDA 5. KOLA: Bosna Sarajevo (Jug.) - Bancoroma Rim (It.) 100:96; Challans (Fr.) - Hapoel Tel Aviv (Izr.) 80:85. LESTVICA: Bancoroma, Hapoel in Bosna 6; Challans 2. PRIHODNJE KOLO (29.1.): Bancoroma - Challans; Hapoel - Bosna.

SKUPINA D. IZIDA 5. KOLA: Orthez (Fr.) - Mobilgirgi Caserta (It.) 79:86; Granollers (Šp.) - Partizan (Jug.) 100:90. LESTVICA: Mobilgirgi 8; Partizan 6; Orthez 4; Granollers 2. PRIHODNJE KOLO (29.1.): Mobilgirgi - Granollers; Partizan - Orthez.

Makabi — Simac 102:95 (61:37)

MAKABI TEL AVIV: Lassof 10, Aroesti 5, Berkovitz 17, Strichman, Lipin 1, Jamchy 28, Magee 29, Johnson 12, Nelsson, Arditi.

SIMAC MILAN: Bargna, Boselli 5, D'Antoni 21, Bariviera 2, Premier 25, Meneghin 11, Gallinari, Schoene 18, Henderson 13, Blasi.

SODNIKA: De Coster (Belgija) in Zych (Poljska). PM: Makabi 26:33, Simac 16:22. PON: Jamchy (33), Henderson (37), Schoene (38), Meneghin (38), Lassof (39), D'Antoni (39). 3 TOČKE: Jamchy 4, Berkovitz 1, Magee 1; D'Antoni 5, Premier 3, Boselli 1. GLEDALCEV: 10.000.

TEL AVIV — Milanski Simac je v Tel Avivu v poslednjem kolu finalne skupine pokala prvakov zaslužno izgubil. Milančani so bili celo na robu prave katastrofe, saj so po prvem polčasu izgubljali kar s 24 točkami razlike, v 24. min. pa so domačini vodili kar z 23 točkami prednosti. Nato je Simac ostro reagiral in z delnim izidom 30:8 zmanjšal razliko. Ko pa je zopet vstopil na igrišče razpoloženi Jamchy (sedel je na klopi zaradi štirih osebnih napak), si je Makabi

priigral zanesljivo vodstvo in zmagal. Sedaj postaja za Milančane uvrstitev v superfinale dokaj problematičen.

Žaljšir (SZ) — Real Madrid (Šp.) 95:87 (49:40)

LESTVICA

Žaljšir	6	5	1	565:514	10
Cibona	5	4	1	516:372	8
Real Madrid	5	2	3	459:466	4
Simac	5	2	3	438:448	4
Makabi	6	2	4	531:555	4
Limoges	5	1	4	459:501	2

PRIHODNJE KOLO (30. 1.): Simac - Žaljšir; Makabi - Cibona; Limoges - Real Madrid.

Pokal prvakinj

Universitatea Cluj (Rom.) - Primići Vicenza (It.) 76:72 (36:33); Levski Spartak Sofija (Bol.) - Partizan Beograd (Jug.) 86:70 (46:30).

Marsh ubranil naslov

LONDON — Anglež Terry Marsh je z zmago po točkah proti Francozu Nkalenketeju (slednji je rojen v Zaireju) ubranil evropski naslov v superlahki kategoriji.

kratke vesti - kratke vesti

Toivonen spet vodi

MONTECARLO — Po štirih posebnih vožnjah 3. etape avtomobilskega rallyja Montecarlo se je Toivonen (delta martini) spet povzpел na 1. mesto. Drugouvrščeni Salonen (peugeot) sedaj zaostaja za 40 sekund. Na 3. mestu je Biasion, prav tako delta martini, njegov zaostanek pa znaša že 1'57". Sledijo: 4. Mikola (audi quattro) po 6'13"; 5. Rohrl (audi quattro) po 10'39"; 6. Kankkunen (peugeot) po 24'18"; 7. Saby (peugeot) po 33'58".

De Sisti začel z delom

VIDEM — De Sisti je včeraj vodil svoj prvi trening pri Udineseju, pri katerem je zamenjal Vinicia. O tem, koga bo vključil v ekipo ali koga bo iz nje izključil, ni hotel govoriti, povedal pa je, da se mu razporeditev na sredini zdi slaba, saj so vsi igralci na isti črti: tako ne morejo pomagati napadu ker preveč odkrijejo obrambo.

Danes o tekmi

Roma - Dundee

RIM — Zvezno sodišče italijanske nogometne zveze bo danes razpravljalo o aferi v zvezi s tekmo Roma - Dundee, v katero je med drugimi

vpleten tudi predsednik Rome Dino Viola, katerega obtožujejo podkupovanja sodnika. Verjetno se bo proces končal brez praktičnih posledic za obtožence, saj so že vsi prekrški zastareli.

Berlusconi odgovarja

MILAN — Silvio Berlusconi, predsednik Fininvesta, je včeraj zanikal, da so v pogajanjih z Milanom skušali znižati svojo ponudbo. Berlusconi je potrdil, da so za nakup Milana ponudili 15 milijard lir, nadaljnjih 10 milijard za povišanje glavnice, za okrepitev ekipe pa še 15 milijard lir.

Le remi za Portugalsko

LEIRIA (Portugalska) — V prijateljskem nogometnem srečanju je Portugalska igrala neodločeno 1:1 proti Finski, ki je celo prva povedla.

Prvi poraz za Paris SG

PARIZ — Francoska nogometna enajsterica Paris CG, pri kateri igra tudi Jugoslovan Sušić, je po 27 kohli doživela svoj prvi poraz (z 2:0 proti Lillu), s čimer je potolkla dosedanji rekord nepremagljivosti v francoski prvi ligi. Paris SG razumljivo vodi na lestvici, na kateri ima osem točk več od drugouvrščenega Nantesa.

Dober trening za Poljsko

MACERATA — V prijateljskem srečanju je včeraj poljska državna nogometna reprezentanca z 1:0 (0:0) z golom Smolareka premagala selekcijo iz Umbrije in Mark.

Smučanje: evropski pokal

VALZOLDANA (Belluno) — Tudi v včerajšnjem drugem smuku za evropski pokal je zmagala Švicarka Bournissenova. Sledijo: 2. Laroche (Kan.), 3. Gafner (Švi.), 4. Pillinger (ZDA), 5. Postnikova (SZ), 7. Ghedina (It.), 12. Lacedelli (It.).

snežne razmere

Cortina d'Ampezzo 10 - 60 cm; Misurina 65 - 85; Sappada 20 - 70; Val Comelico 30 - 45; Forni di Sopra 15 - 50; Piancavallo 50 - 60; Ravascletto 10 - 50; Sauris 20 - 25; Nevejsko sedlo 80 - 140; Trbiž-Višarje 15 - 20; Corvara-Colfosco 30 - 70; Dobbiaco 40 - 50; Ortisei 40 - 90; San Candido 40 - 70; Sesto Val Pusteria 45 - 80; Val Senales 70 - 150; Mokrinje 80 - 90; Mariborsko Pohorje 25 - 40; Rogla 65; Kravec 40; Velika planina 10 - 20; Vogel 135; Koba 15 - 60; Zatrnik 40; Pokljuka 50; Kanin 60 - 150; Kranjska gora 30 - 90.

ŠAH: ZA POVRATNI DVOBOJ

Kasparov in Karpov sta se sporazumela

MOSKVA — Na sedežu sovjetske šahovske federacije so po zelo dolgih pogajanjih sklenili sporazum glede povratnega srečanja za svetovni naslov med Garrijem Kasparovom in Anatolijem Karpovom.

Kot je znano, se je Kasparov uprl zamisli, da bi bil povratni dvoboj že v februarju. Njegova trdovratnost je rodila sadove in povratno srečanje bo torej komaj nekje julija ali avgusta. Oba šahista sta sestavila skupno pismo in ga poslala predsedniku FIDE Campomanesu, ki bo formalno potrdil doseženi sporazum.

Na povratnem dvoboju bo na podlagi doseženega sporazuma na 24 partij, nacionalne šahovske zveze članice FIDE pa se bodo z glasovanjem izrekle o nadaljnji veljavi prakse povratnega dvoboja.

Pred časom je Kasparov utemeljil svoj ugovor z razlogi, ki so lani prepričali Campomanesa, da je srečanje prekinil. Predsednik FIDE je tedaj menil, da sta oba šahista telesno izčrpana. Kasparov je bil sedaj mnenja, da je lahko izčrpan tudi on kot svetovni prvak. Očitno je, da ima novi prvak za seboj del sovjetskega javnega mnenja in je pri vsem »uporu« vedel, z disciplinskega vidika, da nič ne tvega.

Že pred zadnjimi odločitvami so številna mesta ponudila organizacijo povratnega dvoboja. Ob raznih krajih na Zahodu ali Vzhodu je med kandidati tudi Leningrad. O tem bodo seveda še odločali.

Atletika: italijansko prvenstvo

V Firencah nekaj odličnih dosežkov

FIRENCE — Nov športni objekt v Firencah, ki nudi odlične možnosti za dvoransko atletiko, je gostil državno ekipno atletsko prvenstvo. Seveda so bili daleč bolj od ekipnih lestvic zanimivi rezultati med posamezniki, prvi pokazatelji za prihodno sezono, v kateri bo tudi evropsko prvenstvo v Stuttgartu.

Udeležba v Firencah ni bila popolna, saj kljub naporom FIDAL dvoranska atletika tudi v Italiji nazaduje, največ zaradi preobremenjenosti atletov.

Doseženih je bilo nekaj dobrih ali celo odličnih rezultatov. Zadovoljivi so bili skoki. Evangelisti je dosegel v daljini 8,11 m, Barella s palico 5,45 m. V ženski daljini je Capriottičeva dosegla 6,41 m in s tem tudi izenačila državni rekord.

Metalci krogle so startali brez olimpijskega prvaka Andreija. Več kot zadovoljivo ga je zamenjal Montelatici, ki je orodje sunil do 20,51 m. Teki niso dali posebnih rezultatov.

Na tekmoivanju je z dresom svojega novega kluba Olisiojillo iz Ancone nastopila tudi bivša borovka Sonja Antoni. V štafeti 4x2 kroga je Antonijeva dosegla četrto mesto.

V letošnji sezoni bo v Italiji tudi troboj državnih reprezentanc Italije, Jugoslavije in Sovjetske zveze.

(ne)športni močnik

Človeška neumnost prisotna tudi na športnih igriščih

V italijanskem športu so za vse krivi po nedelji polniti ves časopis ali vsaj lepo število strani, tako da jim postane koleno Maradone enako važen predmet raziskovanja in pisanja kot na primer Borisu Paternuju Prešernova knjiga Poezije.

Skratka, o nekem kolezu je potrebno pisati vsaj toliko kot o Prešernovi ali Leopardijevih pesmih. Seveda so pesmi pesmi, eno koleno pa je le eno koleno, pa čeprav združuje spodnji in gornji del ene izmed najdražjih nog na svetu. Rodijo se

raznovrstne fantazije, rodijo se čudežne ozdravitve, pa zopet dramatični padci; vendar novinar ni kriv, če je nogometaševo koleno poškodovano.

In kaj so novinarji krivi za afero Milana, za »beg« predsednika, za spletke itd... Novinarji seveda pišejo, eni boljše drugi slabše; eni bolj odgovorno, drugi manj odgovorno. Recimo, da so tudi med novinarji »barabes«, lahko trdimo, da so oni krivi, če se dva nogometaša stepe, če ljudje ozmerjajo sodnika itd. Bolje pa je, če že moramo biti krivi, smo vsaj sokrivi za Maradonino koleno in za prevelikega številca Italijanov v naših ekipah; za slabo formo Interja in za vroče slovenske derbije.

Sokrivi pa smo v toliko, kolikor odločno ne povemo, da je človeška neumnost prisotna povsod; tudi na športnih igriščih.

ACE MERMOLJA

Košarka: jutri v promocijskem prvenstvu na Goriškem

Domovci na težkem gostovanju v Krminu

Domovci bodo v jutrišnjem devetem in zadnjem kolu prvega dela letošnjega promocijskega prvenstva igrali v gosteh v Krminu proti močni ekipi Alba Gioia.

Ekipo Krminčanov sestavljajo večinoma zelo mladi in visoki igralci, ki predvajaajo dinamično košarko. Po lanskem nazadovanju iz D lige so se letos pri tem društvu odločili za pomladitev igralnega kadra. To se jim je že obrestovalo, saj je Alba došlejšle dvakrat izgubila in je trenutno skupaj s Petrolifero Goriziano na drugem mestu skupne lestvice.

Gojkovičevim varovancem bo torej tudi tokrat trda predla. Tekma bo v občinski telovadnici v Krminu s pričetkom ob 18.30. (M. Čubej)

NA TRŽAŠKEM

Borovci bodo jutri v zaostali tekmi

promocijske lige igrali doma proti ekipi Santosa. Srečanje se bo pričelo ob 17. uri.

Naši košarkarji so v tem srečanju favoriti. Ze ko so to srečanje prekinili, so bili borovci zanesljivo v vodstvu. Sicer pa bodo morali odločno igrati skozi vso tekmo, kajti podcenjevanje bi se jim lahko bridko maščevalo.

PRIJATELJSKA TEKMA

Sv. Ciril in Metod — Ivan Cankar 58:76 (32:37)

SV. CIRIL IN METOD: Bajc 16, Krasna 16, Legiša 4, Milone 4, Jelarčić 2, P. in K. Dazzara, Pavlica 16, Kokorovec, Rudež in Štubelj.

IVAN CANKAR: Arena 28, Oberdan 19, Antoni, Babič, Simonič 2, Cirilli 16, Starič 4, Barini 4.

Dijaki nižjih srednjih šol Sv. Cirila in Metoda ter Ivana Cankarja so se pomerili, lahko bi rekli v že tradicionalnem prijateljskem košarkarskem srečanju. Tokrat so povsem zaslužno zmagali dijaki od Sv. Jakob, ki so obenem prekinili serijo dosedanjih porazov. Tekma sama je bila najboljša doslej, pri zmagovalcih pa je bil glavni junak Arena, ki je pobral največ žog v obrambi in bil tudi najboljši strelec nasploh.

Domačini (tekma je bila namreč pri Sv. Ivanu), so se dobro upirali v prvem polčasu, potem pa so se gostje razigrali in zaslužno visoko zmagali. Pohvala gre tudi sodniku Cancianiju, ki je odlično opravil svojo nalogo. (G. Furlanič)

MINIBASKET

TURNIR ZINI & ROSENWASSER

Saba - Polet 42:18 (14:13)

POLET: Vidali 4, Tavčar, Marucelli, Vatta 7, Ferfolja, Čuk, Pro 4, Clari, Spetič, Rauber 3, Colja.

Ekipa minibasketa Poleta je igrala proti močni ekipi Sabe in že pred tekmo vedla, da nima možnosti za zmago. V drugem polčasu je trener Sabe poslal na igrišče svoje najboljše igralce in tekme je bilo praktično konec. Od poletovcev sta se predvsem izkazala Karlo Vatta in Martin Raubar.

Nogomet: včeraj zaradi megle

Odpadlo srečanje ZSŠDI-Slovenija

Zaradi goste megle in razmočenega igrišča je včeraj v Bazovici odpadla prijateljska nogometna tekma za igralce pod 18. letom med reprezentancama ZSŠDI in Slovenija.

Vodstvi obeh ekip sta se domenili, da bo srečanje v torek, 28. t.m., ob 15. uri ponovno v Bazovici.

S konference v Gorici: Tekmovalnost in naraščajniki

Na pobudo nogometne zveze je bila v ponedeljek v prostorih ESPOME GO v Gorici konferenca z naslovom: »Športna dejavnost za doraščajočo mladino — kakšna naj bo tekmovalnost?«

Srečanja se je udeležilo veliko poslušalcev zlasti iz športnih društev, ki delujejo v goriški pokrajini in še posebej iz društev, ki se ukvarjajo z nogometom. Za predsedniško mizo so sedeli deželni šolski skrbnik Corbi, videmski šolski skrbnik Imbriani, koordinator šolske telesne vzgoje za Goriško Marri, pokrajinski predsednik CONI Cristiani in drugi.

Predavatelj s padovske univerze, prof. Renzo Vianello, ki se ukvarja s psihologijo doraščajoče mladine, je nanizal vrsto pogledov na tekmovalnost, na vzgibe in opredelitve za

telesnokulturno dejavnost, na vsklajevanje vrhunskega z množičnim športom in na osip članov po družini in moštvi.

Opredelil se je za vzgojne in humane pristope ter za potrebo po tekmovalni dejavnosti, ker pomeni le-to vadbo v obliki igre za življenjske zapletljaje in težave, v katere posameznik v potrošniškem družbenem sistemu zabrede. Vprašanje: »Tekmovalnost da — tekmovalnost ne?« spada v prazgodovino razpravljanja in razglabljanja. Dandanes gre za pravilne oblike tekmovalnega soočanja, katerim so tuji pojmi sfanatiziranega navijaštva, stalne zaverovanosti v končni rezultat ali celo sovražnega odnosa do konkurenta.

Razložil je, da se vključuje večina otrok v dejavnost ne zaradi panoge

kot take, temveč zato, ker mu panoga nudi preko znanec, vadbe, gostovanj in potovanj tudi druge vrednote, ki jih zavestno ali nezavestno potrebuje. Pri tem je pristop vadiatelja izredne važnosti.

Glede množične in vrhunske dejavnosti je dal posrečeno in enostavno prispevke, ko je omenil piramido, ki ima svoj vrh in se navzdol ustrezno širi: špica piramide enostavno ni piramida in ima kratkotrajno življenje. Tudi osamljeni vrhunski športniki ne morejo vztrajati, če nimajo okoli sebe manj pridnih, kar se tehnike tiče, a izredno pomembnih zaradi psiholoških ravnotežij in zaradi zadržanja ostalih vrednot, ki niso vedno izmerljive z metrom ali kronometrom.

Glede osipa je omenil, da si vadiatelji in odborniki društev vse preveč

očitalo velike krivde, kadar se jim število članov zniža, ob dejstvu, da je pač neizogibno po nekajmesečnih poskusih, da se cela vrsta otrok odloči za drugačno izrabo časa in drugačno zadostitev svojih teženj. Iz tega izvira potreba po pametno razsojeni ponudbi v okviru motoričnih dejavnosti.

Prof. Vianello se je dotaknil še marsikaterega vidika tekmovalnih dejavnosti, čemur je sledila razprava o vadiateljih, o šolnikih, o strukturah in o starših.

Vsi, ki so se predstavili kot učitelji in profesorji na šolah, so na konferenci dobili po štiri žoge, kar daje občutek za razsežnost, ki si jih privoščijo nogometni podkontinent na apeninskem polotoku. (R. A.)

mladinska košarka - v središču pozornosti

Naraščajniki Bora dozorevajo

V košarkarskem prvenstvu naraščajnikov sodelujeta letos dve naši ekipi, in sicer Bor Adriaimpex in Sokol. Mladi Borovi košarkarji so že lani igrali s precej spremljenjo srečo. V letošnjem prvenstvu pa so se varovanci trenerja Vascotta prebili skoraj do vrha svoje lige. Trenutno si Borovci namreč delijo 5. mesto skupaj s tržaškim Libertasom, v konkurenci dvanajstih moštev. V dobrem trenutku Borovega naraščajniškega moštva smo se pogovarjali z Umberto Acerbijem, ki s to ekipo nastopa že iz »starih časov minibasketa«.

»Umberto, kako si razlagaš letošnjo uspešno sezono?«
 »Moštvo je nekoliko dozorelo, igramo boljše in učinkovitejše kot v preteklosti, poleg tega pa smo precej popravili tudi igro v obrambi. Velike zasluge za letošnje doseganje uspeha pa nosita predvsem dva nova igralca: Riccardo Škerk, ki prihaja iz openskega Poleta in je zelo pomemben zaradi svoje tehnike in svojih realizatorskih sposobnosti ter Aleks Smotlak, ki se s košarko ukvarja le nekaj mesecev, je pa zelo koristen predvsem v borbi za odbite žoge.«

»Kolikokrat tedensko vadite?«
 »Navadno treniramo trikrat tedensko, pred pomemb-

nejšimi tekmami pa opravimo štiri ali celo pet treningov.«

»Kaže, da vam gre letos kot po olju...«
 »Saj ni prav tako. V začetku prvenstva smo imeli še precej težav, nato pa so se razmere izboljšale. Še sedaj pa nas »bolje sobotni poraz proti Libertasu, čeprav smo igrali močno okrnjeni.«

»Katera končna uvrstitev bi vas zadovoljila?«
 »Mislim, da bi osvojitve 4. mesta lahko šteli za precejšnji uspeh.«

V ostalih mladinskih kategorijah bo tudi ta konec tedna precej živahno. Openski Polet se bo že drevi sprijel z miljskim Interjem v prvenstvu mladincev. Goriški Dom se bo doma pomeril z A postavo Barcolane v Borovem športnem centru pa bo v nedeljo na sporedu derbi med Borom in Kontovelom Electronic Shop. V državnem prvenstvu kadetov bodo košarkarji Jadrana Farco prošli. Med naraščajniki bodo borovci gostovali pri Stelli Azzurri Fruttetini, Sokol pa bo prav tako igral na tujem proti ekipi Santos. Bor Adriaimpex, ki uspešno nastopa v prvenstvu dečkov, se bo na domačih tleh sprijel z B postavo Servolane Leaest. (Cancia)

Pogovor s trenerjem proseškega društva Štefanom Pertotom

Pri Primorju številčnost odvisna od dobre organizacije pri prevozu otrok na treninge

Proseško Primorje se lahko ponaša z dolgoletno nogometno tradicijo. Tudi letos je zelo aktivno, saj ima poleg članske, še tri mladinske ekipe. Začetnike trenira Štefan Pertot iz Kontovela, bivši nogometaš Primorja, Olimpije in Krasa. Kot naraščajnik pa je eno sezono igral tudi pri Bregu. Poiskali smo ga in se z njim pogovorili.

»Štefan, koliko let je minilo, odkar si prvič pričel delati z mladimi nogometaši.«

»Mladinske ekipe treniram 8 let, eno sezono sem počival, torej sem pričel pred devetimi leti, ko sem še igral pri Krasu. Tam sem se najprej nekaj naučil od Saliha Softiča, pozneje pa sem precej let delal pod vodstvom Luča Pertiča, ki sedaj trenira Koper v 2. zvezni ligi. Od njega sem se res veliko naučil, ker je ve-

lik nogometni strokovnjak in navdušenec.«

»Koliko igralcev pa imate in od kod prihajajo?«

»Imamo 43 dečkov, toda od teh je kar 18 iz devinsko-nabrežinske občine, ker v bližnji okolici, kjer smo ponavadi črpali igralce, nismo našli dovolj mladine za tri ekipe. Morali smo se dobro organizirati, saj pripeljemo nogometaše iz Praprota, Prečnika, Šempolaja in nabrežinske postaje. Igrajo pa v kategorijah cicibanov in začetnikov, kjer smo bili številčno prešibki.«

»Ti treniraš začetnike, si z njimi zadovoljen?«

»Imamo nekaj dokaj perspektivnih igralcev, večina dečkov pa igra prvo leto nogomet, zato so rezultati zaenkrat skromni. Fantov je 16.«

V odbojgarskem prvenstvu under 16

Uspešen start naših ekip

Do konca pokrajinskega odbojgarskega prvenstva under 18 na Tržaškem manjkata le še dve koli, že več tednov pa je glede prvega mesta, tako v moški, kot v ženski konkurenci že vse jasno. Pri fantih si je Inter 1904 že matematično zagotovil naslov pokrajinskega prvaka, Sloga pa se bo zanesljivo uvrstila na drugo mesto, bodisi zato, ker ima boljši količnik v nizih od Prevenireja, s katerim deli položaj za vodečim, bodisi zato, ker se mora italijanska šestterka z Interjem še pomeriti, medtem ko imajo slogaši ugodnejši koledarski razpored.

V ženski konkurenci bo drevi na 1. maju ob 20. uri povratni derbi med Friulexportom in Bregom, ki bo verjetno tudi matematično zapečatil zmago združene ekipe, ki bo tako že tretje leto zapored osvojila naslov prvaka Trsta.

Medtem pa se je začelo prvenstvo under 16, v katerem so doslej vse naše šesterke startale s pravo nogo in dokazale, da ne bodo odigrale podrejene vloge. Zmagali sta obe Slogini postavi, uspeh je beležil tudi Sokol, Kontovelke pa so izgubile v derbiju s Slogo A Sklad Mitja Čuk, ki velja za nespornega favorita prvenstva.

Naj omenimo še, da bo letos zveza organizirala tudi prvenstvo under 14, namenjeno igralkam in igralcem letnikov 1972 in 1973. Za sedaj pa ni o tem prvenstvu še nič znano, ve se samo, da ga bodo igrali po zelo posrečeni formuli treh igranih nizov, pri čemer bo ekipa za zmago s 3:0 imela na lestvici tri točke, v primeru zmage z 2:1 pa bo dobila dve točki, porazenec pa eno. Ko smo že pri formulah ne moremo mimo ugotoviti, da bi bili kaj podobnega morali uvesti tudi za prvenstvo under 16, saj je dokaj anahronistično, da morajo v tej starostni kategoriji še vedno igrati tako malo.

UNDER 16 NA GORIŠKEM

Sovodenjke presenetile

Sovodnje — Libertas Krmin 2:1 (13:15, 15:9 in 18:16)

SOVODNJE: Černe, Slamič, Morena in Monika Krašček, Kuzmin, Grillo, Tomšič, Lovisutti.

Mlade Sovodenjke so v prvi prvenstveni tekmi sinoči pripravile veliko presenečenje, premagale so namreč solidno in čvrsto ekipo Libertas iz Krmina, kar dobro obeta pred nadaljevanjem tekmovanja.

NA TRŽAŠKEM

Sloga A Sklad Mitja Čuk — Ricreatori 2:0 (15:0, 15:5)

SLOGA A SKLAD MITJA ČUK: Drnovšek, Guštin, Križmančič, Lupinc, Maver, Milkovič, Mijot, Sosič, Vidali.

V repenski telovadnici so slogašice v sredo osvojile drugo zmago v prvenstvu under 16. Kot jasno kažete izida obeh setov so naše odbojkarice opravile le lažji trening, saj jim nasprotnik ni povzročal res nobene težave. (Inka)

KROS MLADINSKIH IGER

Mitja Gruden zmagovalec

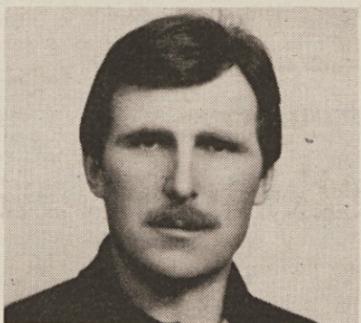
Na Božjem polju je bilo prejšnji teden tekmovanje v teku čez drn in strm za nižje srednje šole tržaške pokrajine v okviru mladinskih iger. Pri fantih je nastopilo tudi precej slovenskih dijakov, ki so predstavljali šole »I. Gruden« iz Nabrežine, »S. Gregorčič« iz Doline, »F. Erjavec« iz Rojana in »I. Cankar« od Sv. Jakob. Pri dekletih so tekle tudi dijakinje proseškega »F. Levstika«.

Najvidnejši uspeh je dosegel 12-letni Mitja Gruden (I. Gruden), ki je zmagal v konkurenci kar 214 vrstnikov 21 šol tržaške pokrajine. V istem teku je bil David Gruden (I. Gruden) odličen deveti. V konkurenci 403 dijakov starejših letnikov je bil Mauro Krašovec (I. Cankar) peti.

Med dekleti ni bilo vidnejših uspehov.

danes igra za vas

Ivo Devetak

Ivo Devetak, doma iz Devetakov v doberdobski občini, spada med odbojgarske veterane na Goriškem, saj se je s to športno panogo začel ukvarjati pred približno 25 leti. Svoje prve korake ob mreži je začel pri goriškem Domu, s katerim je igral veliko let. Potem ko so pri Domu nehali z moško odbojko, je prestopil v vrste Jamelj, zadnje leto pa nastopa z združeno ekipo Soče iz Sovodnj.

totocalcio

Inter - Udinese	1
Pisa - Atalanta	X
Campobasso - Genoa	X 2
Lecce - Fiorentina	X 2
Lucchese - Lodigiani	1 X 2
Ascoli - Cesena	1 X
Como - Bari	1 X 2
Sampdoria - Torino	1
Palermo - Lazio	1 X
Taranto - Messina	X
Avellino - Milan	X
Juventus - Verona	1
Roma - Napoli	1

konjske dirke - konjske dirke

Prva dirka, veljavna za stolpec Totip, bo v Parizu, kjer bi moral zmagati Ourasi (skupina 1), ki se je izkazal na zadnjih dveh preizkušnjah. Najresnejši kandidat za 2. mesto je Lutin d'Isigny (skupina X), prezreti ne gre niti Mon Tourbillona (skupina 2).

Favorit v 2. dirki je Dallio (skupina X). V skupini 2 je soliden Donoway CI, v skupini 1 pa Curiosa.

V tretji dirki je najresnejši kandidat za zmago Avignac (skupina 1), v skupini X treba omeniti Binnella.

Težka je napoved za 4. dirko. Poskusimo s Cicchetto (skupina 2), v skupini 1 z Dastinom Fermom in v skupini 2 še z Dariom VE.

Nič lažja ni napoved za 5. dirko (v Trstu). Za 1. mesto bi se omejili na Comasina Reda (skupina X), za drugo naj bi prišla v poštev Demecu (skupina 2) in Colin Gar (skupina 1).

V 6. dirki je glavni favorit Beccacia (skupina X).

DIRKA TRIS

Dirka tris bo tokrat v Rimu, kjer bo startalo 21 konj. Favorit za prvo mesto/ naj bi bil Balidar FC (št. 21), za drugo mesto bi omenili Agiala (št. 2) in za tretje Alovena (št. 1). Za sistemiste: Agnocasto (št. 11), Granaglemo (št. 4) in Bolivar Sbarra (št. 3).

totip

1. — prvi	1
drugi	X 2
2. — prvi	X 1
drugi	1 2
3. — prvi	1 X
drugi	X 2
4. — prvi	2
drugi	2 1
5. — prvi	X
drugi	1 2
6. — prvi	X
drugi	1 2

Slovinci in Tržačana osvojili Fitz Roy in Cerro Torre v Patagoniji

Veliki alpinistični uspehi ponavadi ne prihajajo vsi naenkrat, vendar pa so nas tokrat presenetile neverjetne novice iz Patagonije. Lanj proti koncu leta sta se na skrajni jug Južne Amerike odpravili dve vrhunski alpinistični odpravi, ena slovenska, druga pa italijanska, katere se udeležujeta tudi dva Tržačana. In prav v zadnjih nekaj dneh smo za obe odpravi ločeni dobili vest, da sta tako eni kot drugi množično osvojili obe

mitični gori Fitz Roy (3441 m) in Cerro Torre (3128 m). Začnemo najprej s slovensko odpravo predvsem zato, ker je pred kratkim preplezala Torre po novi, prvenstveni smeri z neverjetnimi težavami do VIII. stopnje in tehničnimi težavami do A4!

Najprej je pred kakimi desetimi dnevi Planinska zveza Slovenije prejela iz daljnega Rio Gallegosa teleks, ki ga je posredoval vodja Stane Klemenc z dvema nadvse pomembnima stavkoma: »V Fitz Royu so Postonjčani zlezli novo smer. Južna stena, desno od Ameriške, 500 m, VI, A2.«

Prav pred kratkim pa druga, še bolj razveseljujoča vest: prvenstvena na Cerro Torre! Vodja Stane Klemenc je v torko sporočil, da je odprava 16. t.m. dosegla vrh te gore. Po 1100 metrov visoki vzhodni steni so splezali na vrh Janez Jeglič, Silvo Karo, Franček Knez, Pavle Kozjek, Peter Podgornik in Matjaž Fištrovec, ki je o vzponu tudi posnel 16-milimetrski film. Stena je ena najtežjih na svetu s težavnostno stopnjo od VII do VIII+ ter tehnično oceno A3 in A4. Od začetka plezanja do uspešnega konca so potrebovali 35 dni, od teh pa je bilo 21 slabega

iz planinskega sveta

vremena. To je doslej najtežja plezalna smer v Patagonskih Andih, četrta po vrsti v Cerro Torre.

Dan prej, 15. januarja, se je na Cerro Torre po Maestrijevi smeri povzpela naveza AO Postojna, ki so jo sestavljali Bogdan Biščak, Rado Fabjan in Matevž Lenarčič.

Sedaj pa k italijanski odpravi. Ti so osvojili oba patagonska očaka v sedmih dneh! Protagonisti tega uspeha sta Tržačana, člana CAI XXX Ottobre Mauro Petronio in Marco Sterni, Angelo Pozzi iz Mariana Comenseja ter Carlo Barbolini, Massimo Boni in Mauro Rontini iz Firenc. Vseh šest alpinistov je osvojilo oba vrhova! Cerro Torre so preplezali 10. januarja. Tudi oni so imeli velike težave z vremenom in z vetrom, ki je pihal do 150 km na uro, vendar pa so italijanske naveze računale predvsem na hitrost. Sicer pa so imeli težave že s prevozom, saj je letalska družba ves material (800 kg!) po pomoti poslala v Nepal in ne na skrajni jug Južne Amerike. Jasno je, da imamo o obeh uspehih zelo skope podatke, ki jih bomo lahko dopolnili le, ko se bodo alpinisti spet vrnili domov.

Draški vrh. Jutri zjutraj bo odhod iz Kopra ob 5.00, ob 6.00 pa bo srečanje s člani SPDT v Senožečah. Po vzponu na Viševnik in Mali Draški vrh bo prenočitev v domu na Uskornici. Naslednjega dne bo še vzpon na Veliki Draški vrh in povratek domov. Informacije pri članih AO SPDT. Tura, ki jo organizira AO SPDT bo februarja ali marca v Karnijske Alpe. (daj)

Izlet na Goriški Kras

V nedeljo, 19. t.m., je SPDT priredilo izlet z osebnimi avtomobili na Goriški Kras. Izlet, ki je imel izhodiščno točko v Devetakih, je predvideval vzpon na Brestovec (209 m) in nato krožni pohod mimo Cotičev, Gornjega Vrha, Vrha (275 m), Martiščine in končno spust do Devetakov (64 m) ob cesti Štivan - Gorica.

Izleta se je udeležilo kar 26 članov društva, čemur je verjetno pripomogla ura odhoda, ki je bila najavljena za 9.00. Zato menimo, da je izlet povsem uspel, saj tako je bilo mnenje vseh udeležencev, ki so bili zadovoljni tudi z izbiro kraja.

Naj omenimo še, da so si izletniki ogledali kočjo Kraških krtov, kjer so bili zbrani mladi raziskovalci s Tržaškega in da je bilo vreme dobro, kljub slabim vremenskim napovedim. (F. A.)

obvestila

ŠK KRAS
 sporoča, da bo redni občni zbor krožka 31. t. m. ob 20. uri v prvem sklicanju in ob 20.30 v drugem sklicanju.

SK DEVIN
 obvešča, da bo odhod avtobusa za Ravascletto v nedeljo, 26. t. m., ob 6. uri s Proseka. Nadaljeval bo kot običajno.

ŠD POLET
 sklicuje v ponedeljek, 27. t. m., REDNI OBČNI ZBOR, ki bo v dvorani Prosvetnega doma na Opčinah ob 20. uri v prvem in ob 20.30 v drugem sklicanju. Dnevni red obsega poročila in volitve novega odbora.

Naročnina: mesečna 12.000 lir - celoletna 140.000 lir (prednaročnina do 31.1.1986 je 90.000 lir); v SFRJ številka 40,00 din, naročnina za zasebnike mesečno 350,00, letno 3.500,00, za organizacije in podjetja mesečno 500,00, letno 5.000,00, letno nedeljski 1.200,00 din.

Poštni tekoči račun za Italijo
Založništvo tržaškega tiska, Trst 13512348
Za SFRJ - ziro račun 50101-603-45361
ADIT - DZS 61000 Ljubljana
Kardeljeva 8/II. nad. - telefon 223023

Oglaš - Ob delovnih trgovski 1 modul (šir. 1 st. vis. 23 mm) 50.000 lir. Finančni in legalni oglaš 3.350 lir za mm vsme v širini 1 stolpca. Mali oglaš 650 lir beseda. Ob praznikih povisek 20%. IVA 18%. Osmrtnice, zahvale in sozolja po formatu. Oglaš iz dežele Furlanije - Julijske krajine se naročajo pri oglašnem oddelku PUBLIEST - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 775275, tix. 460270 EST I. iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPI.

primorski dnevnik

24. januarja 1986

TRST - Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 764832 (4 linije) - Tix 460270
GORICA - Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 83382 - 85723
CEDAD - Stretto De Rubels 20
Tel. (0432) 731190

Odgovorni urednik Bogumil Samsa

Izdaja in tiska ZIT Trst

Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

Prodajali ga bodo v Franciji

V prodaji žvečilni gumi ki odvadi od kajenja

PARIZ — Proti koncu tega meseca bodo v Franciji pričeli prodajati žvečilni gumi z nikotinom. Kadilcem naj bi pomagal, da bi se otresli svoje razvade. Nicoret, tako se gumi imenuje, ga bo mogoče kupiti na podlagi zdravniškega recepta in bo stal okoli 20.000 lir zavojček; v njem bo 96 komadov žvečilnega gumija.

Predstavniki francoskega odbora za boj proti tobaku, ki so na tiskovni konferenci v Parizu predstavili žvečilni preparat proti kajenju, so poudarili, da zasvojenost z nikotinom ni samo psihične, ampak tudi fiziološke narave ter jo je z Nicoretom mogoče uspešno premagovati. Vsakokrat ko kadilec občuti potrebo po kajenju, bo segel po žvečilnem gumiju, iz katerega bo telo posrkalo potrebno količino nikotina, izognilo pa se bo katramu, ki je zelo škodljiv in ki ga povezujejo z rakom. Kadilec bi dnevno lahko zaučil po dvajset žvečilnih gumijev.

Nikotinski žvečilni gumi so z uspehom preiskusili na 9.000 kadilcih v ZDA, prodajajo pa ga že v Veliki Britaniji, Švedski, Norveški, Švici in Nemčiji. Novo zdravilo se je doslej obneslo v 47 odstotkih primerov.

● NEW YORK — Ne meneč se za ustavne pravice državljanov, je neka tovarna na Floridi prepovedala kajenje vsem svojim 5.000 zaposlenim v obratih, razmeščenih v 23 ameriških državah. Prepoved je kategorična: ali opustiti kajenje, ali pa zapustiti delovno mesto.

Odrredba proti kajenju, ki po sodbi nekaterih zavzema v ZDA že netolerantne oblike, bo pričela veljati 1. januarja prihodnjega leta. Podjetje Cardinal Industries iz Sanforda bo, ki proizvaja montažna stanovanja, prepovedalo kajenje v obratih tudi klientom.

Tistim zaposlenim, ki ne bodo upoštevali navodila, bodo najprej poslali opozorilno pismo, potem pa jih bodo odpustili.

Od 1. do 11. februarja karneval v mestu v laguni

»Beneške luči - luči Orienta«

BENETKE — Komaj smo si malo oddahnili po novoletnih praznovanjih, že nas čakajo novi napori: bliža se namreč pust. Nanj nas opozarjajo trgovine, kjer je vedno več mask in pustnih oblek. Marsikje se že pripravljajo na ta običaj in tudi v Benetkah letos nanj niso pozabili. Od 1. do 11. februarja se bo v tem za nas bližnjem mestu, zvrstila cela vrsta prireditev na visoki turistični in kulturni ravni. Benetke tiste dni ne bodo podobne niti Riu in niti Viareggiu, ampak same sebi, takšne bodo kot so bile v sedemnajstem stoletju. Pustno praznovanje v tem mestu v laguni bo potekalo pod geslom »Beneške luči, luči Orienta«.

Tiste dni boste v Benetkah zaman iskali spalne vreče, ki so tako značilne za poletne mesece, zlasti pred kolodvorom. Mesto bo bolj podobno salonu in velikemu odru z znanimi televizijskimi in filmskimi imeni. Tudi ne bi bilo primerno v tistih dneh prihajati v mesto karnevala v elegantnih oblekah, še najmanj v smokingih in frakih. Življenjski utrip mora, tako si nadejajo prireditelji, čimbolj sličiti utripu izpred tristo let.

Da bo vzdušje zares takšno, je zaželen maska in temu primerna obleka. Kdor teh rekvizitov nima, ima pa dovolj globok žep, si v Benetkah lahko za en dan vzame v najem za 50 do 200 tisoč lir oblačila iz tistih časov; cena je prilagojena razkošnosti oblačila in nakitu. Za ljudi s še globljim žepom pa je na voljo krojač, ki bo za pol milijona lir ukrojil kraju in času primerno obleko. Za 150 tisoč lir si bodo ženske uredile pričesko iz 17. stoletja.

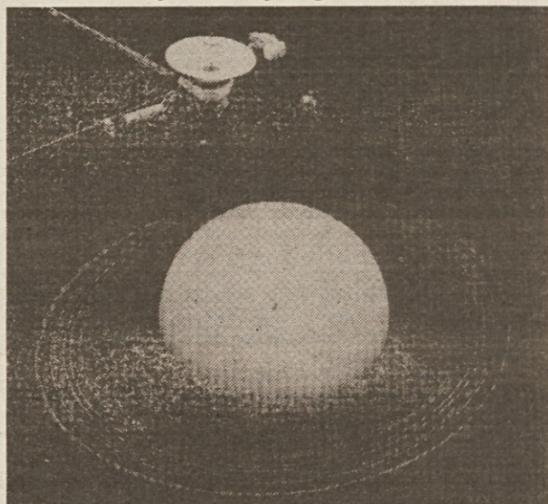
Vse dni in vse noči bo dovolj paše za oči. Zanj bodo poskrbeli Nino Manfredi in Peppe Grillo, Valentina Cortese in Solisti Veneziani. Program je natrpan in bogat. Med najbolj vabljive in slikovite trenutke beneškega karnevala prištevajo nedeljski (2. februarja) dožev spreved po Canal grande, s sprevedom starodavnih ladjic in čolnov.

Na nekem koncu mesta so poskrbeli za pravo turško kopel, na Trgu sv. Marka pa bodo namestili turško kavarno. Prijavljene maskere bodo ocenjevali med njihovim sprehajanjem po nekoliko privzdignjenem odru sredi trga.

Za to priložnost beneški trgovci, gostilničarji in hotelirji je sedaj polnijo shrambe, da bi nihče ne mogel reči, ko bo odhajal, da mu v čem niso ustregli — seveda za dobro plačilo. To pa je tudi poglaviti namen prireditve.

Benetke, ki so zadnja leta postale ob pustnim času že nedostopne, toliko ljudi se je tiste dni zgrnilo nanje, oblikujejo novo podobo, s katero se hočejo predstaviti svetu. Svoječas opisano mesto v laguni, hoče živeti.

Srečanje voyager 2 Uran

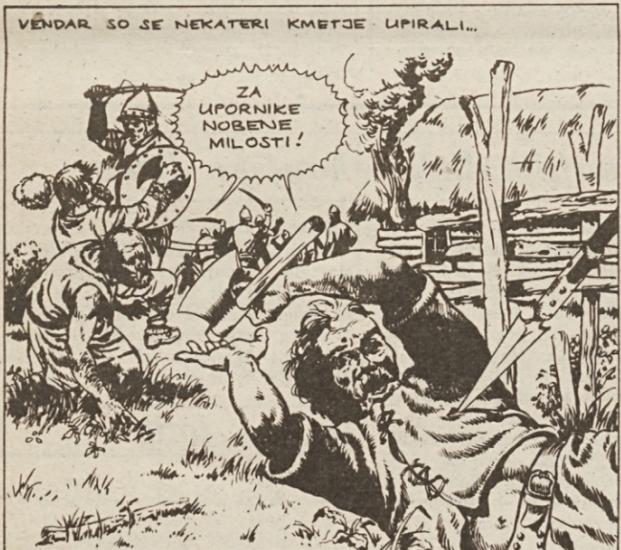
Ameriška vesoljska sonda voyager 2 (popotnik 2), ki so jo izstrelili 1977. leta, se bo danes najbolj približala Uranu, zemeljskemu planetu. Medtem ko so poprejšnje sonde za pogon uporabljale sončne celice, so morali voyagerja opremiti z majhno jedrsko centralo, kajti v krajih, kjer sedaj sonda potuje, je premalo sončne svetlobe, da bi poganjala aparature. Kako daleč je Uran, pove tudi podatek, da potuje radijski signal s sonde na Zemljo 2 uri in 45 minut.

Podvig, ki so se ga lotili in izvedli znanstveniki ZDA, predstavlja vrhunec sodobne znanosti. Naravno je, da ga spremlja vse človeštvo, ki si neprestanost zastavlja vprašanje, če sam živi v vesolju, ali pa je ob njem še kdo drugi. Zgornjo sliko je slovenskim znanstvenikom posredoval prof. Dušan Petrač, ki zavzema visok položaj v laboratoriju za reaktivni pogon kalifornijske univerze.

Erazem Predjamski

Vladimir Herceg

3.

Šofer se je dogovoril z roparjem Napad na poštni avto

BUDIMPEŠTA — Vse je kazalo, da bo prevoz denarja s poštnim kombijem potekal kot vsa poprejšnja leta. Sandor Jelencsik, dolgoletni šofer poštne uprave, je še pred svitom pogljal motor in se v spremstvu pomočnika odpravil iz Budimpešte proti Balatonu. Po 14 km prevožene poti je Jelencsik na vsem lepem rekel, da z motorjem nekaj ni v redu, da preveč greje. Kasneje je njegov spremljevalec povedal, da se mu je zdelo šoferjevo obnašanje sila nenaravno in da ga je zaigral. Jelencsik je stopil iz avta in začel pregledovati motor, da bi ugotovil »napakos«.

V tistem trenutku je iz teme stopil neznanec z zakrinkanim obrazom in šoferju nastali pištolo na hrbet. Tudi spremljevalcu je ukazal, naj zapusti kabino in ju pod pretjno zaklenil v prtljajnik. Se poprej pa je na hitro vzel eno izmed desetih vreč, in sicer tisto, v kateri je bilo 11,5 milijona fiorintov, okoli 40 milijonov lir. V vseh ostalih vrečah ni bilo več kot pol milijona fiorintov.

Kakšno uro kasneje se je po cesti pripeljal drugi poštni avtomobil, in njegov šofer, ki je videl ustavljeni kombi, je pogledal, kakaj stoji tako na samem. Zadeva mu je bila hitro jasna, ko je slišal kricne na pomoč dveh v prtljajnik zaklenjenih svojih kolegov.

Policija je hitro uvedla preiskavo in začela loviti roparja. Ko so šoferja Jelencsika začeli zasliševati, je kmalu prišel v škrpce. Najprej je dajal protislovne izjave, kasneje pa je priznal, da je rop izvedel s svojim prijateljem Jozsefom Kovacsom, čevljarjem iz Dunavvroša. Skupno sta sestavila načrt, revolver, ki ga je držal Kovacs, pa je bil čisto navadna igračka. Denar je policija razmeroma hitro odkrila v najemniški sobi v Budimpešti, ki sta jo roparja vzela za tri mesece in najemnino plačala vnaprej. Z ukradenim denarjem sta nakupila nekaj blaga, predvsem usnje. Sicer pa je policija našla skoraj ves denar. Preiskovalci in sodniki očitno ne bodo imeli težav, kako razsoditi ta primer.

Islamski verski krogi so ju sprejeli z odporom

V Turčiji, prvi islamski državi tiskajo reviji Playboy in Playmen

ANKARA — V prvih dneh letošnjega leta so se po nekajtedenski reklami pojavile v turških časopisnih kioskih prve številke svetovno znanih revij »Playboy« in »Playmen«. Na ulicah Ankare in drugih turških mest visijo reklamni panoji, ki reklamizirajo ti reviji.

Vest kot taka ne bi bila nobena posebnost, če ne bi bili reviji tiskani v turščini in če ne bi bila Turčija še vedno tako globoko zakoreninjena v islamski tradiciji. Nič čudnega torej, da prodajo spremljajo odpora in nasprotovanja.

Turčija je namreč tako postala sedma evropska država, ki tiska v svojem jeziku ti reviji, a kar je najpomembnejša, postala je tudi prva islamska država, ki se je spustila v tak »pregrešen« posej.

Oba časopisa tiskajo v Turčiji, polovica vsebine pa je delo turških avtorjev. Cena ni majhna, približno tri dolarje, a uredniki so prepričani v »pravi zadeteki«.

O tem je nedavno govoril odgovorni urednik mednarodnih izdaj in pomočnik direktorja »Playboy International«, Indijec Haresh Shah, ki je v Istanbulu sodeloval pri pripravi turške verzije. Po njegovih besedah bo redakcija upoštevala, da revija izhaja v muslimanski Turčiji, a vseeno se bo držala osnovnega gesla »zabavati moški spol«. Nič čudnega torej, da so teksti namenjeni predvsem meščanom iz dobro stoječih slojev, ilustracije pa so precej bolj spokojne od drugih evropskih verzij. Kljub temu pa so revije naletele na ogorčenje fundamentalističnih in drugih vernih islamskih krogov. V Konji, kjer je središče dervišev, so nekega prodajalca celo aretirali, da so morale za njegovo osebnostne posesti višje oblasti.

● LOS ANGELES — ZDA doživljajo pravo ofenzivo malih avtomobilov. Za že sprejetim jugom iz Jugoslavije, poskušajo sedaj svojo srečo še Južno-korejci s hindaiem. Ta avtomobil je »preplaval« Pacifik na valu izredne ekonomske propagande, v kateri so poleg same tovarne proizvajalke udeležena še japonska firma Misubishi in ameriški General Motors.

Čprav tega niso povedali, je reklama prvenstveno usmerjena proti jugu. Čprav ga ne reklamirajo kot južnokorejskega, je po mnenju analitikov tržišča malo možnosti, da bi jugo izrinili. Hindai propagirajo kot »nedeljsko vozilo, toda kaj, ko je jugo postal vozilo za vsak dan«.